

בבית המשפט העליון

מ"ח 6881/19

לפני:

כבוד המשנה לנשיאה (בדימ') ח' מלצר

המבקש:

רומן זדורוב

נ ג ד

המשיבה 1:

מדינת ישראל

המשיבה 2:

פלונית (א"ק)

המשיב 3:

המרכז לבריאות הנפש "מזרע"

המבקשת להצטרף כידידת

בית המשפט:

הסניגוריה הציבורית

בקשה למשפט חוזר מטעם המבקש מתאריך 31.10.2019 ;
בקשה מטעם המשיבה 1 לתפיסת תיק רפואי מתאריך
11.12.2019 ; בקשה להגשת תוספת לבקשה למשפט חוזר
מתאריך 17.12.2019 ; תוספת לבקשה למשפט חוזר
מתאריך 17.12.2019 ; תגובת המבקש לבקשת המשיבה 1
לתפיסת תיק רפואי מתאריך 17.12.2019 ; תגובה מטעם
המשיב 3 מתאריך 22.12.2019 ; תגובת המשיבה 1 לבקשה
להגשת תוספת לבקשה למשפט חוזר מתאריך
23.12.2019 ; הודעה מטעם המשיבה 1 מתאריך
23.12.2019 ; הודעה מעדכנת מטעם המשיבה 1 מתאריך
13.02.2020 ; הודעה מעדכנת מטעם המשיבה 1 מתאריך
08.03.2020 ; בקשה מטעם המשיבה 1 מתאריך
12.03.2020 ; הודעה מטעם המשיבה 2 מתאריך
19.03.2020 ; תגובה מטעם המשיב 3 מתאריך 23.03.2020 ;
תגובת המשיבה 1 לבקשה למשפט חוזר מתאריך
01.04.2020 ; בקשה מטעם המשיבה 1 להורות על איסור
פרסום מתאריך 05.04.2020 ; תגובת המבקש לבקשה
להורות על איסור פרסום מתאריך 05.04.2020 ; תגובת
המשיבה 2 לבקשה להורות על איסור פרסום מתאריך
19.04.2020 ; בקשה מטעם המבקש לקביעת דיון מתאריך
21.04.2020 ; בקשה לצירוף חוות דעת מטעם המבקש
מתאריך 28.04.2020 ; תשובת המבקש לתגובת המשיבה 1
לבקשה למשפט חוזר מתאריך 30.04.2020 ; תגובת

המשיבה 2 לבקשת העיון מטעם המבקש מתאריך 07.05.2020; תגובה מטעם המשיב 3 לבקשת העיון במסמכים מתאריך 11.05.2020; תגובה מטעם המשיבה 1 לבקשת העיון במסמכים מתאריך 11.05.2020; תגובה לתגובת המבקש על תשובת המשיבה 1 לבקשה מתאריך 27.05.2020; בקשה מטעם המבקש לשחרור המבקש מתאריך 21.06.2020; בקשה נוספת מטעם המבקש לשחרור המבקש מתאריך 28.06.2020; בקשה להוספת ראייה מטעם המבקש מתאריך 28.06.2020; תגובת המשיבה 1 לבקשה לשחרור המבקש מתאריך 08.07.2020; תגובת המשיבה 1 לבקשה להוספת ראייה מתאריך 08.07.2020; בקשה מטעם המבקש למתן צו ולחילופין לקבלת חוות דעת משלימה מתאריך 20.07.2020; בקשת הצטרפות כידידת בית המשפט מטעם: ערנות לזכויות האדם אל"מ (ע"ר 80654598) מתאריך 03.08.2020; תיקון לבקשת ההצטרפות כידידת בית המשפט מתאריך 05.08.2020; הודעה מטעם המבקש מתאריך 07.08.2020; הודעה מטעם המבקש מתאריך 07.09.2020; הודעה מטעם המשיבה 1 מתאריך 22.09.2020; בקשת הצטרפות כידידת בית המשפט מטעם הסניגוריה הציבורית מתאריך 27.09.2020; תגובת המבקש לתגובת המשיבה 1 בסוגיית מתן חוות דעת מתאריך 29.09.2020; תגובת המשיבה 1 לבקשת ההצטרפות כידידת בית המשפט מטעם הסניגוריה הציבורית מתאריך 05.10.2020; תגובת המשיבה 1 לתשובת המבקש מתאריך 15.10.2020; הודעה על הסכמת המשיבה 2 לפרסם חלקים מתגובת המשיבה 1 מתאריך 04.11.2020; הודעה מטעם המשיבה 1 מתאריך 05.11.2020; הודעה מטעם המבקש מתאריך 08.11.2020; תגובת המשיבה 2 לעמדות הצדדים ביחס לבקשה להסרת איסור פרסום מתאריך 09.11.2020; הודעה משלימה מטעם המשיב 3 מתאריך 09.11.2020; הודעה מטעם המבקש מתאריך 24.11.2020; הודעה מטעם המבקש מתאריך 29.11.2020; תגובה מטעם המשיבה 1 מתאריך 01.12.2020; הודעה מטעם המשיבה 1 מתאריך 13.12.2020; הודעה מטעם המשיבה 1 מתאריך 03.01.2021; בקשה נוספת מטעם המבקש לשחרור המבקש מתאריך 11.01.2021; תגובת המבקש מתאריך 11.01.2021; בקשה מטעם המבקש להוספת ראייה מתאריך 26.01.2021; הגשת תצהיר מטעם המבקש מתאריך 26.01.2021; תגובת המשיבה 1 לבקשה להוספת ראייה מתאריך 03.02.2021

י"ז באלול התש"ף (06.09.2020); ט"ו בחשוון התשפ"א (10.11.2020); כ"ג בחשוון התשפ"א (02.11.2020)

תאריכי הדיונים:

עו"ד ירום הלוי

בשם המבקש:

עו"ד תמר בורנשטיין; עו"ד איתמר גלבפיש; עו"ד עידית פרג'ון

בשם המשיבה 1:

עו"ד תומר שוורץ

בשם המשיבה 2:

בשם המבקשת להצטרף

כידידת בית המשפט : עו"ד טל ענר ; עו"ד קרן אבלין-הרץ

החלטה

1. לפני בקשה להורות על עריכתו של משפט חוזר בהתאם להוראות סעיף 31 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן: חוק בתי המשפט) בעניינו של המבקש, אשר הורשע כמפורט להלן ברצח הילדה תאיר ראדה ז"ל (להלן גם: המנוחה), ונגזר עליו עונש של מאסר עולם.

2. פרשת הרשעתו של המבקש מסתעפת לפרטים, ראיות ונתונים רבים מאוד, אשר ההתייחסות למרביתם תיעשה בקצירת האומר בהמשך, זאת בשים לב לצרכים ולמטרות של ההליך דנן (להרחבה ולפירוט של המכלול – עיינו בפסקי הדין ובהחלטות שניתנו בהליכים הקודמים בפרשה: פסק דינו של בית המשפט המחוזי ב-תפ"ח (נצרת) 502/07 מתאריך 14.09.2010; פסק הדין המשלים שניתן על-ידי בית המשפט המחוזי הנ"ל בתאריך 24.02.2014; פסק דינו של בית משפט זה ב-ע"פ 7939/10 מתאריך 23.12.2015, שבגדרו אושרה הרשעתו של המבקש ברוב דעות, כנגד דעת מיעוט שסברה כי יש לזכותו מן הספק, וההחלטה ב-דנ"פ 1329/16 מתאריך 05.07.2016, אשר דחתה את הבקשה לדיון נוסף ב-ע"פ 7939/10 הנ"ל).

להלן יובאו איפוא, בתמצית, הרקע והנתונים הנדרשים להכרעה בבקשה.

רצח המנוחה תאיר ראדה ז"ל והרשעת המבקש

3. בתאריך 06.12.2006, בשעות הערב ולאחר שעות של חיפושים, נמצאה גופתה של המנוחה באחד מהתאים של שירותי הבנות במפלס הביניים שמעל הקומה הראשונה במבנה בית הספר "נופי גולן" שבקצרין (להלן: בית הספר).

4. המבקש, נתין אוקראיני הנשוי לישראלית, שעבד במועד הרלבנטי בבית הספר בריצוף המקלט, תושאל במשטרה לראשונה ארבעה ימים לאחר הרצח ואף נחקר באזהרה, לאחר שלא מסר הסבר מניח את הדעת ביחס לעובדה שהשליך לאשפה את המכנסיים

שלבש ביום הרצח. בתאריך 12.12.2006 המבקש נעצר, בין היתר, מפאת סתירות שנתגלו בדבריו.

בלילה שבין 18.12.2006 לבין 19.12.2006, במהלך מעצרו, הודה המבקש בביצוע הרצח בפני מדובב, המכונה: "ארתור", שחלק עמו את תא המעצר (להלן: ארתור, או המדובב וההתוודות בפני המדובב בהתאמה). למחרת, עוד טרם שהמבקש ידע כי שותפו לתא הוא מדובב משטרתי – הוא הודה ברצח גם בפני חוקרי המשטרה (להלן: ההודאה הראשונה בפני החוקרים), ובסמוך לאחר מכן בוצע שחזור מעשה הרצח על-ידו בבית הספר (להלן: השחזור). בתום יום נוסף, לאחר שהמבקש החליף את בא-כוחו – הוא חזר בו מהודאתו, אך בחקירה שהתקיימה בסמוך לאחר מכן, הוא הודה שוב בביצוע הרצח, הפעם תוך שינוי של נתונים עובדתיים מסוימים (להלן: ההודאה השנייה בפני החוקרים). בהמשך חזר בו המבקש מההתוודות ומהודאותיו באופן סופי, ובגירסה המכחישה – הוא מחזיק גם כיום, למעלה מ-14 שנה לאחר קרות הרצח ומתן הודאותיו הנ"ל, ובחלוף שנים למן אישור הרשעתו, בדעת רוב, בערעור שהוגש לבית משפט זה ודחיית בקשתו לעריכת דיון נוסף בעניינו, הנזכרים בפיסקה 2 שלעיל.

כתב האישום שהוגש כנגד המבקש

5. על-פי האמור בכתב האישום שהוגש בתאריך 18.01.2007 לבית המשפט המחוזי בנצרת – ביום הרצח, בסמוך לשעה 13:30, המנוחה הודיעה לחברתה, ששהתה עמה מחוץ למבנה בית הספר, כי בכוונתה ללכת לשתות מים. לצורך כך היא נכנסה למבנה בית הספר ועלתה לשירותי הבנות, המצויים בקומה השנייה של בית הספר (המהווה למעשה קומת ביניים מעל לקומה הראשונה). המבקש, שעבד כאמור בבית הספר בריצוף המקלט ולצורך כך נשא עמו סכין יפנית, יצא, כך נטען, מהמקלט לתוך חלל בית הספר, ולאחר שהבחין במנוחה, הוא ביקש להיכנס בעקבותיה לשירותי הבנות. על-פי כתב האישום, חרף התנגדות המנוחה, אשר ניסתה למנוע את כניסתו כאשר פניה אל הדופן הימנית של התא – המבקש הצליח להיכנס לתא השירותים אליו נכנסה המנוחה, שיסף את גרונה וגרם לה לחתכים נוספים בצווארה, בחזה, בפניה ובידיה. בעקבות החתכים המנוחה התמוטטה ונפחה את נשמתה כעבור זמן קצר מאיבוד דם.

בכתב האישום נאמר עוד כי המבקש נעל את דלת תא השירותים ויצא ממנו לאחר שטיפס למעלה (תוך שהוא דורך על גופת המנוחה בשתי רגליו), כשהוא נאחז בדפנות התא מלמעלה – וקופץ החוצה. לאחר מכן נכנס המבקש, כך נטען, אל חדר שירותי הבנים שבקומה הראשונה, שטף את הסכין וניקה מעליו את דמה של המנוחה. לאחר שסיים

לעשות כן – נאמר בכתב האישום כי המבקש חזר למקלט והמשיך בעבודתו עד לשעה 17:30 לערך. עוד נטען בכתב האישום כי לאחר הרצח – המבקש שבר את להב הסכין ששימש לרצח המנוחה והחליפו בלהב חדש, וכן השליך את מכנסי העבודה שלבש בעת ביצוע הרצח, במטרה למנוע או להכשיל את החקירה נגדו.

6. בגין המעשים הנ"ל, שיוחסו למבקש – הוא הואשם בעבירות של רצח בכוונה תחילה לפי סעיף 300(א)(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 כפי נוסחו באותה עת (להלן: חוק העונשין) ושיבוש מהלכי משפט לפי סעיף 244 לחוק העונשין.

ההליך בבית המשפט המחוזי

7. בתאריך 14.09.2010 בית המשפט המחוזי בנצרת הרשיע פה אחד את המבקש (מפי סגן הנשיא (כתוארו אז) השופט י' כהן ובהסכמת השופטים: ח' גלפז ז"ל ו-א' הלמן) (להלן: פסק הדין הראשון). יובהר כבר עתה, כי בית המשפט המחוזי נדרש בהמשך לבדיקה מחודשת של שאלת אשמתו של המבקש בביצוע מעשה הרצח, לאחר שבדיון שנערך בבית משפט זה בערעורו של המבקש – הוחלט להחזיר את הדיון לבית המשפט המחוזי לשם בירור של מספר סוגיות ובעקבות זאת ניתן פסק דין משלים (להלן: פסק הדין המשלים). למען בהירות הדברים והרצאתם באופן שוטף – תובא להלן התשתית ששימשה להרשעתו של המבקש בבית המשפט המחוזי בפסק הדין הראשון ובפסק הדין המשלים **במאחד**.

8. בפסקי הדין: הראשון והמשלים, המחזיקים יחד מאות עמודים, תיאר בית המשפט המחוזי הנכבד את מהלך חקירתו של המבקש ואת ההודעות וההודאות שמסר, שעיקרן בהתוודות מפורטת בפני המדובב והודאות בפני חוקרי המשטרה, בהן פירט כיצד ביצע את מעשה הרצח. ראיות אלו עמדו במוקד ההרשעה, לנוכח העובדה כי לא נמצאו באותו שלב בזירה ממצאים ביולוגיים, או טביעות אצבע הקושרים את המבקש לרצח המנוחה (אם כי התגלו בזירה מספר ראיות פורנזיות אחרות, כפי שיפורט בהמשך). בתוך כך, נקבע ביחס להתוודות בפני המדובב כי המבקש גולל את מעשה הרצח שביצע בפני המדובב – מבחירה וללא אילוץ, כאשר בין המבקש לבין המדובב לא נוצר מתח, שכן המבקש ביקש למצוא לעצמו אוזן קשבת ועצה טובה אצל המדובב. עוד נמצא, כי ההתוודות בפני המדובב היתה מפורטת ביותר, וכללה הדגמות ותצוגות של מעשה הרצח, שרבות מהן הצביעו "בעליל" על האותנטיות של גירסת המבקש. כן צוין כי התנהלותו של המבקש לימדה בבירור על כך שביקש "לשפוך" את לבו בפני ארתור, בן שיחו, מרצונו החופשי.

על רקע זה, נדחתה טענת ההגנה כי ההתוודות בפני המדובב היתה הודאת שווא, וכן הטענה החלופית כי יש לייחס להתוודות זו משקל נמוך בלבד.

בית המשפט המחוזי הגיע למסקנה דומה אף בכל הנוגע להודאה הראשונה בפני החוקרים, כאשר נקבע שמדברי המבקש שם ניכרו סימני אמת, רמת פירוט גבוהה והפלגה בתיאורים גרפיים, שאינם מאפיינים הודאות שווא. לגבי ההודאה השנייה בפני החוקרים מתאריך 21.12.2006, נקבע כי התנהגותו של המבקש בחקירה זו נשאה אופי מניפולטיבי, בהתחשב בכך ששינה את גרסתו מספר פעמים, אך נמצא כי גם דבריו באותה חקירה פועלים לחובתו, לנוכח פרטים מוכמנים שונים שמסר במסגרתה.

9. לצד הודאותיו של המבקש, מצא בית המשפט המחוזי הנכבד כי קיימות מספר ראיות חיצוניות התומכות בביסוס אשמתו של המבקש, אשר מגיעות אפילו כדי "סיוע". ממצאים אלה עומדים במוקד המחלוקות שבכאן, ואף שבית המשפט המחוזי הנכבד ערך ניתוח מפורט ומדוקדק לגביהם וביחס לתוקפם הראייתי, אביא להלן רק את "השורה התחתונה" של מסקנת בית המשפט המחוזי הנכבד באשר לכל אחד מהם:

טביעת הנעל על גופת המנוחה – בין הצדדים נתגלעה מחלוקת ביחס למעמדם הראייתי של סימני דם שנתגלו על מכנסי המנוחה. בהקשר לכך הוגשו מטעם הצדדים חוות דעת מומחים מנוגדות בכל הנוגע לאפשרות כי סימני הדם הללו הם למעשה עקבות נעליים המוטבעות בדם, שנמצאו על מכנסי הג'ינס שלבשה המנוחה, וכן נדונה האפשרות כי עקבות אלה הן עקבות נעליו של המבקש, אשר בעת ביצוע הרצח נעל נעליים מסוג "סלמנדר", שאינן שכיחות בארץ. בהקשר לכך, בית המשפט המחוזי העדיף את חוות דעתו של המומחה מטעם התביעה, רפ"ק ירון שור, לפיה קיימת סבירות גבוהה מאוד כי הנעליים שנעל המבקש ביום הרצח הן שהותירו את הטביעות שנמצאו על גבי מכנסי המנוחה, כאשר צוין כי מדובר בסוג נעליים נדיר מאוד בישראל (להלן: חוות דעת שור). בקליפת אגוז ייאמר כי על-פי חוות דעת שור, ניתן היה לאתר על מכנסי המנוחה שש טביעות נעליים, וכי לאחר השוואתן לנעליו של המבקש – ניתן היה לזהות את מחציתן ככאלה השייכות לנעלי המבקש בדרגת התאמה של "אפשרי בהחלט", ואילו את מחציתן האחר ניתן היה לזהות כ"אפשרי" בלבד. בשים לב לשכיחות המעטה של הנעליים מסוג זה של המבקש, ומתוך ההנחה שכל טביעות הנעל שעל גבי מכנסי המנוחה נוצרו על-ידי זוג נעליים אחד, הרי שלפי חוות דעת שור קיימת "סבירות גבוהה מאוד" שנעליו של המבקש הן שהותירו את הטביעות הנ"ל.

יצוין כי מטעם ההגנה הוגשו שתי חוות דעת הנוגדות את עמדת התביעה בהקשר זה. בתחילה, הוגשה חוות דעת מטעם ד"ר גיא קופר, אשר העמדה שהוצגה בה נדחתה על-ידי בית המשפט המחוזי בפסק הדין הראשון. בהמשך, לאחר שהוחזר הדיון בעניינו של המבקש לבית המשפט המחוזי, הוגשה חוות דעת נוספת, מאת מר William J. Bodziak (להלן: בודזיאק), מומחה אמריקאי להשוואת טביעות נעל, אשר טען כי לא ניתן לזהות את סימני הדם בהכרח כטביעות נעליים, וודאי שאין בסימנים אלה די פרטים כדי לאשר שמדובר בטביעות הנעל של המבקש.

ביני וביני, ניתן פסק דינו של בית משפט זה ב-ע"פ 1620/10 מצגורה נ' מדינת ישראל (03.12.2013) (להלן: עניין מצגורה), אשר עסק באריכות בשאלת קבילותן של חוות דעת מומחים בעניין טביעות נעליים ובמשקלן. בפסק דינו המשלים – בית המשפט המחוזי הנכבד ניתח באריכות את פסק הדין בעניין מצגורה, שנכתב על-ידי השופט נ' הנדל, על דעת שאר חברי ההרכב שם, ומצא כי אכן יש להפחית ממשקל חוות דעת שור, כך שיינתן לה משקל מוגבל בלבד, אולם נקבע כי: "ההפחתה במשקלה של הראיה ואפילו ביטולה כליל – אין בה כדי פתח לזיכוי הנאשם".

טביעות הנעל על מכסה האסלה ועל קירות התא – בית המשפט המחוזי הנכבד התייחס לשלוש עקבות נעליים חלקיות, מוטבעות בדם, שאותרו במסלול הנחזה ליציאה מתא השירותים בו בוצע הרצח (על מכסה האסלה, על מיכל ההדחה ועל הקיר המפריד בין התא השני לתא השלישי; יובהר כי לעמדת המשיבה 1 (להלן גם: המשיבה) אין לראות בעקבות נעליים אלו דווקא משום מסלול הימלטות מהתא). בהקשר זה צוין כי אין חולק על כך שטביעות נעליים אלו אינן של המבקש (או של גורמים אחרים כמו: חשודים נוספים, מחלצים, או אזרחים ששהו בזירה, שנעליהם נבדקו על ידי שור (להלן: עקבות הנעליים הזרות, או העקבות הזרות)). ההגנה טענה כי עקבות אלה, אשר הוטבעו, לשיטתה, על-ידי מבצע הרצח, מהוות "ראיה שלילית" (שמסקלה רב), לכך שהמבקש לא ביצע את הרצח. יחד עם זאת, בית המשפט המחוזי הנכבד דחה את הטענה, בקובעו כי לא ניתן להוציא מכלל אפשרות שאחד מהנוכחים הרבים בזירה הוא זה שהותיר את העקבות הזרות, כאשר בלהט האירועים הוא לא זכר לשחזר כיאות את התנהלותו בתא עם גילוי הגופה.

כלי ביצוע הרצח – בין הצדדים נפלה גם מחלוקת בכל הנוגע לכלי בו בוצע הרצח. המשיבה סברה כי חיתוך גרונה של המנוחה והחתכים הנוספים שנתגלו על גופתה בוצעו על-ידי סכין יפנית ששימשה את המבקש לצורך עבודתו (ההנחה היתה כי הלהבים שהמבקש החזיק בהם לצורך זה היו חדים ו"חלקים"). ההגנה ביקשה לטעון, בהתבסס על חוות דעת שניתנה מאת מר אלכס פלג (לשעבר חוקר זירות פשע במשטרה; חוות דעתו

הוגשה בנושאים שונים כגון: השחזור, עקבות הנעליים וסוג כלי הרצח; להלן: חוות דעת פלג), כי העובדה שצורת חתך שהתגלתה על סנטרה של המנוחה נעשתה במיתאר המגלה קווקווים שונים, מעידה על כך שהחתך בוצע באמצעות סכין משוננת (להבדיל מהסכין היפנית שהיתה, על-פי הטענה, ברשות המבקש). בית המשפט המחוזי דחה את עמדת המומחה מטעם ההגנה, ואימץ את עמדת המומחה מטעם המשיבה (ד"ר קונסטנטין זייצב), שלפיה גם להב של סכין יפנית "חלקה" יכול היה לגרום לחתכים מסוג זה שנמצאו על גוף המנוחה.

בפסק הדין המשלים, ולאחר שבית משפט זה החזיר את הדיון לבית המשפט המחוזי לשם בחינת השאלה כיצד בדיוק בוצע הרצח (באמצעות סכין שהלהב שלה חלק, או משונן) – הוגשו מטעם הצדדים חוות דעת נוספות בעניין זה. בין היתר, הוגשה חוות דעת מאת המומחית לרפואה משפטית, ד"ר מאיה פורמן-רזניק, בנוגע לחתך שנמצא בסנטרה של המנוחה. המבקש טען כי חוות דעתה של ד"ר פורמן מצביעה על חוסר התאמה בין כלי הרצח שתיאר בהודאתו – סכין יפנית מהסוגים שנמצאו ברשותו, לבין כלי הרצח המשוער, על סמך נתיחת גופת המנוחה.

בתמצית יצוין בהקשר זה כי בית המשפט המחוזי בפסק הדין המשלים, אישר שוב את ממצאי חוות דעתו של ד"ר זייצב, בין השאר לנוכח ניסיונו המקצועי, מהימנותו האישית והספרות המקצועית שביססה את חוות דעתו. כמו כן נאמרו שם מספר הערות ביקורתיות ביחס למהימנותה ולמקצועיותה של ד"ר פורמן, וכן צוינה העובדה כי בחוות הדעת שהגיש ד"ר חן קוגל מטעם ההגנה (ביחס לשאלה אחרת של כיווני החתכים) – לא היתה התייחסות לסוגיית סימני השינון על החתך בסנטר המנוחה (ראו בפסקה 26 לפסק דינו של בית המשפט המחוזי). על יסוד טעמים אלה ראה בית המשפט המחוזי לבכר "ללא כל היסוס" את חוות דעתו של ד"ר זייצב, על פני חוות דעתה של ד"ר פורמן, עם זאת נקבע כי אין לשלול את האפשרות שהמבקש אכן השתמש בסכין יפנית בעלת להב משונן, או פגום, קטוע, או שחוק מחמת שימוש מאסיבי בעבודות הךצפות והקרמיקה שביצע (ראו בפסקה 31 לפסק הדין המשלים). כמו כן הודגש כי לא ניתנה התייחסות מצד ד"ר פורמן לעובדה שבכל שאר הפצעים שנמצאו על גופת המנוחה – לא נתגלו סימנים שיש בהם כדי להצביע על שימוש בלהב משונן, ונאמר כי בכך היא התעלמה מהחשיבות שבהסתכלות על מכלול החתכים והפציעות.

בית המשפט המחוזי הוסיף וקבע בפסק הדין המשלים כי אף אם היה מקבל את מסקנתה של ד"ר פורמן – לא היה בכך כדי לזכות את המבקש. זאת, בשים לב לנתונים הבאים: שהמבקש שינה את גרסתו שוב ושוב; שלהב הסכין בה בוצע הרצח מעולם לא נמצא; ומאחר שהחתכים שהביאו למות המנוחה הם אלו שנעשו בצווארה ולא החתך המינורי

בסנטר, ולא ניתן לשלול את העובדה שהמבקש השתמש בסכין יפנית בעלת להב משונן מלכתחילה, או שהסכין נעשתה משוננת מחמת שחיקה ושימוש בעבודות הריצוף והקרמיקה שהמבקש ביצע בה (ראו: פסק הדין המשלים, בפסקה 31).

כיוון איבחת הסכין שהביאה למות המנוחה – מחלוקת נוספת נפלה בין הצדדים בכל הנוגע לכיוון תנועת החיתוכים שבוצעו בגרונה של המנוחה. בהקשר לכך בית המשפט המחוזי הנכבד דחה את חוות דעתו של ד"ר חן קוגל, אשר טען כי ביצוע החתך יכול היה להתבצע רק על ידי מי שהוא איטר יד ימין כיוון שהחתך בוצע, לשיטתו, מימין לשמאל (נטען כי המבקש איננו כזה). גם בהקשר זה בית המשפט אימץ את חוות דעתו של המומחה מטעם המשיבה (ד"ר זייצב), בין היתר מכיוון שזה טען כי בנסיבות – לא ניתן היה לקבוע את כיווני החתך. עוד צוינה בהקשר זה העובדה שד"ר קוגל לא שלל לחלוטין את האפשרות שהרוצח הוא ימני, וכן אוזכר הנתון שגם אם החתכים בוצעו מימין לשמאל, הרי שהדבר איננו סותר את הדגמותיו של המבקש של אקט שיסוף הצוואר בפני המדובב ובשחזור.

10. פרטי מידע נוספים – לצד האמור לעיל, בית המשפט המחוזי הנכבד קבע כי המבקש סיפק לחוקרים בהודאותיו צבר רב של מידע אמין, עד כי קשה להעריך כי זה "נשתל" בגרסה שקרית בעיקרה, וזאת אף בשים לב להסבריו העמומים והמפליגים של המבקש ביחס למעורבותו ברצח. בית המשפט ייחס בהקשר זה, בין היתר, משקל רב לנתונים מוכמנים שלא היו בידיעת החוקרים, וגם המבקש לא יכול היה לדעת על קיומם מכלי התקשורת (שדיווחו בהרחבה על הרצח), וביניהם:

ידיעת המבקש את העובדה כי לא ניתן היה לנעול את דלת התא בו בוצע הרצח מבחוץ, מידע שאותו מסר טרם שנודע לחוקרים כי המנעול היה אכן שבור ועל כן איננו מאפשר נעילה מבחוץ; תיאור המבקש את תנוחתה של המנוחה בשעת הרצח, באופן המתיישב עם הממצאים בזירה; שיחתו של המבקש עם אדם שביקש להעסיק אותו, ראובן ג'נאח (להלן: ג'נאח) בערב שלאחר הרצח, שלאחריה אמר המבקש לרעייתו כי "ילדה נפלה מאסלה בשירותים" (אף שהוא טרם נחשף באותו שלב לפרטים אלה על אודות הרצח מג'נאח ומכלי התקשורת; ראו הודעת רעייתו של המבקש, ת/684 וכן פסקה 101 לפסק הדין המשלים).

משקל גבוה בהכרעת הדין ניתן גם לפרטים שהיו בידיעת המבקש (אך היו ידועים אף לחוקרים, או לכלי התקשורת). בקטגוריה זו נכללו: ידיעת המבקש כי המנוחה נרצחה בתא השירותים השני מבין ארבעת התאים שהיו בחדר השירותים; העובדה שהמבקש ציין

בפני החוקרים כי ביום הרצח ראה מספר טיפות דם בשירותי הבנים, כשבפועל אכן נצפה ממצא שכזה על-ידי אב הבית; דבקותו העיקשת של המבקש בטענה כי הוא לא אנס את המנוחה, באופן המעיד על ידיעתו כי המנוחה אכן לא נאנסה וכן שלל פרטים שהמבקש מסר בנוגע לאקט הרצח עצמו, לרבות החתכים בצוואר, בחזה ובידיה של המנוחה.

משקל מופחת בהקשר זה ניתן לתיאור שמסר המבקש לגבי אופן היציאה מהתא, וזאת מן הטעם שהוא לא הזכיר כי הניח את גופת המנוחה על האסלה בטרם דרך על האסלה; אף היכרותו של המבקש עם מיקום זירת הרצח (בחדר שירותי הבנות) לא היתה חד משמעית, זאת מאחר שבשחזור חלף המבקש על פני חדר השירותים בקומת הביניים, והתכוון להמשיך לכיוון הקומה שמעליה, ורק לאחר שהחוקרים עצרו אותו שם לצורך פתיחת אזיקיו והוא הביט לעבר דלת חדר השירותים "הנכון" (עליה התנוססו שלט וכתמים שחורים) – הוא הצביע על שירותים אלו כזירת הרצח. לבסוף, נכלל בקטגוריה זו תיאורו של המבקש את מראה המנוחה ופרטי לבושה שלא היה מלא, שכן הוא החסיר את המעיל שלבשה.

11. פרט לאמור לעיל, בית המשפט המחוזי הנכבד התרשם מקיומן של ראיות מחזקות חיצוניות נוספות. כך, למשל, בית המשפט קבע כי העובדה שהמבקש בחר לזרוק את המכנסיים שלבש ביום הרצח (מאחר שעל פי דבריו עלה במשקל והם נעשו קטנים למידותיו) היה בה, בעיני בית המשפט, משום: "צירוף מקרים וזמנים האומר דרשני". זאת ועוד – השקרים והסתירות שמצא בית המשפט בגרסתו של המבקש לעניין סוג המכנסיים שלבש באותו היום ונסיבות השלכתם נזקפו לחובתו, כחזוק נוסף לאשמתו. כן צוינה העובדה כי ממצאי בדיקות המעבדה (שנערכו על-ידי ד"ר פרוינד) גילו כי על-אף שכפות נעלי הנאשם נמצאו כשהן בלויות, מרופטות ומוכתמות קשות – סוליית הנעל נמצאה "נקייה להפליא". עובדה זו לגבי סוליות הנעליים, אשר שימשו לעבודות ולשיפוצים – איששה אפשרות של שטיפת הנעליים בחומר ניקוי, לשם העלמת שאריות הדם שהיו עליהן.

12. נוסף לכך, אוזכר הריב האלים ויוצא הדופן שהתרחש בין המבקש לבין אחיו עוד במדינת מוצאם, כפי שתואר על ידי המבקש בפני ארתור. נקבע כי מקרה אלימות שכזה מטיל "ענן כבד" על עברו של המבקש, ומציגו כמי שיכול היה לנקוט באלימות קשה כאשר הוא נתקל בהתנהגות שאיננה מוצאת חן בעיניו.

13. נדבך נוסף של חיזוק נמצא במידע שאותר במחשבו האישי של המבקש, לרבות: חיפוש אחר סרטי "סנאף" (Snuff) – סרטים המתעדים מעשי רצח ואונס, שנעשה כשבוע וחצי עובר לרצח המנוחה; ביקור באתר אינטרנט ובו מאמר העוסק ב"שיטות להטלת מורא" שהתרחש כארבעה ימים עובר לרצח ומספר רב של "שאריות" תמונות פורנוגרפיות של "קטינים, ובעיקר קטינות".

14. יתר על כן – בית המשפט המחוזי בחן את טענת האליבי שהעלה המבקש, ושלל אותה. המבקש טען כי התחקות אחר זמני תנועותיה של המנוחה והצלבתם עם נתוני זמנים באשר לתנועות המבקש, מלמדת כי המנוחה עלתה כביכול במדרגות המובילות לשירותים בין 10 ל-15 דקות בטרם שב המבקש לבית הספר, לאחר שאסף דבק ממעסיקו משער בית הספר. בית המשפט דחה את ההנחה שעליה התבססה טענת אליבי זו, שלפיה המנוחה עלתה במדרגות לכיוון חדר השירותים בשעה 13:21, וקבע כי מהעדויות השונות לא ניתן לקבוע מסמרות בנוגע למועד המדויק שבו עלתה המנוחה במדרגות, או באשר למסלולה בתוך בית הספר, בטרם פנתה לשירותים. לצד זאת, נקבע כעובדה כי המבקש נכנס לבית הספר כשהדבק באמתחתו לכל המאוחר בשעה 13:30, וכן כי בפועל לא היה בפיו הסבר למעשיו בין השעות 13:30-14:00. כללו של דבר, בית המשפט הגיע למסקנה כי לטענת האליבי – אין אחיזה מבוססת במציאות, וכי למבקש נקרתה ההזדמנות לבצע את המיוחס לו בשעה הרלבנטית.

15. בכל הנוגע למחדלי חקירה שונים שנטענו (למשל, בחיפוש אחר מכנסי המבקש, או בתפיסת נעליהם של תלמידים אחרים שנחקרו באזהרה בפרשה) – בית המשפט המחוזי הנכבד מצא כי גם אם ראוי היה שצוות החקירה יפעל בנקודות מסוימות בצורה שונה מזו שבה נהג, הרי בסופו של יום – לא היה בכך כדי לפגוע בהגנת המבקש באורח ממשי.

16. כללו של דבר, בית המשפט המחוזי שוכנע כי מארג הראיות שהוצג – "איכותי, צפוף וממשי" והוא מצביע מעבר לספק סביר על אשמת המבקש. בשולי הדברים מצא בית המשפט להוסיף, בין היתר, כי קיומן של עקבות הנעליים הזרות בתא השירותים (עליהן עוד ארחיב את הדיבור בהמשך) – איננו מגבש ספק סביר בנדון, בשים לב לתשתית הראייתית שהונחה, וציין כי: "לא פעם נותרות שאלות ללא מענה בקשר לפסיפס ההתרחשות בזירה".

נוכח כל האמור לעיל ובעקבות ההרשעה ברצח – בתאריך 14.09.2010 גזר בית המשפט המחוזי הנכבד על המבקש עונש של מאסר עולם, מיום מעצרו. בהתאם להסכמת

הצדדים, למאסר העולם התווספו שנתיים מאסר בפועל בחופף ושנת מאסר על תנאי, וזאת בגין העבירה של שיבוש מהלכי משפט.

ערעור המבקש על הרשעתו לבית המשפט העליון וההתפתחויות שחלו במסגרת זו

17. כאמור, המבקש הגיש ערעור על הרשעתו לבית משפט זה, ובצדו בקשה להגשת ראיות נוספות בערעור לפי סעיף 211 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: חוק סדר הדין הפלילי). בין אותן ראיות שהגשתן התבקשה, נכללו חוות דעת מומחה הנוגעות לזיהוי עקבות הנעליים שעל גבי מכנסי המנוחה (חוות דעת בודזיאק הנ"ל), וכן חוות דעת הנוגעות לסוג הסכין שבה בוצעו הרצח והחבלות שנגרמו למנוחה (חוות דעת פורמן הנ"ל). נוסף לכך, בית משפט זה התבקש לצרף לחומר הראיות, בין היתר, הודעות ונתונים מחקירתו של אדם בשם א"ח, שמהם עלה כי בת זוגו בעת הרצח (המשיבה 2, להלן: א"ק) התוודתה בפניו ביום האירוע כי היא שרצחה את המנוחה והציגה בפניו סכין ובגדים מגואלים בדם, אשר שימשו אותה, על-פי הטענה, לביצוע הרצח.

18. בתאריך 06.03.2013 קיים בית משפט זה (בהרכב: השופטת ע' ארבל; השופט י' דנציגר; והשופט צ' זילברטל) דיון בעניין הבקשה להוספת ראיות מטעם המבקש, ובתאריך 17.03.2013 הוא הורה על החזרת הדיון לבית המשפט המחוזי הנכבד, לשם גביית חוות דעת מומחה ביחס לזיהוי טביעת הנעל כבאה מנעליו של המבקש, וכן לצורך גביית חוות דעת מומחה באשר לשאלת ההיתכנות כי מעשה הרצח בוצע באמצעות סכין יפנית שאיננה משוננת. כך התבטא בית המשפט בכל הנוגע להחזרת הדיון בסוגיות הנ"ל לבית המשפט המחוזי:

"אנו סבורים כי בחינת השיקולים השונים בענייננו, [...] מובילה למסקנה כי יש להיעתר לבקשה באופן חלקי, כאמור. הראיות העוסקות בטביעות הנעל, כלי הרצח והחבלות בראשה של המנוחה נוגעות לסוגיות מרכזיות בהכרעת הדין - סוגיות אובייקטיביות שבמומחיות - ועשויות הן לשפוך אור על מסכת הראיות שבתיק זה. על פני הדברים ומבלי לטעת מסמרות בעניין, התרשמנו כי מדובר בראיות מהותיות ובעלות משקל סגולי המצדיק נקיטה בהליך החריג של גביית ראיות נוספות בשלב הערעור והחזרת התיק לערכאה הדיונית..." (שם, בפיסקה 4; וראו גם בפיסקה 24 לחוות דעתו של השופט י' דנציגר בפסק הדין בערעור).

כפי שיצוין להלן, החלטת בית משפט זה על החזרת הדיון לבית המשפט המחוזי – לא כללה התייחסות עניינית כלשהי לראיות הנוגעות להודעות ולנתונים שמסר א"ח,

והבקשה להוספת ראיות ביחס לעניין זה נדחתה. ממילא, בית המשפט המחוזי הנכבד כלל לא נדרש לטענות ההגנה בעניין זה במסגרת הדיון המחודש שקיים.

19. כפי שצוין לעיל – לאחר שהדיון הוחזר לבית המשפט המחוזי ונגבו עדויות מטעם מומחים שונים לצורך בירור שאלת זיהוי טביעות הדם על מכנסי המנוחה וסוג כלי הרצח – בית המשפט המחוזי הנכבד חזר והרשיע את המבקש בתאריך 24.02.2014 (הנשיא י' כהן, סגן הנשיא ב' ארבל והשופטת א' הלמן).

מבלי להאריך בדבר, שכן הדברים פורטו כבר לעיל, יש לציין כי חוות הדעת שהוגשו לאחר החזרת הדיון החלישו אמנם את עמדת התביעה ואת ממצאי בית המשפט בפסק הדין הראשון בכל הנוגע לזיהוי טביעת הנעל של המבקש על גופת המנוחה ובאשר לאפיון כלי הרצח (להב "חלק", או "משונן"), אך בית המשפט המחוזי הנכבד מצא כי על אף שיש בחלקן של הראיות החדשות כדי להקהות חלק מהממצאים שנקבעו בפסק הדין הראשון – עדיין יש במכלול הראיות האחרות שבתיק ובהסברים השונים שניתנו לגבי הפערים כדי להוכיח את אשמתו של המבקש בביצוע הרצח מעבר לספק סביר.

פסק הדין של בית המשפט העליון בערעור

20. לאחר שהמבקש ערער על פסק הדין המשלים של בית המשפט המחוזי, ערך בית משפט זה מספר דיונים במכלול.

21. פסק דינו של בית משפט זה, שניתן בתאריך 23.12.2015 (לעיל ולהלן: פסק הדין בערעור), הרשיע את המבקש ברצח המנוחה (בדעת רוב של השופטים: י' עמית ו-צ' זילברטל), כאשר עמדת המיעוט (מפי ראש ההרכב, השופט י' דנציגר, אשר כתב את חוות הדעת העיקרית), סברה כי יש לזכות את המבקש ממה שיוחס לו – מחמת הספק.

22. פסק הדין בערעור, המחזיק ביחד 292 עמודים, מנתח בפרוטרוט את המסכת הראייתית, אשר שימשה בסיס להרשעת המבקש, ובכלל זה עומד על: ההתוודות בפני המדובב, ההודאה הראשונה וההודאה השנייה בפני החוקרים ובמהלך השחזור, סוקר פרטים מוכמנים שרק הרוצח יכול היה לדעת עליהם לכאורה, ודן באמירות אותנטיות המצביעות על "אותות האמת" בהודאות, כנגד שקריו של המבקש (בשלבם שונים של חקירותיו ובמהלך משפטו).

כל אלה הביאו את בית המשפט לקבוע בדעת רוב כי המבקש הוא שביצע את הרצח, ואילו שופט המיעוט סבר כי הספקות שנותרו – מצדיקים את זיכוי. אסקור עתה בקצרה כל אחד ממרכיבים אלה ואציג את דעות השופטים לגביהם.

פסק הדין בערעור ביחס לקבילות הודאותיו של המבקש ומשקלן

23. מכיוון שהתוודות המבקש והודאותיו הן הברית התיכון שעליו נשענה המשיבה במסגרת ההליך, הוקדש חלק ניכר מפסק הדין בערעור לניתוח התוודות והודאותיו המפורטות (הדבר נעשה בעיקר בפסק דינו של חברי, השופט י' דנציגר, אשר כתב כאמור את חוות הדעת המרכזית, אף שהוא ראה לנכון, בסופו של דיון, לזכות כאמור את המבקש מחמת הספק).

חברי ההרכב כולם מצאו כי התוודות והודאותיו של המבקש – בפני המדובב, בפני החוקרים, ובמסגרת השחזור – הן בעלות משקל פנימי רב, מכילות מידע מוכמן למכביר, ומתיישבות עם ממצאים שונים שנמצאו בזירת הרצח, וכי יש בכל אחת מראיות אלו משום נדבך העומד בפני עצמו, כאשר בכולן מתקיימת עקביות לגבי מרבית הפרטים. על אף שעמדת המיעוט מפי השופט י' דנציגר גרסה כי יש לייחס משקל מסוים לאי-דיוקים שנפלו בגרסת המבקש, שיש בהם כדי לעורר ספקות – עמדת הרוב אימצה למעשה חלקים נרחבים ממסקנותיו של השופט י' דנציגר בכל הנוגע לקבילות ההודאות ומשקלן. כפי שמציין השופט י' עמית בחוות דעתו:

”מצאתי עצמי מצטרף לחלקים ניכרים מפסק דינו של חברי, ובאופן פרדוכסלי-משהו, דווקא לאחר שקראתי את פסק דינו, ובעיקר את הניתוח הדקדקני והמפורט של ההתוודות בפני המדובב, השתכנעתי עוד יותר כי יש לדחות את הערעור ולהותיר את הרשעתו של המערער על כנה” (בפיסקה 5 לחוות דעתו).

ההסכמה בין כל שופטי ההרכב ניכרת גם לגבי מרבית הפרטים המוכמנים שנכללו בדבריו של המבקש, כאשר עמדת הרוב מצאה להשיג ולהעיר רק לגבי נקודות המחלוקת שנפלו בין השופטים (ראו למשל: בפיסקאות 5 ו-68 לחוות דעתו של השופט י' עמית).

24. בכל הנוגע למישור הקבילות – השופט י' דנציגר הרחיב בניתוח טענות המבקש, לרבות באשר לאפשרות כי ההתוודות וההודאות שמסר המבקש הן הודאות שווא, ולגבי ההיתכנות, כפי שטענה ההגנה, כי גירסת המבקש ניתנה מתוך פיתוי והשאה, ובעקבות

לחצים שונים ותחבולות שהופעלו עליו מצד החוקרים והמדובב ארתור, תוך הפרת זכות ההיוועצות שלו בעורך דין. בצד זאת, נדונה באריכות האפשרות כי פרטי מידע מוכמנים כביכול שנמסרו על-ידי המבקש – הובאו לידיעתו בדרכים שונות, לרבות: באמצעות פרסומים שראו אור בערוצי התקשורת השונים, או שנאמרו לו מפי חוקרי המשטרה עצמם. בהקשר לכך נקבע **בדעת הרוב** כי האמצעים הפסולים, להם טענה ההגנה (והמבקש אף שב והעלה טענות אלה גם בבקשה שלפני) בדבר הפרת זכות ההיוועצות, פיתוי והשאה, וכן לחצים פסולים – לא פגעו בחופש הרצון של המבקש, או בטוהר ההליך השיפוטי במידה המצדיקה את פסילת ההתוודות, או ההודאות, בשים לב למכלול נסיבות המקרה (בחוות דעת המיעוט של השופט י' דנציגר אמנם נקבע כי בכל הנוגע לדרכי פיתוי והשאה – התקיימה בעייתיות מסוימת באופן התנהלותם של החוקרים, אולם גם הוא לא מצא כי יש לייחס לכך משקל במישור קבילות ההודאות – ראו: פסקה 86 לחוות דעתו).

25. באופן פרטני, נמצא כי **משקלה** של ההתוודות בפני המדובב הוא רב. לעמדת השופט י' דנציגר (שאליה הצטרפה גם דעת הרוב), לא נמצא כי נפל פגם מכביד בפרשיית ההתוודות של המבקש בפני המדובב, למן מעצרו של המבקש וחקירותיו במשטרה, ועד להודאה שמסר, לראשונה, בפניו. בתוך כך, תואר כיצד המדובב רכש את אמונו של המבקש, עד אשר המבקש ניא את לגולל באזני המדובב את דרך ביצוע הרצח: כיצד נתקל ב"ילדה בקומה הראשונה והלך אחריה לכיוון השירותים, שם רצח אותה בסכין שברשותו וברח, וכי לא אנס אותה בהינתן 'שהיה צריך לברוח מהר'". מעבר לכך המבקש התוודה בפני המדובב כי עשה טעות כאשר לא ניקה טיפות דם שטפטפו מלהב הסכין בשירותי הבנים (שם אכן נמצאו לאחר מכן טיפות דם), ותיאר כיצד זרק את מכנסיו "כדי לא לקחת סיכון שיתגלה" וכן את להב הסכין; המבקש אף ציין כי הוא מאמין שדרך על הדם בשירותים, אולם היה סבור שנעליו נקיות.

נוסף לכך, הודגש הפירוט הרב שמסר המבקש לארתור (המדובב): באשר לאופן ביצוע הרצח – כיצד שיסף את גרונה של המנוחה, תוך שהוא מגלה בקיאות בשני כלי הדם המרכזיים העוברים בצוואר. כמו כן צוין שהמבקש סיפר לארתור שהוא למד להרוג בסכין מספר לוחמה של הקג"ב, שאותו השיג וקרא באינטרנט, ואף הודגש שהמבקש ביצע שחזור "יבש" על המדובב, כדי להדגים כיצד ביצע את הרצח.

26. שופטי ההרכב הסכימו **כולם** כי לכל אורך התוודותו בפני המדובב – המבקש דיבר "בשני קולות", תוך שאת ההתוודות הוא עשה בלחש, ואילו בקול רם אמר כי הוא "נקי" וכי הוא מקווה שבית המשפט יקבע את חפותו (על תיאור ההתוודות בפני המדובב ראו:

פיסקאות 96-98 לחוות דעתו של השופט י' דנציגר; על משקלה הפנימי הרב של התוודות זו – ראו: פיסקאות 7-11 לחוות דעתו של השופט י' עמית).

בית המשפט קבע איפוא בערעור, **על דעת כל חברי ההרכב**, כי אותו דיבור "בשני קולות" נעשה באופן אותנטי, וכי אף התחקות אחר הדינמיקה שהובילה למעמד ההתוודות מלמדת כי בחירתו של המבקש להודות בפני ארתור מקורה בנקודת מפנה שחלה ביחסי האמון בין השניים.

נוסף לכך, נקבע כי ההסברים המאוחרים שמסר המבקש בחקירה ובעדות ביחס להתוודות זו (כדי לנסות ולחזור בו מהדברים) – אינם משכנעים, ואינם מתיישבים עם טענתו בחקירה כי הודה "מאחר שהשתכנע כי אכן רצח את המנוחה וכדי לקבל הקלה בעונשו" (וראו את ניתוחו המפורט של השופט י' דנציגר בעניין זה בפיסקאות 100-106 לחוות דעתו). לעמדת השופט י' עמית, התוודות זו של המבקש בפני המדובר היא לבדה בעלת משקל רב, אשר בצירוף עם יתר הראיות (שיפורטו להלן), מבססת היטב את הרשעתו. ראוי להביא כאן דווקא מדבריו של השופט י' דנציגר, אשר חרף התוצאה הסופית של הזיכוי מן הספק, שאליה הגיע, ראה בהתוודות הנ"ל כראיה בעלת משקל פנימי גבוה. כך, למשל, הוא קבע בהקשר זה כדלקמן:

"בחינת הודאתו של המערער לארתור מובילה למסקנה ברורה בדבר משקלה הפנימי הגבוה. מקובלת עלי קביעתו של בית המשפט המחוזי כי אין לפנינו תיאור סתמי, "רזה" של הדברים, כי אם הודאה משופעת פרטים, קטנים כגדולים, מלווה בהדגמות ובהמחשות. המערער פרש לפני ארתור את עיקרי השתלשלות האירוע, האופן שבו שיסף את גרונה של המנוחה, המניע כביכול למעשה והתחושה העומדת ברקע לו, האופן שבו ניקה את הראיות לאחר מכן וחששותיו והערכותיו לגבי הימצאות ממצאים מפלילים נגדו. תיאורו לא היה מילולי בלבד אלא לווה בהדגמות והמחשות, לרבות פירוט כלי הדם המצויים בצוואר והמיקום המדויק שבו יש לפגוע על מנת להביא להרג מהיר של הקורבן, למיטב ידיעתו של המערער. ההודאה משובצת בשני פרטים מוחשיים מאד, החורגים מהפרטים "המתבקשים" או "החיוניים" למתן הודאה ביחס לאירוע שכזה: התייחסותו של המערער, מיוזמתו, להסתרת האוזניות בחולצה על מנת שלא תתלכנה בדם – פרט שולי ביותר, שהמאזין להודאה לא היה מעלה בדעתו בהכרח; ודריכתו בדמה של המנוחה – פרט גרפי ומוחשי, שעשוי להסגיר או ללמד על התנסות או חוויה ממשית ובלתי אמצעית. גם עיסוקו של המערער בטעויות אפשריות שעשה (אמר לחוקרים שלא היה אונס; לא ניקה את טיפות הדם בשירותי הבנים), הפירוט שסיפק בנוגע לניקוי וטשטוש הראיות (זריקת המכנסים ולהב הסכין למקום בו שופכים בטון כל יום) והערכותיו לגבי

הממצאים בזירה (הנעליים, החולצה וידית הסכין תהיינה נקיות מדמה של המנוחה) הם בעלי נופך מפליל ואינם "מתחייבים" מההודאה. ועוד, המערער תיאר לארתור במידה מסוימת גם את תחושותיו במהלך ביצוע הרצח – מיאוס ופחד, ולאחריו – "לחץ" פנימי בעקבות המעשה. לכך יש להוסיף כי הודאתו היא קוהרנטית, בעלת היגיון פנימי ועקבית בעיקרה, למעט בהתייחסותו לשאלה מדוע בחר לרצוח דווקא את המנוחה, שיתכן שכלל אין לה תשובה ברורה" (בפיסקה 100 לחוות דעתו).

27. ביחס להודאה הראשונה בפני החוקרים, שניתנה בתאריך 19.12.2006, מצא בית המשפט, **בדעת הרוב**, כי זו עומדת, מבחינת הרף הראייתי, על רגליה שלה, ובתוכנה היא תואמת במידה רבה את הדברים שמסר המבקש לארתור, אך בגירסה מפורטת יותר. במסגרת חקירה זו, אף נמסרו פרטים שונים לגבי ביצוע הרצח וביחס לדרך ההימלטות מתא השירותים, אשר תאמו בחלקם לממצאים בזירה. כך, למשל, המבקש מסר כיצד דקר את המנוחה (בשיסוף גרונה, אך גם בדקירה בידה), וכן מסר מספר גרסאות לגבי דרך יציאתו מתא השירותים, אף שבתחילה טען כי רק סגר "קצת" את הדלת. עמדת הרוב מצאה כי בדומה להתוודות בפני המדובר, הסתירות והחוסרים בפרטים אלה נובעים מניסיונו של המבקש "לרקוד על שתי חתונות", ולצד מסירת עיקרי גרסתו, הוא ביקש "להכין את הקרקע לטענה של אי-שפיות זמנית" (פיסקה 12 לחוות דעתו של השופט י' עמית).

מסקנות דומות נקבעו אף ביחס לשחזור שבוצע על-ידי המבקש בבית הספר. בתמצית ייאמר, כי במסגרת השחזור המבקש תיאר מספר פעמים כיצד ביצע את הרצח, באמצעות שיסוף גרונה של המנוחה ובדקירות סכין שביצע בה כ-2-4 פעמים. אשר לדרך היציאה מהתא, המבקש מסר בתחילה מספר גרסאות במהלך השחזור, אולם לבסוף "לאחר שהות קצרה של מחשבה הסביר כי יצא "מלמעלה" – עלה על האסלה וקפץ מעל הדלת בעזרת הידיים, שהניח על דפנות התא, אל מחוץ לתא ולאחר מכן ניגב עם חולצתו את סף הדלת" (פיסקה 116 לחוות דעתו של השופט י' דנציגר). לאחר מכן, המבקש תיאר כיצד שטף את שאריות דם המנוחה מידיה ומלהב הסכין, ולאחר מכן חזר אל המקלט להמשך עבודתו. בהמשך היום, כך תיאר המבקש, אף ראה בשירותי הבנים טיפות דם טריות, שאותן לא ניגב. בסוף היום, הוא שבר את להב הסכין וזרק אותו לפסולת הקרמיקה שליד המקלט, והשאיר את בגדיו ואת כלי עבודתו בתיק שבמקלט, אותו אסף לביתו רק ביום שישי (שלאחר הרצח). לבקשת חוקרי המשטרה, המבקש אף שיחזר כיצד יצא מהתא, כשהוא נעמד אל מול דלת התא, עלה על האסלה, ותוך היעזרות בדפנות התא – קפץ אל מעל לדלת.

28. אשר להודאת המבקש מתאריך 21.12.2006 (ההודאה השנייה בפני החוקרים), יצוין כי במסגרתה המבקש "נע בין הודאה להכחשה", ומסר בגדרה פרטים שונים מאלה שציין בהודאותיו הקודמות לגבי דרך ביצוע הרצח. בחקירותיו שלאחר מכן, חזר בו המבקש מהודאותיו, וטען כי חוקרי המשטרה "שתלו במוחו" תודעת שווא כי הוא שביצע את הרצח, וכי זכרונו בוגד בו בעניין זה כיוון שפעל ב"בלאק אאוט".

בית המשפט דחה את טענות המבקש כי רצח את המנוחה מתוך התקף ושכח מכך, ואף שלל את האפשרות כי חוקרי המשטרה הם שהביאו ל"שתילת" התודעה כי הוא שביצע את הרצח והביאו אותו להודות במעשה, לשם תועלת בגזירת העונש, או מתוך שכנועו (לשווא) כי הוא אכן ביצע את הרצח. על בסיס ניתוח נרחב של הספרות העוסקת בהודאות שווא, כמו גם של ההלכה הפסוקה בישראל ובדין הזר, קבע בית המשפט כי על אף תחבולות שונות שננקטו על-ידי המדובב ועל-ידי חוקרי המשטרה – ממכלול הפרטים והעובדות עולה כי המבקש כלל לא סבל מאובדן זיכרון משמעותי, וכי אפשרות זו לא נשתלה על-ידי מי מהגורמים שלפניהם נמסרו הודאותיו (אדרבה, נקבע כי המבקש הוא שהעלה את האפשרות כי איננו זוכר את האירוע לפרטיו, והוא שטען בפני המדובב כי שיקר לחוקריו כאשר טען לאובדן זיכרון). מסקנה זו נתמכה, כאמור, במובאות שונות, מהן בית המשפט הסיק כי אין שחר לטענה שהמבקש הולך שולל על-ידי מי מגורמי החקירה.

סיכום – התוודותו והודאותיו של המבקש בפסק הדין בערעור

29. בית המשפט בפסק הדין בערעור, מצא כי במסגרת ההתוודות בפני המדובב, ההודאה הראשונה בפני החוקרים והשחזור נמסרה גרסה עקבית ואותנטית, הכוללת פרטים רבים, חלקם קטנים ואזוטריים, שיש בהם כדי להצביע על זיכרון מקורי וחזותי של האירוע. בית המשפט ציין (אף בדעת המיעוט) כי התרשם מכך שערכי האמת אינם נר לרגליו של המבקש, דבר שיכול להסביר פערים מסוימים שעלו מגרסאותיו. לאי-דיוקים ולסתירות שעלו מההודאות שמסר המבקש ניתן משקל מזערי – בין מחמת האפשרות כי המבקש לא זכר את כל פרטי מעשה הרצח לדקדוקיו (למשל, ביחס למנח גופת המנוחה לאחר הרצח), ובין משום שלהתרשמותו של בית המשפט, ראוי להעדיף את אחת מהגרסאות שמסר המבקש לגבי פרט מסוים, ככל שההתרשמות היא כי זו ניתנה באופן אותנטי וכנה (למשל, בכל הנוגע לדרך היציאה מהתא – ראו: בפסקאות 15-18 לחוות דעתו של השופט י' עמית).

נוסף לאמור, בית המשפט דן בחוסר העקביות שעלה מהודאותיו של המבקש ביחס למספר סוגיות, כגון העובדה כי ממגמת פניו של המבקש במהלך השחזור נראה היה כי כוונתו היתה לפנות אל הקומה העליונה של בית הספר, לפני שזיהה את הזירה הנכונה בה בוצע הרצח (או הוכוון אליה, כמו שנטען במסגרת הערעור), וכן ביחס לגרסאות השונות שנמסרו ביחס לשאלת המניע. אף סוגיות אלו לא נמצאו בדעת הרוב כנתונים שיש בהם כדי להפחית באופן ממשי ממשקל ההודאות.

ממצא נוסף, שלגביו קבע השופט י' דנציגר כי יש בו כדי להפחית ממשקל ההודאות, התמקד בשבע חבלות שנמצאו בראשה של המנוחה, שמקורן לא נזכר בהודאותיו השונות של המבקש. גם ביחס לחוסרים אלה בהודאות המבקש, מצא בית המשפט, בדעת הרוב, כי אין בנתונים האמורים כדי להשפיע באופן ממשי על משקל ההודאות והשחזור (ראו: פסקה 18 לחוות דעתו של השופט י' עמית; ועיינו גם בפסקאות 19-20 לחוות דעתו, העוסקות בראיות נוספות, אשר, לגישת הרוב, אין לייחס להן משקל ממשי).

30. על-פי קביעות בית המשפט בדעת הרוב, ניתן לדמות את המארג הראייתי העולה ממכלול חומר הראיות לפירמדה המובילה להרשעה, שבבסיסה עומדות שלוש ה"לבנות" של התווידות-הודאה-שחזור, ומעליהן נערמות ראיות נוספות. הצטברות זו היתה, לעמדת הרוב, מעבר לרף הנדרש לצורך הרשעה בפלילים.

מן ההיבט הנורמטיבי, לגישת השופט י' עמית, לנוכח העוצמה הגבוהה של ההתווידות בפני המדובב, ולאור העוצמה הגבוהה-בינונית שיש לייחס להודאות המבקש בפני החוקרים – לא היה צורך להידרש כאן לראיה נוספת מסוג של "סיוע" לשם הרשעה, אף כי לפי גישת הרוב, עלה בידי המשיבה להציג תשתית ראייתית המבססת למכביר את אשמת המבקש, כפי שזו נלמדה מתוך הודאותיו, וכן לנוכח ראיות חיצוניות נוספות. אציג בקצרה מיד בסמוך את ממצאיה של עמדת הרוב בעניין זה.

פסק הדין בערעור – ראיות לחיזוק או סיוע להודאות המבקש והתווידות

31. באופן כללי, נקבע כי ההתווידות בפני המדובב וכן ההודאה הראשונה בפני החוקרים נמצאו כבעלות משקל סגולי גבוה, לרבות ידיעת פרטים רבים, ואלה נמצאו קוהרנטיות ועקביות. עוד נקבע כי נסיבות מתן ההתווידות בפני המדובב ("אווירת הסוד" והדיבור של הודיה בלחש מצד אחד, והכחשה בקול רם מצד שני) והבעת החשש בפני המדובב כי ימצא אצל המבקש משהו מפליל בציפורניו, לעומת בטחוננו של המבקש שלא

ימצאו את המכנסים ואת להב הסכין – לימדו על רמת האמינות הגבוהה של הודאותיו (כך, למשל, ביחס להתבטאויות אותנטיות של המבקש כגון: "את כל הראיות ניקיתי... הייתי בטוח שלא ימצאו אותה באותו יום במאה אחוז... אם הייתי יודע מי היא, לא הייתי עושה את זה" (ת/401 א', מ.ט. 165/06 (26), עמ' 28).

נוסף לאמור, אף שחזור הרצח נתפס כמהימן וכאותנטי, לנוכח הביטחון הרב שהפגין המבקש, למשל בקפיצתו מעל דלת התא ובניגוב הטביעות.

32. עמדת הרוב אף נסמכה על שורה של פרטים מוכמנים ומחזקים העולים מהודאותיו של המבקש, אשר בהצטברותם יצרו ראייה כבדת משקל במכלול לחובת המבקש, העולה כדי חיזוק מסוג: "דבר מה נוסף" להודאותיו. פירוט לגבי מכלול הפרטים הללו יובא להלן:

פרטים מוכמנים

(א) ידיעת המבקש על היעדר האפשרות לנעול את תא השירותים מבחון – המבקש ידע כי מנעול תא השירותים שבו בוצע הרצח היה תקול, ועובדה זו אף לא היתה בידיעת החוקרים בעת מסירתה על-ידי המבקש. משכך, בית המשפט קבע כי על אף קשיים מסוימים, לרבות קיומה של גרסה סותרת של המבקש לגבי דרך נעילת התא – הרי שמקובלת עליו מסקנת בית המשפט המחוזי בעניין זה, לפיה מדובר בפרט מוכמן שאף לא היה בידיעת החוקרים, וכי הסבריו הנוגדים והמאחרים של המבקש בעניין זה לא היו אמינים.

(ב) ידיעת מנח המנוחה בעת ביצוע הרצח – המבקש ידע כי המנוחה עמדה בעת הרצח כשדודיתה לרוצח (ולא כאשר היא ניצבת בגבה אליו). נתון זה נמצא על-ידי כל חברי המותב כפרט מוכמן בעל רמת אמינות גבוהה, שכן הוא עלה בקנה אחד עם חוות הדעת של הזיהוי הפלילי, שניתנה רק בשלב שבא לאחר הודאת המבקש.

(ג) ידיעת המבקש על דבר מיקום תא השירותים (התא השני) בעת השחזור – זיהויו של תא השירותים השני בשירותי הבנות, עליו המבקש הצביע במהלך השחזור (ודברים דומים שהוא אמר גם במסגרת הודאתו הראשונה בפני החוקרים), נמצא על-ידי השופט י' דנציגר כפרט בעל משקל גבוה, זאת חרף טענות ההגנה לכך שחוקרי המשטרה הביאו פרט זה לידיעתו של המבקש בטרם הצביע על התא. יצוין כי דווקא עמדת הרוב קבעה כי מדובר בפרט מוכמן ברמה בינונית בלבד, בין היתר לנוכח העובדה כי היו שם ארבעה תאי שירותים בלבד.

(ד) חתכים בבית החזה – המבקש ידע כי הפגיעה בחזה המנוחה נגרמה תוך כדי הנפת הסכין לעבר הגרון, וכי מדובר בחתכים לא עמוקים, נתון שתואם את חוות הדעת הפתולוגית, ונקבע לגביו כי מדובר בפרט מוכמן "הגם שהוא פחות בעוצמתו". אשר לדברים שמסר המבקש הנוגעים לחתך במותן שנגרם למנוחה (אשר התברר כי אין בהם ממש), עמדת הרוב סברה כי אין לשלול אפשרות שכך חשב המבקש, בין היתר לנוכח העובדה שעל חולצת המנוחה באזור המותן נמצאו שני קרעים קטנים. עמדת המיעוט סברה, מנגד, שיש בכך כדי להוות "פרט מוכמן שלילי".

(ה) חתכים בידים – נמצא כי ידיעתו של המבקש על קיומם של פצעי הגנה שטחיים על ידיה של המנוחה, תואמת במדויק לממצאים הפתולוגיים, ועל כן יש לה משקל גבוה.

יחד עם זאת, בכל הנוגע לחתך נוסף, עמוק, בשורש כף ידה השמאלית של המנוחה, אשר המבקש העלה את דבר קיומו רק במהלך ההודאה השנייה כאשר השוטרים מפצירים בו להיזכר כיצד ביצע את החיתוך – שורה מחלוקת בין עמדת הרוב לבין עמדת המיעוט, כאשר לגישת הרוב לא היה בנתון זה כדי להפחית ממשקל ההודאות, ואילו לדעת המיעוט נקבע כי יש בכך כדי להפחית ממשקל ההודאות, בין היתר בהתחשב בהכוונה שהיתה מצד החוקרים בהקשר זה.

(ו) אופן היציאה מהתא – כאמור, המבקש הדגים בשחזור כיצד יצא מתא השירותים הנעול, כך שעמד על מושב האסלה, הניח ידיו על דפנות התא וקפץ החוצה מעל לדלת. בית המשפט מצא כי מדובר בפרט מוכמן עוצמתי, בין היתר לנוכח האותנטיות והטבעיות שבהן פעל המבקש כאשר ביצע את השחזור. עמדת המיעוט גרסה כי האפשרות שמדובר בפרט מוכמן – איננה חפה מקשיים. זאת, על רקע יתר קביעותיו של השופט י' דנציגר (שיתוארו בהמשך), בנוגע: לזהות טביעת הנעל שנמצאה על גבי גופת המנוחה (אשר השופט י' דנציגר לא שוכנע כי יש לה התאמה לנעליו של המבקש); בשים לב לכך כי אין כל ודאות שעקבות הנעל שנמצאו בזירה תאמו את מסלול היציאה שהמבקש תיאר, וכן לנוכח העובדה שהמבקש מסר מספר גרסאות בהקשר זה.

(ז) פרטים על אופן ביצוע הרצח – המבקש ידע (למן התוודותו בפני המדובר והודאותיו בפני החוקרים) על כך כי המנוחה נחתכה פעמיים בגרונה, נתון התואם את הממצאים הפתולוגיים. לעמדת הרוב, בהינתן הדברים שנאמרו על-ידי המבקש בהודאותיו (ובעיקר הדברים שמסר למדובר) בדבר חיתוך כפול שבוצע במנוחה באזור הצוואר – יש להתייחס לנתון זה כידיעה מוכמנת. יצוין כי לעמדת המיעוט, נתון זה לא קיבל ביטוי בהדגמותיו

של המבקש, במהלך התוודותו בפני המדובר ובשחזור, ועל כן לא ניתן לראות בכך בגדר ידיעה מוכמנת בדבר החיתוך הכפול, אולם אין מדובר באי-התאמה מהותית בין ההודאות לממצאים.

(ח) ידיעת מראה המנוחה – עמדת הרוב מצאה כי תיאור האופן שבו אספה המנוחה את שיערה עולה כדי "תיאור אותנטי של המנוחה", אם כי אין הוא בבחינת פרט מוכמן מובהק. דעת המיעוט גרסה כי לפרט הנוגע לחזותה וללבושה של המנוחה יש לייחס משקל מופחת, לנוכח הזיהוי החלקי מצד המבקש, שהתבסס על פרטי לבוש נפוצים.

נתונים מחזקים נוספים

33. בצד הפרטים המוכמנים הנ"ל צוינו בפסק הדין בערעור נתונים מחזקים נוספים להרשעת המבקש, ואלה ייסקרו להלן:

(א) העובדה שהמבקש ידע פרטים על דרך ביצוע הרצח עוד בליל הרצח – ראייה זו עניינה בשיחת טלפון שהמבקש ביצע עם מעסיקו העתידי ג'נאח בערבו של ליל הרצח, שנמצאה על-ידי בית המשפט כבעלת משקל "גבוה אך לא מכריע". כפי שמפורט בפסק הדין בערעור, לאחר אותה שיחה ציין המבקש באזני רעייתו כי: "ילדה נפלה מאסלה בשירותים" (ההדגשה שלי – ח"מ; ראו הודעת רעיית המבקש ת/684). בית המשפט קבע כי הידיעה על המקום בו נמצאה המנוחה (תא שירותים), שהיתה ידועה רק למתי-מעט ברחבי העיר קצרין ואפילו לא לג'נאח עצמו, מעידה על ידיעת המבקש לגבי דרך ביצוע הרצח, וניסיונות המבקש להסביר את הדברים שמסר לרעייתו – בחקירתו ובעדותו בבית המשפט – אינם משכנעים. יצוין כי השופט י' דנציגר קבע כי קיים קושי לקבוע בוודאות כי הפרט הנ"ל לא הובא לידיעת המבקש על-ידי מעבדו, ועל כן הדברים שמסר לרעייתו לאחר מכן – אין לראותם בגדר פרט מוכמן.

(ב) טיפות הדם בשירותי הבנים – העובדה כי המבקש ידע על קיומן של טיפות דם בשירותי הבנים ביום הרצח, ואף ציין זאת בחקירתו המוקדמות (עובדה זו אף אושרה על-ידי אב הבית בהודעותיו במשטרה), וכן העובדה שהביע את חששו בפני המדובר כי לא ניקה את טיפות הדם הללו די הצורך – נמצאו על-ידי עמדת הרוב כ"ראיה מסבכת עוצמתית במיוחד" (פיסקאות 83-86 לחוות דעתו של השופט י' עמית). השופט י' דנציגר סבר מנגד, בהקשר זה, כי לעובדה זו "ייתכן משקל מפליל מסוים" בלבד (עיינו בפיסקה 199 לחוות דעתו).

(ג) ידיעת המבקש את העובדה שהמנוחה לא נאנסה – המדובר בטענות שהועלו כי המבקש נבהל, בחקירותיו וכן בשיחותיו עם המדובר, מהאפשרות כי יואשם באונס המנוחה. נתון זה (של אונס כביכול), שהמבקש הכחיש בתוקף, היה בו כדי להצביע על כך כי המבקש ידע שהמנוחה לא נאנסה, ועל כן מוכן היה להודות רק במעשים שביצע בפועל. יצוין כי השופט י' דנציגר סבר שאין בנתון זה משקל ראייתי מפליל (אף כי גרס כי התנהגותו של המבקש בעניין זה היתה אכן מחשידה), כיוון שספק אם ידיעה על כך שעבירה מסוימת לא נעברה, יש בה כדי לחזק את הודאתו של המבקש בעבירה האחרת. עם זאת, ניכר כי עמדת הרוב נכונה היתה לייחס משקל לנתון זה (ראו בפסקה 69 לחוות דעתו של השופט י' עמית).

(ד) סוליות נעליו של המבקש, אותן נעל ביום הרצח, נלקחו לבדיקת מעבדה ונמצאו נקיות לחלוטין (ללא זכר לשאריות חומרים מסביבת העבודה של המבקש), באופן שיכול להתיישב עם שימוש בחומרי ניקוי לטשטוש ראיות מפלילות (ראו בפסקה 97 לחוות דעתו של השופט י' עמית).

(ה) השלכת המכנסיים יום לאחר הרצח – גרסתו של המבקש בנוגע למכנסי העבודה שלבש ביום הרצח (שהיתה משובשת ביותר), ולאחר מכן הודאתו כי השליך את המכנסיים "בצירוף מקרים מופלא בסמוך לאחר הרצח", ללא הסבר מניח את הדעת להתנהגות זו – נמצאו על-ידי דעת הרוב כ"ראיה עוצמתית ביותר" (ראו בפסקאות 91-95 לפסק דינו של השופט י' עמית).

(ו) החדרת קיסם למנעול המקלט על-ידי המבקש – עמדת הרוב מצאה כי המבקש הוא היחיד שהיתה לו סיבה להקשות על פתיחת מנעול המקלט, אותו עזב זמן קצר לפני הגעת המחלצים, ושם השאיר את תיק העבודה שלו (נתון המתיישב עם האפשרות כי בתיק נותרו מכנסי העבודה שלבש באותו יום, ועם הרצון שהביע בפני מעבידו שלא לעבוד למחרת; ראו פסקאות 87-89 לפסק דינו של השופט י' עמית).

(ז) סמיכות זמן ומקום לזירת הרצח וזמינות כלי הרצח – לגישת עמדת הרוב, העוצמה הנסיבתית מתחזקת בהינתן נתונים אלה: העובדה שלא נמצאה ראיה כלשהי הקושרת מי מהמורים או מהתלמידים בבית הספר למעשה הרצח; הרוצח היה מישהו שהכיר את בית הספר ולא עורר חשד; בשער בית הספר עמד שומר, ולא ידוע על אדם זר שנכנס, או חדר לבית הספר באותו זמן; המנוחה החליטה ספונטנית שלא להיכנס לשיעור, ושקריו של המבקש לגבי מקום הימצאו בשעת ביצוע הרצח (ראו בפסקה 66 לפסק דינו של השופט י' עמית).

(ח) אוסף הסכינים וחיפוש סרטי Snuff – העובדה כי ברשות המבקש היה אוסף של סכינים, וכן כי המבקש התעניין בסכינים (נמצא אצלו דיסק עם קובץ שלם בנושא) ובשיטות להטלת מורא, וכן היה בקיא לכאורה במיקום עורקי הצוואר, נמצאו כמחזקות את האפשרות לכריכת המבקש ברצח, בהינתן שהרוצח היה בטוח שיעלה בידו לבצע את זממו מבלי שיהא סיפק בידי המנוחה לזעוק.

(ט) לעמדת הרוב היו ראיות מחזקות נוספות, כגון: העובדה כי לא נמצא על-ידי המבקש הסבר הגיוני וסביר לעצם התוודותו בפני המדובר ולדברים הרבים שסיפר לו; השלכת להב הסכין בסמוך לאחר הרצח, לרבות סמיכות הזמנים שבה קרה הדבר; התנהגות מוזרה מצד המבקש בחדר המורים זמן קצר לאחר הרצח; ההדגמה של המבקש בעליה על האסלה עוד לפני שהיה ידוע לחוקרים כי הרוצח דרך על המנוחה בהיחלצו מהתא והותרת תיק העבודה שלו במקלט בסוף יום העבודה.

34. השופט י' דנציגר בדעת המיעוט שלו סבר אף הוא כי מרבית הראיות שתוארו לעיל הן בעלות משקל ראיתי ממשי, אך לא מכריע. לגישתו, בהתחשב במשקלן הבינוני של ההודאות ושל יתר הראיות, נדרש "דבר מה נוסף" מסוג "סיוע", ואין להסתפק, בנסיבות העניין, בראיות מחזקות בלבד (השוו: ע"פ 6679/04 סטקלר נ' מדינת ישראל, בפסקה 20 (2006); ע"פ 800/85 ברדה נ' מדינת ישראל, פ"ד מ(4) 266, 271 (1986)).

יצוין כי לגישת השופט י' דנציגר, עלה בידי המשיבה להציג ראיות שהן בגדר "דבר מה נוסף" כחיזוק, כגון: ידיעתו של המבקש את תנוחת המנוחה בשעת הרצח (ראו בפסקה 312 לחוות דעתו). עם זאת, השופט י' דנציגר הביע ספק אם מדובר בראיה המגיעה ממקור נפרד ועצמאי מהודאות המבקש. אף קיומן של ראיות נסיבתיות נוספות (דוגמת השלכת מכנסי העבודה של המבקש אותם לבש בעבודתו ביום הרצח, שקרים שסיפר מאוחר יותר על נסיבות השלכתם והממצאים שנתגלו במחשבו של המבקש, המלמדים על העניין הרב שהוא גילה בסכינאות) – נמצאו על-ידי השופט י' דנציגר כנתון העולה כדי חיזוק ראיתי בלבד, אך לא בגדר סיוע חיצוני.

ממצאים פורנזיים

35. לצד כל האמור, פסק הדין בערעור עסק באריכות בממצאים פורנזיים שנמצאו בזירה ובאפשרות כי אלה קושרים את המבקש לביצוע מעשה הרצח. אלה יפורטו להלן:

(א) להב הסכין בו בוצע הרצח – דיון נרחב בפסק דינו של בית המשפט הוקדש לשאלה בדבר התאמתו של להב הסכין בה השתמש הרוצח, ללהב הסכין שהיה ברשותו של המבקש, והאפשרות האחרת כי הרצח בוצע בסכין משוננת. הדבר קיבל חשיבות בשים לב לסוגיה הנכבדה בה עסק בית המשפט המחוזי ואשר נגעה להתאמת להב הסכין לפציעה שנתגלתה על סנטרה של המנוחה ולנוכח חוות הדעת הסותרות שהוגשו מטעם הצדדים בעניין (חוות דעת זייצב וחוות דעת פורמן וכן תצהיר מאוחר, שניתן בעניין, מטעם ד"ר חן קוגל). בהקשר זה, דעת הרוב קבעה כי בשים לב לכך שהמבקש השליך את להב הסכין ששימשה אותו ביום הרצח; בהינתן שהמומחה מטעם ההגנה לא נשאל על להב הסכין במסגרת עדותו בבית המשפט; בהינתן שאף המומחה מטעם ההגנה שנשכר לשם מתן חוות דעת בעניין דרך השימוש בסכין (ד"ר חן קוגל) לא נתן בתחילה את דעתו על שאלת היות הסכין משוננת, או "חלקה", ובשים לב לכך שאין ערכאת הערעור נוהגת להתערב בממצאי עובדה – הרי שאין בנושא להב הסכין כדי להוות "הפחתה של ממש" ממשקל ההודאות, אם כי עמדת הרוב היתה מוכנה להעדיף, אף שבדוחק, את חוות דעת פורמן שלפיה להב הסכין היה משונן (ראו בפיסקאות 25-31 לפסק דינו של השופט י' עמית). השופט י' דנציגר מאידך גיסא סבר, בדעת המיעוט שלו, כי בנסיבות העניין יש מקום להתערב בקביעות בית המשפט המחוזי (אשר העדיף את חוות דעת זייצב, על פני חוות דעת פורמן, שאליה הצטרף במסגרת הליך הערעור אף ד"ר חן קוגל, אשר בתצהיר שהוגש מטעמו הבהיר כי הוא מסכים עם קביעותיה של ד"ר פורמן בנושא להב הסכין "לכל אורך הדרך") ולקבוע כי החתך בסנטר המנוחה נוצר על ידי סכין משוננת, עובדה הניצבת בסתירה להודאתו של המבקש, שממנה עלה באופן עקבי כי הוא פגע במנוחה באמצעות אחת מהסכינים ששימשו אותו בעבודתו, או שנמצאו בחזקתו (שכולן היו בעלות להב "חלק").

(ב) טביעת הנעל על גבי מכנסי המנוחה – לאחר שנסקרה באריכות שאלת מעמדן הנורמטיבי של עקבות נעליים כראיה במשפט הפלילי, דעת הרוב סברה, בין היתר, כי בהינתן מסקנות הערכאה הדיונית שאימצה את חוות דעת שור באופן נחרץ, ובהינתן הכלל שאין דרכה של ערכאת הערעור להתערב בממצאי עובדה (וכן בשים לב לכך שלעמדת חוות דעת שור, כעדות מומחה, עדיפות על פני מסקנה שיפוטית) – יש לקבל את חוות דעתו של המומחה מטעם המשיבה בכל הנוגע להתאמת סוג הנעל שהטביעה את העקבות. לגישת דעת הרוב, מדובר ב"ראיה נסיבתית עוצמתית", אולם כמשנה זהירות נקבע כי מדובר בראיה בעלת משקל בינוני בלבד. חשוב לציין כי לעמדת השופט צ' זילברטל, ניתן היה להגיע למסקנה מרשיעה לגבי המבקש גם ללא הקביעה כי על מכנסי המנוחה הוטבעה טביעת נעל מהסוג שהמבקש נעל (ראו: פסקה 7 לחוות דעתו).

עמדתו של השופט י' דנציגר היתה כי בהינתן תחולתו העקרונית של עניין מצגורה על המקרה שלפנינו – הקשיים הרוחביים העולים מאופייה של ראייה מסוג של טביעת נעל ויישומם בנסיבות העניין, כמו גם אי-התאמה ויזואלית בין חלק מממצאי חוות דעת שור לתמונות שצולמו בזירה – לא ניתן לקבוע ממצא עובדתי, ברף הנדרש בפלילים, בכל הנוגע לטביעות הנעל שנמצאו על גבי מכנסי המנוחה. לקביעתו: "לנוכח המשמעות והמשקל שעשויים להיות לממצא של שור, איני יכול לסמוך את ידי עליו ולדעתי נותר ספק סביר שמא יש התאמה בין הטביעות לבין נעלי המערער" (פיסקה 341 לחוות דעתו).

בטרם אפנה לניתוח ראייה פורנזית מרכזית נוספת – עקבות הנעליים הזרות – אציין כי לעמדת השופט י' דנציגר, למרות שהיעדר ממצאים פורנזיים בזירה הוא חסר משמעות מפלילה, או מזכה, לנוכח התודות של המבקש בפני המדובר כי "ניקה את הזירה" מראיות, הרי שלנוכח המהירות בה התנהל הרצח, כפי שתואר על-ידי המבקש, וקיומו של מאבק בין המנוחה לבין הרוצח, עדיין היעדרם של ממצאים פורנזיים – הוא נתון "מעורר תמיהה", על-פי דעת המיעוט.

עקבות הנעליים הזרות

36. כפי שצוין לעיל, מצילומי זירת הרצח עולה כי בשלושה מקומות נתגלו סימני דם, אשר נחזו להיראות כעקבות נעל חלקיות, שעל פיהן ניתן לשרטט מסלול יציאה מהתא (על מכסה מושב האסלה, על מיכל ההדחה, ועל הקיר המפריד בין התא השני לבין התא השלישי). על פי חוות הדעת של המומחה לעקבות נעליים ד"ר שור, הנחת המוצא המוסכמת על הצדדים היתה כי שלוש עקבות אלה אינן תואמות לאף אחד מזוגות הנעליים שנמסרו לבדיקתו של המומחה, לרבות נעליו של המבקש (בין זוגות הנעליים שנמסרו לבדיקה נכללו: נעליהם של חשודים אחרים, וכן של שוטרים ושל מחלצים שנכחו בזירה לאחר מציאת הגופה ועד לנטילת התצלומים על-ידי מז"פ). לצד האמור, נמצאו על מכנסי המנוחה כתמי דם נוספים, אשר על-פי חוות דעת שור, מדובר בטביעות נעל המשויכות בהסתברות גבוהה לנעליו של המבקש (לעיל ולהלן: העקבה שעל מכנסי המנוחה).

כפי שיפורט להלן, עקבות הנעליים הזרות מהוות אחד מהממצאים הפורנזיים היחידים שנמצאו בזירה, שאינם קושרים את המבקש לביצוע הרצח – ועל כן אין להקל ראש בצורך בניתוח מדוקדק של כלל ההיבטים הנוגעים למשקל שניתן לראיות אלה.

כמתואר לעיל, בית המשפט המחוזי הנכבד אימץ את חוות דעת שור בכך שזיהה את נעליו של המבקש ככאלה אשר הטביעו את העקבה שעל מכנסי המנוחה, ולגבי שלוש

העקבות הנוספות נקבע כי: "אין להוציא מכלל אפשרות כי אחד מהנוכחים הרבים בזירה הוא זה שהותיר את העקבות, כאשר בלהט האירועים לא זכר לשחזר כיאות את התנהלותו בתא; עדיין לא עלה בידי המאשימה ליתן מענה חד משמעי לקיומן של העקבות הזרות, יכול ועקבות אלה נותרו כתוצאה מתרחיש אחר אשר אין מתפקידנו לנחש". בהמשך, ציין בית המשפט המחוזי כי: "יכול ויהיו שאלות אשר לעולם תישארנה ללא מענה".

במסגרת הערעור, דעת הרוב קבעה כי: "זו הראיה היחידה, שאינה מתיישבת עם מארג הראיות שנזקף לחובתו של המערער" (ההדגשה במקור; פסקה 51 לחוות דעתו של השופט י' עמית). השופט צ' זילברטל ציין כי מדובר ב"תעלומה" המרכזית בתיק זה. השופט י' עמית אף העריך כי ראיה זו היא שהביאה את השופט י' דנציגר "לחצות את הגבול" אל זיכוי מחמת הספק (פסקה 51 לחוות דעתו). יחד עם זאת, עמדת הרוב היתה כי את שלוש עקבות הנעליים הזרות ניתן להסביר "במהומה ששררה עם גילוי הגופה", כאשר נכנסו לתא השירותים כ-15 בני אדם, שרק עשרה מהם נחקרו כחודש לאחר ביצוע הרצח על האפשרות כי הותירו את העקבות, ובהקשר לכך סקר בית המשפט באריכות את הודעותיהם של כמה מהגורמים שנכחו בזירה לאחר גילוי הגופה. בתוך כך, אף עלתה האפשרות כי גורמים נוספים, שלא תוארו במיזכר שעסק בזהות הנוכחים במקום, הגיעו לזירה לאחר גילוי הגופה ולא נחקרו לגבי האפשרות כי הטביעו את העקבות, או כי עקבות הנעליים הזרות נעשו מבלי-משים, על-ידי אחד הגורמים שנכחו בזירה ונחקרו על פעילותם בה. בשים לב לאמור, נקבע כי התרחיש שלפיו עקבות הנעליים הזרות הוטבעו על-ידי גורם זר, שאיננו מעורב בביצוע הרצח, היא סבירה יותר, כאשר הרוצח האמיתי דרך רק על גופת המנוחה (ולא על קיר התא, או על מיכל ההדחה). לבסוף, עמדת הרוב קבעה כי אף אם יש בעקבות הנעליים הזרות משום נתון בלתי מוסבר, עדיין אין בכך כדי לקעקע את הפסיפס הראייתי כולו (ראו: פסקאות 50-55 לחוות דעתו של השופט י' עמית).

השופט י' דנציגר, מנגד, כרך את שאלת זהות מטביע שלוש העקבות הזרות (שמוסכם כי לא היו של המבקש), עם מסקנותיו לגבי זהות טביעות הנעל שנמצאו על מכנסי המנוחה (שלגישתו אין לייחס אותן לנעלי המבקש ברמה הנדרשת בפלילים). לגישתו, העובדה כי בזירה נמצאו טביעות נעל שונות (עקבות הנעליים הזרות וטביעות הנעל על מכנסי המנוחה) שאין לייחס אותם למבקש, יש בה כדי להפחית ממשקל ההודאות. לצד האמור, השופט י' דנציגר לא שלל את האפשרות כי אכן עקבות הנעליים הזרות הוטבעו על-ידי אחד מהגורמים שנכחו בזירה לאחר מציאת הגופה, ואילו הרוצח הוא שדרך על גופת המנוחה (כפי שהמשיבה טענה), ואולם כפי שצוין, לגישתו לא ניתן להתעלם מעקבות הנעליים הזרות, שלא ניתן להן מענה ברור על-ידי המשיבה, חרף

המאמצים הרבים שהשקיעה בניסיון לברר את זהות בעל העקבות הנ"ל. מכאן, קבע השופט י' דנציגר כי יש בראיה זו כדי לגרוע ממשקל ההודאות (ראו בפיסקאות 293-299 לחוות דעתו).

סוף דבר (עד הנה)

37. עמדת הרוב בפסק הדין בערעור גרסה כי על רקע המכלול הראיתי המרשיע שפורט לעיל – לא מתעורר בעניינו של המבקש ספק סביר המצדיק זיכוי. אף השופט י' דנציגר סבר כי בחומר הראיות שנאסף נגד המבקש ישנה: "תשתית מפלילה בעוצמה של ממש, המסבכת אותו בביצוע הרצח" (פיסקה 345 לחוות דעתו), וכי בנסיבות העניין מתקיימת הדרישה הראייתית בדבר קיומו של "דבר מה נוסף". יחד עם זאת, גם בהינתן כל אלה – השופט י' דנציגר גרס כי עדיין מוקנה לבית המשפט שיקול דעת אם להרשיע את הנאשם, אם לזכותו (ע"פ 4179/09 מדינת ישראל נ' וולקוב, בפיסקה 9 (18.10.2010); דנ"פ 3391/95 בן-ארי נ' מדינת ישראל, פ"ד נא(2) 377, פסק דינו של השופט ג' בך (1997)). הפעלת שיקול הדעת האמור בנסיבות העניין שלפנינו, הביאה את השופט י' דנציגר לכלל מסקנה כי יש לזכות את המבקש, לנוכח החשש כי הספק שהתעורר בקרבו בדבר אשמתו של המבקש איננו תאורטי בלבד, בשל קיומם של מספר נתונים חסרים, או סותרים, וביניהם: תיאורו של המבקש בדבר חיתוך מותנה של המנוחה, שאיננו מתיישב עם הממצאים שנמצאו בפועל בזירה; העובדה שהמבקש החסיר את חיתוך שורש כף ידה השמאלית של המנוחה לאחר התמוטטותה וכוונתו של המבקש לפסוח על זירת הרצח במהלך השחזור.

בכל הנוגע לראיות 'אובייקטיביות' בתיק "המקשות על גיבוש מסקנה חד משמעית בדבר אשמת המבקש", ואשר "אינן נותנות מנוח", ציין השופט י' דנציגר את הקביעה כי החתך בסנטר המנוחה נעשה באמצעות סכין משוננת, ואת קיומן של עקבות הנעליים הזרות בתא השירותים, שאין חולק כי הן אינן של המבקש, וייתכן שיש בהן כדי לקשור אדם אחר לביצוע הרצח (על כך, ראו בפיסקאות 139-165 שלהלן).

יחד עם זאת, כפי שציין השופט י' דנציגר, מסקנתו כי יש לזכות את המבקש מחמת הספק היא בגדר "מקרה גבולי, המצוי כ"פסע" מהרשעה", כאשר מכלול נסיבות העניין מחייב התרחשות של סדרת צירופי-מקרים נדירה. עוד יש לציין כי על אף התוצאה שאליה הגיעו חברי המותב בערעור – הרי שלמעשה, כפי שציין זאת השופט י' דנציגר, המרחק בין עמדות הרוב והמיעוט של השופטים שם לא היה רב, וכדברי השופט י' דנציגר בשלהי חוות דעתו:

"ניתן להבחין על נקל כי חברי ואני רואים עין בעין (או הולכים "כמעט יד ביד" בלשונו של חברי) לאורך מרבית פסק הדין. אכן, תמימי דעים אנו כי נגד המערער נאספה תשתית ראייתית מפלילה ביותר, הקושרת אותו בקשר הדוק לביצוע הרצח. המחלוקת בינינו נעוצה, בעיקרו של דבר, בניתוח הקשיים והתמיהות העולים בכל זאת מחומר הראיות, ובמשקל "השלילי" שיש לייחס להם, אם בכלל" (עיינו בפסקה 358 לחוות דעתו).

הבקשה למשפט חוזר שלפני וההליכים שנוהלו במסגרתה

38. **הבקשה למשפט חוזר שלפני מחזיקה 373 עמודים, וצורפו לה נספחים רבים מאוד. התגובה מטעם המשיבה לבקשה למשפט חוזר מחזיקה כ-171 עמודים ואף לה צורפו נספחים רבים.** לצד האמור, בשתי סוגיות לפחות – שאלת נזילת הדם שעל עקבת הנעל שנתגלתה על מכסה האסלה, ושאלת עיון הצדדים בתיקה הרפואי של א"ק, הצדדים ניהלו הליכים מקדמיים שונים במסגרת הליך הבקשה למשפט חוזר שלפני. אלה התמקדו באופני העיון המבוקשים, וכן באפשרות להגיש חוות דעת חדשות בסוגיה של זיבת הדם מגופת המנוחה. על אף שספק אם הליך הבקשה למשפט החוזר הינו, ברגיל, הערוץ המתאים לבירורן של שאלות הקשורות לגילוי ראיות (השוו: בג"ץ 244/74 חייא נ' הפרקליטות הצבאית הראשית (לא פורסם, 1974) – אפשרתי לצדדים לקיים את הדיון בסוגיות אלו במסגרת הבקשה למשפט חוזר, שכן הדבר תרם להבהרת המחלוקות, אף כי האריך את הטיפול במכלול.

39. **במסגרת הבקשה שלפניי, אף הוגשו חוות דעת רבות של מומחים מטעם הצדדים, לרבות: מומחי מז"פ לכתמי דם (מטעם המבקש הוגשו שתי חוות דעת, ומטעם המשיבה הוגשה חוות דעת אחת); רופאים משפטיים, אשר מסרו חוות דעת לעניין אפשרות של זיבת דם מגופה שעות לאחר המוות (כאמור, בטרם הגישו הצדדים את חוות דעת המומחים מטעמם בנושא זה, נוהל "הליך זוטא" בעניין זהות נותן חוות הדעת מטעם המבקש); מומחי מחשוב; מומחים המתמחים בפענוח דנ"א מיטוכונדריאלי משערה שנמצאה בזירה (בהקשר זה הוגשו מטעם המשיבה חוות דעת מאת שלושה מומחים). נוסף לכך, הוגשו מסמכים שאינם נוגעים לנושאים שבמומחיות, או שקבילותם כחוות דעת של מומחה מוטלת בספק, דוגמת נייר עמדה הנוגע לפגמים מהותיים שנפלו בהתוודותו ובהודאותיו של המבקש (מאת סגן ראש השב"כ לשעבר, אשר שימש קודם לכן גם כראש אגף החקירות בארגון, מר יצחק אילן ז"ל); וכן נייר עמדה המנתח את ציוריה של א"ק ואת התאמתם לחריטה שנמצאה בזירה. כל אלה, מצטרפים, כמובן, לשורה ארוכה של מומחים, אשר הגישו את חוות דעתם בשאלות שבמחלוקת במסגרת**

ההליכים הקודמים, ושגם על חלק מממצאיהם ביקש המבקש להשיג באריכות בגדר הבקשה שלפניי.

40. למעשה, אם נסכם את טיעוני הצדדים במכלול "בראשי פרקים", ניתן לומר כי הבקשה למשפט חוזר והתגובה לה נסובות על מספר ראשי טיעון עיקריים: פרשת זליגת הדם על עקבת הנעל שנתגלתה על מכסה האסלה (במסגרת זו הוצגו חוות דעת מומחים שונות מטעם הצדדים); התיזה האלטרנטיבית שהועלתה על-ידי המבקש, בגדרה נטען כי הרצח בוצע על-ידי א"ק (במסגרתה הוצגו חוות דעת דנ"א מיטוכונדריאלי לגבי שורה שנמצאה בזירה, וכן הודעות ונתונים שונים המוכיחים, לשיטת המבקש, את הודאתה של א"ק בביצוע הרצח), וטיעונים שהתמקדו בהפרכת תיזת "המחלף האלמוני" (אותה העלתה המשיבה כהסבר אפשרי לעקבות הנעליים הזרות, בעקבות פסק הדין בערעור), בין היתר לאחר שהוצגו, במסגרת הבקשה למשפט חוזר, גם טענות ביחס לכתם דם של המנוחה שנמצא בתא השירותים השלישי.

הנה כי כן הבקשה למשפט חוזר ביקשה להרחיב, באמצעות ראיות חדשות, את הספקות בנוגע להרשעה, עליהם הצביע שופט המיעוט, י' דנציגר, בפסק הדין בערעור וכן להצביע על כיוונים אחרים לגבי זהות הרוצח.

לצד כל האמור, הבקשה למשפט חוזר ביקשה להשיג על קבילותן ומשקלן של מרבית הראיות, אשר נדונו כבר ונבחנו באריכות על-ידי בית המשפט המחוזי ועל-ידי בית משפט זה בהליכים הקודמים, כאשר טענת המבקש בעניין זה היא כי נגרם לו עיוות דין (במשמעות הוראת סעיף 31(א)(4) לחוק בתי המשפט). כך בכל הנוגע לממצאי הערכאות השונות בדבר קבילות הודאותיו של המבקש (בין השאר הוגשה בהקשר זה חוות הדעת הנ"ל שנכתבה על-ידי סגן ראש השב"כ לשעבר, מר יצחק אילן ז"ל). כן הועלו השגות על ממצאים שונים ששימשו כחיזוק, או כ"דבר מה נוסף" להודאות שניתנו, כגון: הממצאים לגבי מחשבו של המבקש והחומר שנמצא בו (גם במסגרת זו הוגשה חוות דעת מומחה נוספת), ונעשו ניסיונות להפחית ממשקלם של הפרטים המוכמנים שנמסרו על-ידי המבקש בהודאותיו, במקביל לטענות בדבר מחדלי חקירה שונים.

41. המשיבה סבורה, מנגד, כי דין הבקשה למשפט חוזר להידחות, על כל חלקיה. בקליפת אגוז – לעמדתה של המשיבה קיים מארג ראיות עשיר המצביע על אשמתו של המבקש בביצוע רצח המנוחה, ולשיטת פרקליטות המדינה אין בטענות המבקש כדי להרים את הנטל המוטל עליו בהליך של בקשה למשפט חוזר, להצביע על סיכוי ממשי לזיכוי. לגישת המשיבה, שלוש הראיות המרכזיות בתיק – ההתוודות בפני המדובב, ההודאות בפני

החוקרים והשחזור, וכן ראיות רבות נוספות, אינן מותירות ספק בדבר נכונות התוצאה אליה הגיע בית משפט זה (בדעת רוב) במסגרת הערעור.

להלן אפרט את טענות הצדדים לפי הקשרן להכרעה העומדת בפני.

זליגת דם על עקבת הנעל שנמצאה על מכסה האסלה

42. כפי שצוין לעיל, על מכסה האסלה בתא השירותים בו נמצאה המנוחה נתגלתה עקבת נעל שעל גביה נראתה זליגת דם. עקבת נעל זו היא אחת מאותן עקבות נעל שיוחסו במהלך ההליך כולו לאותו גורם עלום, אשר הטביע את יתר עקבות הנעליים הזרות. כזכור, ההסברים שאומצו על-ידי דעת הרוב בפסק הדין בערעור ובפסקי הדין של בית המשפט המחוזי הנכבד בנוגע לזהות הגורם שהותיר את סימני עקבות נעליים היו כי עקבות אלו נטבעו בשוגג, על-ידי מי מהנוכחים בזירת הרצח לאחר גילוי הגופה (מחלצים, פרמדיקים או שוטרים), ולחלופין יש לראותה כחלק חסר בתצורף הראייתי המבסס את הרשעתו של המבקש, חרף אותו נעלם.

43. במסגרת הבקשה למשפט חוזר, העלה בא-כוח המבקש את האפשרות כי עקבת הנעל שעל גבי מכסה האסלה, שעליה סימני נזילת הדם – נוצרה בהכרח על-ידי הרוצח, שכן לא תיתכן נזילת דם מגופת המנוחה בעת שהגופה התגלתה, ועל כן לא ייתכן שהיא הוטבעה על-ידי מי מאותם גורמים ששהו בזירת הרצח שעות לאחר המועד שבו אירע הרצח, על-פי הנטען, שהרי אין חולק כי העקבה הוטבעה מבחינה כרונולוגית לפני שדם המנוחה כיסה אותה.

יצוין כי טענה זו אמנם נטענה בשעתו בשפה רפה על-ידי באי-כוחו של המבקש בבית המשפט המחוזי הנכבד, אולם היא נזנחה ולא שימשה את קו ההגנה בהמשך (ראו: עמ' 1418 לפרוטוקול הדיון בבית המשפט המחוזי, שם ציין העד אלכס פלג (שנתן כאמור חוות דעת מטעם ההגנה לגבי: השחזור, עקבות הנעליים וסוג כלי הרצח) כי: "העקבה של הדם שעל האסלה יש עליה דם שזב מגופה של המנוחה, זאת אומרת שנעשתה בסמוך לרצח. מגיע משהו אלמוני ונכנס פנימה" ובהמשך, כאשר נחקר מדוע טען בחוות דעתו כי עקבות אלה שייכות לרוצח, או למישהו אחר שנכנס בסמוך לאחר הרצח לזירה, ענה כי כתב כך "בגלל שהדם זרם" וכי "הדם זב על העקבה". יחד עם זאת, ההגנה זנחה קו טיעון זה במסגרת ההליך בפני בית המשפט המחוזי ובערעור, ולא ציינה כי נזילת הדם מגופת המנוחה על גבי העקבה – היא אינדיקציה לבירור זהותו של הגורם, אשר הותיר טביעות נעל אלו.

כאמור, במסגרת ההליך שלפניי, הצדדים קיימו מעין "הליך זוטא", בשאלה בדבר האפשרות לנזילת הדם מגופת המנוחה לאחר מספר שעות, עם גילוייה. אתאר איפוא, מיד בסמוך, את השתלשלות הדברים בהקשר זה.

44. במסגרת הבקשה למשפט חוזר, המבקש טען כאמור כי לא ייתכן ש"מחלף אלמוני" הטביע את טביעת הנעל שעל מכסה האסלה, ובשל כך אף יתר העקבות הזרות אינן שלו, אלא של מבצע הרצח. בהקשר לכך, נטען כאמור כי גורמים שונים שנכחו בזירה לאחר ביצוע הרצח (לרבות הפרמדיקים שקבעו את מותה של המנוחה) – הקפידו שלא להזיז את הגופה, וכך גם נכתב בדו"ח צוות המעבדה הניידת של המשטרה שהגיע לזירה. עוד צוין כי נזילת דם מגופה לאחר פרק זמן כה רב יחסית (המועד בו הגיעו לזירה הפרמדיקים ואחריהם המעבדה הניידת) – כלל איננו אפשרי. לחיזוק טענותיו, המבקש צירף שתי חוות דעת מאת מר Tom Bevel (מומחה אמריקאי לזיהוי פלילי של כתמי דם) מהתאריכים 08.04.2019 ו-27.11.2019, שלפיהן עקבת הדם על מכסה האסלה הוטבעה קודם לסימן זליגת הדם על-גבה, וכי עקבות הנעליים הזרות הוטבעו "לא יותר מאשר שעה אחרי שהדקירות הסתיימו". עוד נטען, כי לא ייתכן כי דם יזלוג מהגופה זמן כה רב לאחר ביצוע הרצח, אלא לכל היותר כעבור כשעה (להלן: חוות דעת בבל הראשונה והשנייה, בהתאמה).

המבקש ציין בבקשה למשפט חוזר כי פניות מטעמו אל המשיבים לסייע לו במציאת רופא משפטי, שאיננו ממשלתי, בתחומי המדינה בהקשר זה – לא נענו.

45. בתגובת המשיבה לבקשה למשפט חוזר, צוין כי המשיבה איננה חולקת על כך שעקבת הנעל שעל מכסה האסלה מכוסה בדם המנוחה, ושדם זה זלג לאחר הטבעת העקבה. יחד עם זאת, המשיבה חלקה על מסקנותיו של המבקש כי זליגת הדם יכולה היתה להתבצע לכל היותר כשעה לאחר הרצח. לטענתה, אין חולק כי הפרמדיקים שקבעו את מותה של המנוחה נגעו בגופה, וקיים הגיון שדם ימשיך לזלוג מהגופה בעקבות זאת, או מתהליכים שאירעו "באופן אחר" (ראו בפסקה 9 לעמדת המשיבה מתאריך 22.09.2020). בהקשר לכך, המשיבה צירפה חוות דעת רפואית מאת ד"ר אלון קריספין (מהמרכז הלאומי לרפואה משפטית), שלפיה:

"במידה שהגופה זזה או הוזזה ולו במעט לאחר המוות, מכל סיבה שהיא, דם יכול להמשיך לזלוג ממנה בהתאם לשינוי המפלס, לחץ חיצוני על כלי הדם הפגועים, או חללים אחרים אליהם הדם נקווה, בתנאי קיום קשר עם בין [כך במקור – ח"מ] מיקום הדם לבין החוץ, וכולי – לפי חוקי הפיזיקה.

תופעה זו מוכרת בקרב צוותי הצלה, חוקרי זירה ורופאים משפטיים, והיא מתרחשת כמעט תמיד בעת הזזת גופה, אם במקום מציאתה (למשל בזירת הרצח), אם בעת טלטולה לצורך העברתה, ואם בעת בדיקתה במכון. די בתזוזה קלה מאוד של הגופה כדי לגרום לכך (ההדגשה הוספה – ח"מ).

המשיבה הוסיפה וציטטה מדבריו של סנ"צ עמיהוד לייפר (ראש מדור מעבדות ניידות – מז"פ במשטרה; להלן: חוות דעת לייפר) בחוות דעתו מתאריך 10.02.2020, כמענה לחוות דעת בבל השנייה, שקבע כך:

"על סמך ניסיוני רב השנים, מספיקה תזוזה קלה ולעיתים אף נגיעה קלה בגופה כדי שפצע ימשיך לדמם דימום מסיבי" (עמ' 6 לחוות דעת לייפר; יצוין כי סנ"צ לייפר ציין בחוות דעתו כי השאלה בדבר עצם האפשרות לזליגת הדם מהגופה איננה בתחום מומחיותו).

46. לעמדת המשיבה, העובדה כי הפרמדיקים שהגיעו לזירה אכן נגעו בגופת המנוחה, הזיזו את שיערה, חיברו לה מדבקות משגוח (לצורך חיבור למכשיר מוניטור) בארבעה מקומות שונים בגוף, כאשר אחד מהם בדק את הגופה "באופן יסודי הרבה יותר" לאחר שהשני יצא מהתא – מלמדת כי פעולות אלה יכולות היו להביא לזליגת הדם על גבי העקבה שעל מכסה האסלה, אף מספר שעות לאחר ביצוע הרצח.

47. המבקש סבר כי לשם ביסוס עמדתו נדרשת חוות דעת מאת רופא משפטי מומחה. בעניין זה הצדדים ניהלו התדיינות ממושכת בפני, שעיקרה בבקשת המבקש להעיד בנושא את ד"ר חן קוגל (ראש המרכז הלאומי לרפואה משפטית הנוכחי, אשר בשעתו שימש, בסוגיות אחרות כאמור, כעד מומחה מטעם ההגנה). בבקשות שהגיש המבקש בתאריכים: 21.06.2020 ו-28.06.2020 לצירוף ראיה, טען המבקש כי במענה לשאלת תלמיד שנכח בשיעור אקדמי הנוגע לרפואה משפטית, אמר ד"ר קוגל בכלליות (מבלי להתייחס לנסיבות הפרטניות שבפנינו), כי אם הדימום שנגרם לגופה הוא "חיצוני", אז לא יזוב דם ממנה אם יזיזו אותה לאחר מספר שעות. הקשיים הראייתיים המובהקים הנוגעים לקבילות ראיה מסוג זה, הובילו לוויכוח ממושך בין הצדדים בכל הנוגע לאפשרות של קבלת חוות דעת מאת ד"ר קוגל (שבינתיים הפך לראש המרכז הלאומי לרפואה משפטית ובתור שכזה הוא כפוף להסכם ניגוד עניינים שנחתם עמו והוצג לעיון בית המשפט במסגרת ההליך), בעניין אפשרות נזילת דם מגופה שעות לאחר אירוע דקירה.

דיון בנושא זה התקיים, בין היתר, בתאריך 02.11.2020, ואליו ביקשה להצטרף אף הסניגוריה הציבורית, לנוכח השאלות הנכבדות הנוגעות לבלעדיות שיש למרכז הלאומי לרפואה משפטית, בבירור שאלות הנוגעות לרפואה משפטית. חשוב לציין כי על אף התנגדותה של המשיבה למתן חוות דעת בנושא על-ידי ד"ר קוגל, או לקבלת דבריו בהרצאה שנשא כראיה – היא נכונה היתה לממן בעבור המבקש חוות דעת שתיערך על-ידי מומחה מחו"ל, וזאת בהתאם להוראות סעיף 19(ב) לחוק סדר הדין הפלילי.

48. בסופו של יום הוגשו בנושא זה חוות דעת מומחים רפואיים משפטיים מחו"ל מטעם שני הצדדים (המבקש בחר לוותר על מימון המומחה על-ידי המשיבה), הכל כמתואר להלן:

(א) מטעם המבקש הוגשה בתאריך 29.11.2020 חוות דעת מאת ד"ר Christopher Mark Milroy (להלן: חוות דעת מילרוי), מהמכון לרפואה משפטית במדינת אוטווה, קנדה. חוות דעת מילרוי קובעת כי, למיטב הידיעה, זליגת הדם על גבי עקבת הנעל שעל מכסה האסלה נעשתה מיד לאחר הרצח, וכי אין זה סביר שדם יזלוג מגופת המנוחה כחמש שעות לאחר הדקירה (מועד גילוי הגופה), בהינתן שהיא הוזזה קלות. אמנם, ייתכן כי כמות מסוימת של דם תישאר "כלואה" בתוך הגופה, אך לא בכמות הדם הרבה העולה מהתצלומים, וכי נדרשת תזוזה משמעותית ("Massive movement") של הגופה כדי להביא לזליגת דם משמעותית חמש שעות לאחר קרות הרצח. חוות דעת מילרוי קבעה בנוסף כי אין זה סביר שבעקבות פעולת הפרמדיקים, כפי שתוארה, או עקב הזזה של המעיל שהמנוחה לבשה – תזלוג כמות דם כה משמעותית במקום.

(ב) בתגובה לחוות הדעת הנ"ל – המשיבה הגישה בתאריך 03.01.2021 חוות דעת מטעמה, ערוכה על-ידי ד"ר Markus Rothschild (להלן: חוות דעת רוטשילד), ראש המכון לרפואה משפטית בבית החולים האוניברסיטאי בקלן, גרמניה. על-פי חוות דעת רוטשילד, קיימת אפשרות שזליגת הדם על גבי העקבה נעשתה כחמש שעות לאחר קרות הרצח. על-פי חוות דעת רוטשילד, ישנן אינדיקציות העולות מהתצלומים לכך שכתמי דם שונים שנמצאו בזירה לא נקשרו בעת שהזירה צולמה, ומכאן כי קיימת אפשרות שכמות דם מסוימת (המוערכת בכ-5-10 מ"ל של דם), נשארה לחה גם באחד מקפלי בגדיה של המנוחה, כך שעם הזזת הגופה על-ידי הפרמדיקים – זלג הדם מגופתה של המנוחה אל מכסה האסלה. בהחלט ייתכן, לפי חוות דעת רוטשילד, כי עם הדבקת מדבקות ה-ECG על-ידי הפרמדיקים

לשם ביצוע הבדיקה של המנוחה, או במסגרת הבדיקה הכוללת שערך אחד הפרמדיקים לאחר מכן – זלג הדם מהגופה על גבי העקבה.

יחד עם זאת, ככלל, חוות דעת רוטשילד איננה חולקת על האמור בחוות דעת מילרר, לפיה אין זה סביר כי כמות דם בשיעור שמופיע על העקבה, זלג לאחר גילוי הגופה מהפצעים שהביאו למותה של המנוחה.

49. המשיבה שללה גם את טענות המבקש לעניין עקבות הנעל הזרות, וחזרה על התיזה שלפיה מי מהגורמים ששהו בזירה הטביע עקבות אלה: על מכסה האסלה, על מיכל ההדחה ועל קיר התא. לגישת המשיבה, מרבית הטענות שהעלה המבקש בנקודה זו מהוות חזרה על סוגיות שבהן כבר דנו ופסקו הערכאות הקודמות: בהקשר של זיהוי טביעת הנעל שעל גבי מכנסי המנוחה כטביעת הנעל של הרוצח, וביחס לטענת המבקש כנגד התיזה שייתכן כי מחמת ההמולה שנוצרה בזירה הוטבעו עקבות הנעליים הזרות, למרות שאף אחד מהגורמים הידועים ששהו בזירה לאחר גילוי הגופה לא ציין בהודעותיו כי טיפס על קירות התא.

לגופם של דברים, בסוגיות טביעת הנעל הזרות, המשיבה סבורה כי קביעות בתי המשפט וחוות דעת המומחה שהוגשו במסגרת ההליך – מדברות בעד עצמן, ואין בטענות המבקש כדי לערער את ההרשעה.

ביחס לטענות המבקש בדבר זיהוי טביעת הנעל שעל גבי מכנסי המנוחה כעקבה של הרוצח – המשיבה מפנה לממצאי בית המשפט, אשר קבע כי טביעות הנעל הנ"ל היו שייכות לרוצח, שכן סביר שרק הוא היה מעז לבזות את גופת המנוחה ולדרוך עליה (ומציינת כי הדבר קושר, לפי דעת הרוב, בעוצמה בינונית, את המבקש לביצוע הרצח). קביעה זו מלמדת, לשיטת המשיבה, כי עקבות הנעליים הזרות – אינן שייכות לרוצח, אלא למעורבים אחרים ששהו בזירת הרצח לאחר גילוי הגופה.

50. אשר לניסיונות המבקש להפריך את קביעות בית המשפט בדבר ההיתכנות כי בסערת גילוי הגופה, הוטבעו עקבות הנעל הנ"ל על-ידי מי מהגורמים ששהו במקום – המשיבה סבורה כי אין שחר לטענותיו כי מדובר ב"ספין", כדבריו, מצד התביעה, או בהטיה שנועדו להטעות את בית המשפט, וכי אמירותיהם של קציני משטרה ששהו במקום לגבי ההתרחשויות – מדברות בעד עצמן ומלמדות כי ייתכן שגורמים שונים (בין שהם מנויים במזכר ת/95, המונה את רשימת הנוכחים בזירה לאחר הרצח, ובין אם לאו) – הם שהטביעו את עקבות הנעל האמורות.

כתם דם של המנוחה שנמצא על מתקן נייר טואלט בתא השלישי

51. ראייה נוספת שהוצגה במסגרת הבקשה למשפט חוזר, נוגעת לטעות שנפלה בחוות דעתה של ד"ר מאיה פרוינד שערכה בשעתו דו"ח מטעם המרכז הלאומי לרפואה משפטית, ובה נכתב כי כתם דם קטן של המנוחה נמצא על נייר טואלט בתא השירותים השני (בו בוצע הרצח). אולם מתברר עתה כי ממצא זה היה מוטעה, ובמסגרת הבקשה למשפט חוזר שלפני נמצא שאין חולק כי כתם הדם האמור מוקם על מתקן נייר טואלט בתא השירותים השלישי. טעות זו התגלתה לאחר שבא כוח המבקש שלח בתאריך 20.09.2018 מכתב למרכז הלאומי לרפואה משפטית, אליו צירף מסמכים רבים (שחלקם הועברו מהפרקליטות להגנת המבקש רק בשנים 2014-2015, כלומר לאחר הרשעת המבקש), בגדרו הוא הצביע על הטעות האמורה (ראו: נספח 39 לבקשה למשפט חוזר). בתאריך 17.01.2019 המשיבה שלחה מכתב תשובה לבא כוח המבקש, ובו נכתב כדלקמן:

"מבדיקתנו עלה כי אכן ישנה טעות במסקנה 8 בחוות הדעת שנכתבה במכון... המכון סבור כי דר' פרוינד אכן טעתה בתיאור המוצג. אנחנו מסכימים כי הסבירות למסקנה זו היא גבוהה, אם כי בחלוף 12 שנים, לא ניתן לקבוע זאת בוודאות. לבהמשך כאמור [כך במקור – "פ"], אנחנו סבורים כי האפשרות שדם המנוחה נמצא על גבי מתקן נייר הטואלט בתא 3 היא מסתברת ומתיישבת עם ניירות העבודה של המעבדות. מסקנה זו מקובלת גם על דר' נורית בובליל, מחליפתה של דר' פרוינד." (ראו: נספח 40 לבקשה למשפט חוזר).

לעמדת המבקש, טעות זו – שלא נדונה בפסקי הדין של הערכאות השונות (שכן היא נתגלתה רק בשנת 2018, ואושרה בשנת 2019, כאמור לעיל) – מחלישה את מהימנות ההודאות של המבקש, ומחזקת את הטענה שלפיה גורם אחר הוא שביצע את הרצח, בשים לב לכך שמתווה ההיחלצות של הרוצח מהתא (טיפוס על קיר התא השני וקפיצה אל תא השירותים השלישי) היה שונה מזה שהוצג על-ידי המבקש בשחזור.

52. המשיבה הודתה כאמור כי אכן ישנה טעות בחוות הדעת הנ"ל, וכי דם המנוחה אכן נמצא על מתקן נייר הטואלט בתא השירותים השלישי, אולם לשיטתה אין ליתן לקיומו של כתם הדם המדובר את החשיבות שאותה המבקש מבקש לייחס לטעות. לטענת המשיבה, כתם הדם יכול היה להיגרם על-ידי אותו גורם בלתי מזוהה שהטביע את טביעות הנעל הזרות, או על-ידי גורמים אחרים שנכחו בזירה לאחר מציאת הגופה (ת/304, נ/41).

53. המבקש מוסיף וטוען בהקשר הנ"ל כי לפי חוות דעת בבל השנייה – כתם הדם הנ"ל של המנוחה יכול היה להיווצר לכל היותר כשעה לאחר הרצח, או בסמוך לו (ראו: עמוד 3 לחוות הדעת הנ"ל). משכך, נטען כי קביעה זו של המומחה בבל סותרת את גרסת המשיבה, לפיה כתם הדם הנ"ל הועבר על-ידי מי מהגורמים שנכחו בזירת הרצח, לאחר שנמצאה גופת המנוחה.

לטענה זו של המבקש, בדבר פרק הזמן שבו יכול היה להיווצר כתם הדם של המנוחה על מתקן נייר הטואלט בתא השלישי – המשיבה לא התייחסה בתגובתה לבקשה למשפט חוזר. אולם יצוין כי בחוות דעת לייפר, שהוגשה מטעם המשיבה, יש התייחסות לנושא הנדון ונכתב בחוות הדעת הנ"ל כי: "... לא ראיתי תיעוד איכותי של כתמי הדם על מתקן נייר הטואלט בתא השלישי, אך גם אם זה אכן נכון ואני מקבל את דעתו של Tom Bevel, אני חולק על תיחום הזמן שנתן מאותן סיבות שפירטתי בהתייחסותי לתשובתו לשאלה השלישית במכתב הראשון" (הכוונה היא לעמדתו של לייפר כי על סמך ניסיונו רב השנים, מספיקה תזווה קלה ולעיתים אף נגיעה קלה בגופה כדי שפצע ימשיך לדמם, אם כי הוא ציין כאמור כי הוא איננו מומחה בתחום זה).

סימני דם אחרים שנמצאו בתא השירותים השלישי

54. המבקש מפנה גם לממצאים העולים מחומר החקירה (שלא נדונו בפני הערכאות הקודמות) ולפיהם תלמידות אשר נכנסו אל התא השלישי מצאו בו סימני מריחת דם על הרצפה ועל נייר טואלט, אולם הן סברו כי אין מדובר במראה יוצא דופן, שכן: "זה שירותי בנות וזה יכול להיות דם של מחזור". כך גם סבר המנקה, ויקטור, אשר טען כי הוא מבחין בכתמי דם בשירותים "לעיתים קרובות, כי מהתרשמותי זו תופעה יומיומית". במסגרת הבקשה, המבקש טען לפגמים שנפלו בגביית גרסתו של ויקטור (אשר ציין בפני החוקרים כאמור כי הוא מצא גם כתם דם בשירותי הבנים).

55. המשיבה גורסת כי טענות אלה נדונו כבר בערכאות הקודמות ונדחו לגופן. בהקשר זה אימץ בית המשפט את האפשרות כי אכן, סימני הדם האמורים אינם דמה של המנוחה, ואף הצביע על האפשרות כי טביעות הנעליים על קירות התא אינן מלמדות על מסלול הימלטות מהתא (אלא, למשל, כי מדובר בטביעות נעל של אחד מהנוכחים בזירה שנדרש למקום).

56. אשר לטענותיו של המבקש כלפי גביית גרסתו של ויקטור – המשיבה שוללת טענות אלה מכל וכל, ולשיטתה ויקטור מסר את גרסתו באופן אותנטי.

מצב דלת התא בעת ביצוע הרצח

57. כזכור, המשיבה מצאה חיזוק להודאתו של המבקש בכך שידע פרט מוכמן כי דלת התא היתה פתוחה בעת ביצוע הרצח. טענה זו התבררה לאחר מכן כנכונה בעדות שניתנה בפני בית המשפט המחוזי מטעם רפ"ק ינאי עוזיאל ז"ל (למרבה הצער מר עוזיאל נפטר בינתיים), אשר ציין בחוות דעתו כי מצא "חומר החשוד כדם" במזוזת הדלת בתצורה של: "מריחות, נזילות והתזות" המגיעות עד לגובה של 160 ס"מ מהרצפה, וכן: "מספר התזות במזוזה מעל לבית מנעול הדלת". קיומם של כתמי דם במזוזת הדלת מלמד כי הדלת לא היתה סגורה באותה עת ועל כן נתזי הדם הגיעו אליה.

במסגרת הבקשה למשפט חוזר, המבקש טוען כי אין לקבל את חוות דעתו של מר עוזיאל ז"ל, ובהקשר לכך הוא פנה גם בעניין זה למומחה מטעמו לכתמי דם, מר בבל (אשר עמדתו ניתנה במסגרת חוות דעת בבל הראשונה). חוות דעת זו הצביעה על האפשרות כי ה"מריחות, נזילות והתזות" שנמצאו על מזוזת הדלת – אינן כתמי דם כלל, אלא שמדובר בכתמי צבע. בהקשר לכך נטען כי לבד משני סימנים המצויים ליד בית המנעול של הדלת וסימן אדום על צידה החיצוני של הדלת, לא נמצאו סימנים הנחזים כדם, על אף שהיה מצופה לראות כתמי דם רבים יותר באזור. סימנים אלה, לעמדת המומחה בבל, אף אינם תואמים את התצורה, את המיקום ואת המכניזם בו נוצרו הכתמים האחרים על הדלת ועל קירות התא. נוסף לכך, בבל סבר כי קיומם של כתמי דם על הדלת הפנימית מעיד כי אלה הותזו בזווית של 90 מעלות (קרי, במצב בו הדלת היתה סגורה) וכי קיים רצף מותאם של הכתמים ושל התזות הדם בדלת הפנימית ובקירות, המעיד כי כתמי הדם הותזו בזווית דומה.

נוכח האמור, בבל קבע כי הכתמים שנחזו לדם, על פי חוות דעתו של מר עוזיאל ז"ל, הינם כתמי צבע (מה גם שידית התא והמשקופים של תאי השירותים נצבעו בצבע אדום, כפי שעולה מהצילומים).

58. לעמדת המשיבה, בכל הנוגע למצב דלת התא בזמן הרצח – טענות המבקש וחוות הדעת שהוגשה מטעמו בעניין זה, ראויות היו להתברר בפני בית המשפט המחוזי אשר בחן (פעמיים) את מסכת העדויות בתיק וגבה עדויות מומחים בנושא. עמדה זו אף עומדת בניגוד לעמדת המומחה מטעם ההגנה בהליך קמא, ומכאן שהיא מהווה "הרחבת חזית"

לאחר שנסתיימו כבר ההליכים המשפטיים. לגופם של דברים, המשיבה סבורה כי יש לתת עדיפות לחוות דעתו של מר עוזיאל ז"ל, אשר נכח בזירה, ולא ציין כי יש במראה הטיפות על מזוזה הדלת משום כתמי צבע, אלא דם. נוסף לכך, נטען כי ידית התא לא נצבעה בצבע אדום (כפי שעולה מהצילומים שצורפו), וכי אין כל היתכנות כי על משקופי התאים, שנצבעו בצבע סגול (על גבי שכבה אדומה), יתגלו כתמים אדומים.

אשר לטענה כי כתמי הצבע על הדלת הפנימית הותזו ב-90 מעלות (כלומר כשהדלת סגורה), המשיבה סבורה כי אין לשלול את האפשרות כי דם ניתז מגופת המנוחה לאחר ביצוע הרצח (וסגירת הדלת על-ידי המבקש).

59. נוסף לכך, המשיבה הגישה במסגרת חוות דעת לייפר התייחסות גם לגבי סוגיית התזת כתמי הדם, שלפיה ייתכן שמיעוט כתמי הדם נבע מהצללה של חלק זה על-ידי הרוצח, או המנוחה; מעבר לכך, נטען כי מיעוט כתמי הדם עולה בקנה אחד עם פיזור כתמי הדם על הדלת, ההולך ומתמעט ככל שמתקרבים לצידה השמאלי (היכן שנמצאו כתמי הדם). זאת ועוד, נטען כי העובדה שמדובר על אזור שקוע בדופן המזוזה, עשויה לגרום להצללה של התזות דם. בהקשר לזווית שבה בוצעו ההתזות, לעומת כתמי הדם שהתגלו ליד בית המנעול – לפי חוות דעת לייפר לא ניתן להסיק כי סימני הדם הללו מקורם באותן התזות דם, שכן אין מדובר באירוע שבו "מנח סטטי אחד" הוא שיוצר את הכתם, אלא שמדובר באירוע דינמי, שבו הקורבן, התוקף וכלי התקיפה נעים במרחב, והכתמים על בית המנעול יכולים להיווצר מתזוזות שונות. עמדה דומה נוקטת חוות דעת לייפר גם בכל הנוגע לזווית הפגיעה של כתמי הדם בדלת (המעידה כי אלה לא נעשו בזווית של 90 מעלות). לעמדתו של סנ"צ לייפר, ישנם כתמים רבים המצויים על הדלת שלא פגעו בה בזווית ישרה. הטעם לכך הוא, כאמור, כי מדובר באירוע דינמי מתמשך.

היסטוריית הגלישה של המבקש

60. הצדדים נחלקו גם בכל הנוגע לאפשרות כי המבקש חיפש באינטרנט חומר הקשור לברוטאליות ולאלימות (על ידי חיפוש המילה: "Snuff") ולנפקות הדבר, ככל שתופעה כזו התרחשה. כאמור, בהקשר זה נטען עוד כי המבקש כלל לא קרא מאמרים הקשורים באלימות, כפי שנאמר עליו. לצורך זה המבקש צירף חוות דעת מטעם מומחה מחשבים, מר יואב זילברשטיין.

61. מבין שלל טענותיו של המבקש בעניין זה – המשיבה מסכימה כי לא ניתן להוכיח כי המבקש ביצע חיפוש יזום של סרטי אלימות, אולם היא מעירה כי המבקש אכן בחר

להוריד סרט שהמילה "Snuff" (אלימות קטלנית) נכללת בשמו. לצד כל האמור, המשיבה מדגישה את העובדה, שעליה אין חולק, כי ברשות המבקש היה אוסף של סכינים, וכי הוא קרא ספרות שעוסקת בשימוש בסכין (אותה מצא בחיפוש ברשת).

פרשת א"ק וא"ח – אירועי אפריל-מאי 2012

62. לצד ניסיונו של המבקש להטיל דופי בהרשעתו, יריעה נרחבת מהבקשה למשפט חוזר נסובה על טענות המבקש לכך שאישה אחרת, א"ק (שעל זהותה הוטל צו איסור פרסום), היא שביצעה את מעשה הרצח.

אתאר להלן בקיצור נמרץ את השתלשלות העניינים וטענות הצדדים בעניין זה.

63. בתאריך 25.04.2012, כחמש וחצי שנים לאחר הרצח וכשנתיים לאחר הרשעתו של המבקש במסגרת פסק הדין הראשון, פנה הסניגור הציבורי הראשי למנהל המחלקה הפלילית בפרקליטות המדינה ומסר לו כי אדם בשם א"ח טוען כי בת זוגו בעבר, א"ק התוודתה בפניו כבר ביום הרצח כי היא ביצעה את המעשה, ואף מסרה לו פרטים שונים בדבר דרך ביצועו. בעקבות הגשת התלונה נפתחה חקירה משטרתית, במסגרתה מסר א"ח את גרסתו בכל הנוגע להיכרותו עם א"ק, וכן לגבי התנהלותה הנטענת ביום הרצח.

64. בתמצית יצוין, כי על-פי הגרסה שמסר א"ח – א"ק התקשרה אליו ביום הרצח (לאחר השעה 14:15), וציינה, בין היתר: "שהולך להיות פה הרבה בלגן בקרוב", וכן מסרה אמירות שונות הקושרות לכאורה את מעשה הרצח – למימוש דחפים אלימים שקיננו בקירבה קודם לכן. בערבו של אותו יום, כך דיווח א"ח, מסרה לו א"ק כי היא זו שביצעה את הרצח, ואף הראתה לו את כלי הרצח והבגדים המוכתמים בדם שלבשה. בין היתר, סיפרה כי התחפשה לגבר, כאשר לבשה את מכנסיו של א"ח וחולצה כהה צמודה, חבשה פאה מלאכותית, ונעלה נעליים בעלות סוליה עבה, וכן נטלה איתה בגדי אישה להחלפה וכן סכין ציד שהיתה ברשותה. לאחר מכן היא הלכה לבית הספר (על-פי תיאור הדברים שנמסר על-ידי א"ח), שם שהתה בתא מסוים בשירותי הבנות, והמתינה, עד שהמנוחה נכנסה לאותו תא שירותים, ולאחר מאבק קצר, רצחה אותה, כשהמנוחה ניצבת מולה. א"ח אף תיאר כיצד לאחר הרצח המשיכה לדבריו א"ק לשהות בתא השירותים בניסיון "לטעום" את בשר המנוחה, ולאחר מכן טיפסה אל תא השירותים הסמוך, שם התנקתה והחליפה בגדים, ונמלטה מהמבנה אל ביתה, ששכן במרחק לא רב מבית הספר.

עוד ציין א"ח, בין היתר, את הפרטים הבאים: א"ק המשיכה לכנות את המנוחה בתקופה שלאחר מכן בכינויים שונים דוגמת: "אבן החן הקטנה שלי" וכן ציין כי כלי הרצח והבגדים מיום הרצח נשארו בתוך שקית זבל שנשמרה בעליית הגג בבית אמה של א"ק, ואלה הושלכו רק כעבור תקופה. לצד האמור, א"ח לא ידע לענות על שאלות שעליהן נשאל בחקירתו, כגון: הסיבה בגינה א"ק החליטה להתחפש לגבר; טיב הקשר בעת עריכת החקירה, בין א"ח לא"ק, ומה ידע על הרצח ממקורות גלויים אחרים. אשר לשאלה מדוע שמר את הדברים במשך שנים בלבד ולא נרתע מהמעשה האלים שביצעה, כביכול, בת זוגו באותה עת – הוא טען כי פחד ממנה ו"ממה שהיא מסוגלת לעשות".

65. מיד לאחר החקירה שנערכה לא"ח, החלה המשטרה בביצוע פעולות חקירה שונות – לרבות הוצאת צווי חיפוש, נתוני תקשורת וצווי חדירה למחשב. כעבור מספר ימים, א"ק נעצרה לחקירה באזהרה בחשד לרצח המנוחה. בחקירתה, א"ק שללה את האפשרות כי ביצעה את הרצח, וטענה כי האשמה זו מקורה בא"ח, אשר איים "להרוס את חייה" כנקמה בה לאחר שנפרדו. בהקשר לכך, א"ק הציגה חומרים שונים המציגים את נטיותיו של א"ח לאלימות, לרבות מעשים אלימים ואיומים שבוצעו, לטענתה, כלפיה, על-ידו, אשר הובילו אותה להגשת תלונה נגדו כשבועיים לפני שהוא פנה למשטרה (בתאריך 10.04.2012; יצוין כי א"ק ביטלה את התלונה יממה לאחר מכן). בדיקת המכשיר הנייד שהיה ברשותה של א"ק העלה כי אכן א"ח שלח אליה מאות מסרונים המלאים בגידופים ואיומים, לרבות האיום כי: "מחר אני הולך למשטרה עליך" ואף העלה תמונות עירום של א"ק לצפייה ברשת האינטרנט, כנקמה בה (נתון שאיננו מתיישב, בלשון המעטה, עם טענתו של א"ח כי פחד מא"ק במשך כל התקופה).

66. יצוין כי במסגרת חקירתה, א"ק עומתה עם ממצאים שונים המעידים, כביכול, על נטייתה לאלימות, לרבות העובדה כי נחקרה בעבר על-ידי המשטרה בגין אחזקת סכין (כחצי שנה לפני הרצח); מקרה התפרצות אלימה שלגביו נחקרה בעבר, וכן ציורים שציירה ובהם מופיעים תיאורים גרפיים של מעשי אלימות. א"ק אישרה כי אכן ציירה את הציורים הנ"ל, אולם הכחישה כל קשר בין חקירותיה במשטרה לבין ביצוע מעשה הרצח, שאותו שללה מכל וכל. חקירתה השנייה של א"ק התמקדה במערכת היחסים שהתקיימה בינה לבין א"ח, ובמסגרת זו א"ק גוללה שורה ארוכה של אירועי אלימות קשים שנקט כלפיה, לטענתה, א"ח – לרבות מעשי אלימות מינית ופיזית ברוטאלית, שלא בהסכמה.

67. בעקבות חקירותיה של א"ק, החליטה המשטרה לחקור את א"ח באזהרה בחשד לביצוע אותם מעשי אלימות, הטרדה ופגיעה בפרטיות. במסגרת חקירתו, א"ח אישר כי ביצע מעשי אלימות, איומים והטרדה כלפי א"ק (לרבות איום שיגיש נגדה תלונה בגין

רצח המנוחה), ואף ביצע חיפוש במאגרי מידע משפטיים כדי ללמוד על חוקיות מעשיו. במסגרת חקירה זו, מסרו גורמים נוספים את הודעותיהם לגבי מערכת היחסים בין א"ק ו-א"ח, אשר תיארו כיצד נחשפו, באופן ישיר, או עקיף, לנטייתו האלימה של א"ח ולאובססיה שלו לא"ק.

68. בחקירתה השלישית, נחקרה שוב א"ק באזהרה, וחקירה זו התרכזה בנטייתה לאלימות ובאובססיה שלה, כפי שציין זאת א"ח, ל"איברים פנימיים" ו"להתעטף בדם". א"ק פירטה בהקשר זה שיש לה "חברים דימוניים", ביניהם "זאבה" העונה לשם "טחב", וכי היא שיתפה את א"ח בעולמה הדמיוני הנ"ל, ובעבר היא ו-א"ח אף חתכו את עצמם וטעמו את דמם. עם זאת, א"ק המשיכה להכחיש את דבר מעורבותה בביצוע הרצח.

69. בעקבות כל האמור לעיל, נפתחה חקירה נוספת נגד א"ח (לצד החשד כי ביצע עבירות מין ואלימות בא"ק), בחשד כי מסר הודעה כוזבת בעניין הרצח, ובמסגרת זו הוא אף שהה במעצר בין התאריכים 03.05.2012-14.05.2012. במסגרת זו א"ח נחקר על קיומן של שתי "טיוטות" שנמצאו במחשבו האישי, שבהן פורט סיפור הרצח:

האחת, מתארת את ביצוע מעשה הרצח על-ידי א"ק, הערכות של הכותב לגבי מעורבות המבקש בביצוע הרצח, והתייחסות לממצאים שונים הלקוחים מהכרעת הדין נגד המבקש. בטיוטה השנייה מתואר כי מחבר המסמך ראה את כלי הרצח ויודע מי ביצע אותו.

בתאריך 08.05.2012 ערכה המשטרה עימות בין א"ח ו-א"ק, במסגרתו הכחישה א"ק במרץ את האפשרות כי היא ביצעה את מעשה הרצח וטענה כי הלה "תפר" לה תיק, תוך שהמשיכה להטיח ב-א"ח כי הוא ביצע בה מעשי אלימות שונים.

70. לצד האמור, באותה תקופה, בה המשטרה ניהלה במקביל חקירה בדבר האפשרות כי א"ק קשורה לרצח המנוחה, וכן חקירה בדבר האפשרות כי א"ח מסר ידיעה כוזבת ותקף את א"ק במעשי אלימות – ביצעה א"ק (שהיתה אמורה לשהות באותו זמן ב"מעצר בית") מעשה תקיפה (תוך הפרת תנאי המעצר) במכר שלה בשם ש' באמצעות שבר בקבוק, כאשר במהלך האירוע היא אף ניסתה לנשוך שוטר שהגיע למקום. בחקירתה באותו יום טענה א"ק כי רצתה לאכול חתיכת בשר מהשוטר, להוציא לש' את איבריו הפנימיים "ולהיכנס בתוכו". נטיות אלימות דומות הובעו על-ידי א"ק גם בהמשך, במהלך חקירתה מתאריך 08.05.2012.

נגד א"ק הוגש כתב אישום בגין מעשים אלה בתאריך 09.05.2012, אולם בעקבות הסתכלות פסיכיאטרית שנערכה לה וחשד למצב פסיכוטי פעיל מצידה – היא אובחנה

כסכיוזופרנית פרנואידית, וההליכים נגדה נפסקו, לאחר שנקבע כי היא איננה כשירה לעמוד לדין.

בהתאם לכך, א"ק שהתה באשפוז פסיכיאטרי תחת צו בית משפט בעקבות ההתדרדרות במצבה הנפשי בין החודשים מאי 2012 ליולי 2014. לאחר מכן, בתאריך 09.07.2014 הורתה הוועדה הפסיכיאטרית על המרת צו האשפוז של א"ק – לצו טיפול מרפאתי כפוי.

פרשת א"ק וא"ח – התפתחויות נוספות

71. המבקש טען בבקשתו כי במסגרת אשפוזו של א"ק בבית חולים פסיכיאטרי – היא הודתה בביצוע הרצח בפני שתי נשים. נוסף לכך, נטען כי בשנת 2014 א"ק ביקשה לפגוע בשכן שלה, נתון המלמד על נטיותיה האלימות. לצד האמור, המבקש הגיש ציורים המלמדים על נטיותיה האלימות של א"ק, וכן טען כי ישנה התאמה גרפולוגית בין חריטה שנמצאה בזירת הרצח, לבין ציוריה של א"ק.

נוסף לכל האמור, במסגרת הבקשה למשפט חוזר, המבקש הציג מסמכים שונים מתוך התיק הרפואי של א"ק בעת שאושפזה במרכז לבריאות הנפש "מזרע", מהם עולה, גם כן, שהיא התוודתה כביכול בדבר רצח המנוחה.

אפרט להלן את תמצית העובדות וטענותיו של המבקש ביחס להתפתחויות אלו.

72. ההתוודות (לכאורה) בפני ע"ג – לאחר שחרורה של א"ק ביולי 2014 מהאשפוז הכפוי בו שהתה (יצוין כי שחרורה נעשה בניגוד לרצונה, שכן היא הביעה רצון להישאר באשפוז הכפוי) היא הגיעה לבקר את חברתה ע"ג, ששהתה באותה עת בבית החולים "רמב"ם" (יועזר כבר עתה כי למרבה הצער, ע"ג נפטרה בינתיים). מיד לאחר הביקור, דיווחה ע"ג על דברים שונים שמסרה לה א"ק, הנוגעים לדחפים אלימים שהיו לה, לרבות, על התוודות לכאורה של א"ק בדבר חלקה ברצח המנוחה. בוועדה הפסיכיאטרית שהתקיימה בעניינה של א"ק בתאריך 17.08.2014, עלתה האפשרות כי א"ק בדתה את הדברים שאמרה לע"ג, מתוך מטרה שאלה יביאו לאשפוזו בבית החולים (כך, למשל, א"ק השיבה בחיוב לאפשרות שהועלתה כי רצתה שיאשפזו אותה ביחד עם ע"ג). א"ק אף הסבירה את מצבה הנפשי הקשה, על רקע ההטרדות שספגה מא"ח, ניסיונותיו להפליל אותה ברצח המנוחה ודרישותיו ממנה להתראיין בטלוויזיה בנושא.

האפשרות כי א"ק אכן התוודתה בפני ע"ג על ביצוע רצח המנוחה, נסמכת על שני

ממצאים:

האחד, הודעה שהוצגה במסגרת הסידרה: "צל של אמת" ששודרה בשנת 2016, ובה נשמעת אישה בשם מאי פלג (שאף היא הלכה בינתיים לבית עולמה, למרבה הצער), אומרת כי שמעה מע"ג על כך שא"ק התוודתה בפניה על אודות הרצח.

השני, בפנייתה למשטרה של גב' רונית סדגר, מנהלת המרכז הרב תחומי לנפגעי עבירות מין בבית חולים "בני ציון" ושתי עובדות סוציאליות נוספות, שמסרו כי מטופלת בשם ע"ג ששהתה אצלם (ואשר עברה בהמשך לבית החולים "רמב"ם" בחיפה), סיפרה למטפלים בבתי החולים בהם שהתה כי א"ק ביקרה אותה והתוודתה בפניה שרצחה את המנוחה. יצוין כי אמירותיהן של עובדות בתי החולים הנ"ל בדבר הדברים ששמעו מע"ג נאמרו בכלליות רבה ובהסתייגות (כך, למשל, אחת מהעובדות, גב' יעל שושני, טענה כי: "אני חושבת שכן סיפרה משהו", אולם סייגה זאת באומרה ש: "אחרי שראיתי את הכתבה בטלוויזיה, הכל התערבב לי" (עמ' 2 להודעתה מתאריך 13.02.2017; עובדת אחרת (שלא שמעה את הדברים מפי ע"ג), ד"ר שרה מרמור, ציינה כי: "אנחנו לא ייחסנו לכך חשיבות בהתחלה כי אנחנו שומעים מחולים הרבה מחשבות דמיוניות...") (הודעה שלה מתאריך 19.02.2017)).

בעקבות הודעות אלה, א"ק נחקרה שוב בתאריך 18.10.2017. במסגרת חקירה זו – א"ק אישרה כי שוחחה עם ע"ג על החקירות שנוהלו כנגדה ועל כך שא"ח מנסה להפלילה. לגבי האפשרות כי הודתה במעשים, א"ק ציינה כי: "יכול להיות שאני אמרתי לה הלוואי שאני עשיתי זאת כי תחב קורעת אותי לגזרים" (שורות 68-70 להודעה), וכן ציינה: "אבל אני לא רצחתי אותה, למה שאספר לה דבר כזה".

73. התוודות בפני א"ב – לטענת המבקש (בעיקר במסגרת תוספת שהגיש לבקשה למשפט חוזר), א"ק התוודתה בפני אישה נוספת, א"ב, בביצוע הרצח. על-פי דברים שמסרה א"ב בחקירותיה במשטרה מתאריך 14.10.2018, הרקע לקשר שנוצר בינה לבין א"ק יסודו במעורבותה בניהול קבוצות פייסבוק העוסקות בפרשיית הרצח, ובמסגרת זו היא נפגשה עם א"ח ולאחר מכן עם א"ק, כדי לשמוע את גירסתם ביחס למעורבותה של א"ק ברצח. לפי המתואר בתוספת לבקשה למשפט חוזר – בסוף שנת 2016 א"ק הגישה תביעה בגין לשון הרע נגד א"ב, אשר האשימה אותה ברצח המנוחה. לטענת המבקש, במסגרת שאלונים שהשתיים החליפו ביניהן במהלך שנת 2017, אישרה א"ק, בשאלון המלווה בתצהיר, כי היא הודתה שביצעה את רצח המנוחה, וכי היא הצטיידה לפגישה בה

הודתה בפני א"ב בסכין. יצוין כי לאחר פנייתו של בא כוח המבקש, שנעשתה בזיקה לדבריה של א"ק בשאלון הנ"ל – א"ב אף תושאלה בתאריך 14.10.2018 על הדברים שמסרה לה א"ק הנוגעים לפרשת רצח המנוחה, ובמסגרת זו ציינה כי א"ק סיפרה לה באחת השיחות "פרט מוכמן", הנוגע לנשיכה שביצעה בבשר המנוחה, וכי הביעה את חששה מביצוע בדיקת פולגרף, לאחר שטענה כי היא: "מפחדת שיגלו שזאת באמת אני". בהמשך, בתאריך 19.09.2019, אף נגבתה הודעה נוספת מא"ק, במסגרת חקירה נוספת (שלא באזהרה), אליה זומנה.

החומרים מתוך התיק הרפואי של א"ק

74. למען שלמות התמונה, יצוין כי במסגרת ההליך שלפניי התנהל מעין "הליך זוטא" נוסף שעסק בחשיפת התיק הרפואי של א"ק במרכז לבריאות הנפש "מזרע", ככל שחומרים אלה נוגעים לפרשה שלפנינו. למעשה, חלק מחומרים אלה, אשר הגיעו בדרך כלשהי לידי של המבקש עוד קודם לכן, הוצגו במסגרת הבקשה למשפט חוזר. בסופו של יום, כל הנוגעים בדבר הגיעו להסכמה לפיה הותר לבא כוח המבקש לעיין בחומרים שנמצאו רלבנטיים מתוך התיק הרפואי של א"ק, ולגבי חומרים אחרים, אשר עלולים היו לפגוע בפרטיותה של א"ק מעבר לנדרש, או להזיק לה – הועברו לבא כוח המבקש פרפרזות בלבד (אשר לגבי שתיים מהן ניהלו הצדדים הליך לגילויין). יצוין כי במסמכים שצורפו על-ידי הצדדים (או אלה שלגביהם ניתנה פרפרזה למבקש) – לא נמצאו עדויות המצביעות במישרין על הודאה מצד א"ק בביצוע מעשה הרצח, אולם המבקש טוען כי מדו"חות פסיכיאטריים שונים עולה שהיא ביטאה את רצונה לבצע מעשי אלימות (ראו: עמ' 293 לבקשה).

פרשת א"ק – טענות הצדדים

75. המבקש מקדיש כמאה עמודים מבקשתו לפריסת טענותיו הנוגעות לפרשת א"ק, כאשר בחלקו האחרון של הפרק הוא מונה כ-"חמישים סיועים וחיזוקים" לגירסת א"ח כנגד א"ק (החל מעמ' 293 לבקשה). אציג להלן את עיקרי טענותיו של המבקש בהקשר זה:

- התנהגות אלימה – לגישת המבקש, התבטאויותיה והתנהגותה של א"ק מלמדות על מחשבות, חלומות והזיות המגלות נטייה ברורה לאלימות חמורה ולביצוע מעשים אלה דווקא באמצעות סכין (למשל: תאווה "לחתוך" אנשים, שהיא

הודתה בה, במספר הזדמנויות, וכן התקרית עם ש'), העולות בקנה אחד עם האפשרות כי היא אכן ביצעה את הרצח, כפי שטען א"ח (חיזוקים: 1, 2 ו-35). נוסף לכך, התבטאויות וכינויים חריגים אחרים בהם עשתה א"ק שימוש כביכול בקשר למנוחה, מלמדים, לגישת המבקש, על הלימה ביניהם לבין התיאור שמסר א"ח (למשל, בנוגע לכינוי: "אבן טופז קטנה" שנתנה למנוחה; חיזוקים: 4-10, 11, 20, 21 ו-29).

- אמירות מצד א"ק, המעידות כביכול על הודאה בביצוע הרצח – המבקש נסמך בהקשר זה על דברים שנאמרו על-ידי א"ק בחקירותיה השונות, בעימות שנערך לה עם א"ח. המבקש נסמך כאן, למשל, על כך שא"ק לא סירבה להשיב לשאלות הנוגעות לביצוע הרצח על-ידה, על אמירות עמומות מצידה ("לא נראה לי", "הלוואי וזה הייתי אני" וכו') אותן מסרה כאשר נשאלה אם דיברה עם גורמים שונים על אודות הרצח, המעידים על כך שהשתמשה בהם גם בעת שהתוודתה כביכול על ביצוע הרצח בפני א"ח, שנים רבות קודם לכן. המבקש אף עורך מעין "חקירה פילולוגית" בנוגע לביטויים בהם השתמשה א"ק לאורך התקופה ביחס לרצח (למשל, ביחס לביטוי "בלאגן" בו השתמשה במספר הזדמנויות ואף בדבריה הנטענים לא"ח ביום הרצח), המעידים על אותנטיות גרסתו של א"ח (לכל אלה, ראו חיזוקים: 17, 18, 19, 27, 28 ו-40-42). נוסף לכך, המבקש נסמך על דבריה של א"ק ל-ע"ג ול-א"ב שעלו במסגרת תביעת לשון הרע שניהלה, ושהוא רואה בהם הודאה בביצוע המעשים (למשל, חיזוקים: 36-38 ו-49-50).

- נשיכת הגופה – המבקש טוען כי זהו "פרט מוכמן" העולה מגרסתו של א"ח, שכן עיון בתמונות הגופה, כפי שצולמו על-ידי המרכז הלאומי לרפואה משפטית, מלמד כי אכן חתיכת בשר השתרבבה מפצע הדקירה המרכזי, באופן הנחזה כסימן נשיכה (חיזוקים: 3 ו-16).

- פלט שיחות הטלפון הנכנסות של א"ח – המעלה כי, כפי טענתו, ביום הרצח א"ק אכן התקשרה ל-א"ח בשעות הצהריים מביתם שבקצרין (חיזוקים 12-13).

- ציורים של א"ק – המבקש מפנה בהקשר זה, בין היתר, לציור שציירה, כביכול, א"ק כחצי שנה לפני הרצח, ובו מצוירת ילדה (לטענת המבקש, מדובר בא"ק עצמה) יושבת בתא שירותים, כשעל קיר התא מופיעים סימני דם, ועל מיכל ההדחה מצויר הסמל: ⊕, המכונה: "סמל השלום" (להלן: הסמל המצויר). יצוין כי סמל דומה נחרט ונמצא גם על תא השירותים בו בוצע הרצח (להלן: הסמל החרוט). ציור נוסף שנתפס במחשבו של א"ח (אשר המבקש טוען כי א"ק היא שציירה אותו) הוא ציור בו מופיעה ילדה האוחזת בגרזן הנעוץ בגופת חתול המבוותר לשני חלקים (ולטענת המבקש – אותו "חתול" מייצג את המנוחה). נוסף

לכך, נמצא במחשבו של א"ח ציור ובו מופיעה ילדה העונדת שרשרת הכוללת תליון בצורת ראש של ילדה.

לטענת המבקש, שילוב הנתונים העולים מהציורים המתוארים (ואחרים) מגלים כי א"ק היא שרצחה את המנוחה, וזאת בין השאר לנוכח הפרשנות שנותן המבקש לציורים, שלפיה הם מגלמים אלמנטים שונים ממעשה הרצח וההכנות לו (חיזוק 14). נוסף לכך, המבקש סבור כי השוואה בין הסמל המצויר לבין הסמל החרוט – מלמדת על אפשרות "בדרגת סבירות גבוהה של 85%, שאותו אדם שצייר את הסמל המצויר, כלומר א"ק, הוא שחרט את הסמל החרוט" (כך לפי "חוות דעת מומחה להשוואת כתבי יד", שנכתבה על-ידי ד"ר מרדכי ורדי ושצורפה לבקשה כנספח 247).

76. המשיבה סבורה מאידך גיסא כי העובדה שפרשת א"ח ו-א"ק הובאה לידיעתו של בית משפט זה עוד במסגרת הבקשה להוספת ראיות בשלב הערעור (כמתואר לעיל), ובחירתו שלא להתייחס עניינית לפרשה זו במסגרת ההחלטה להחזיר את הדיון לבית המשפט המחוזי לעניין להב הסכין וטביעות הנעליים – מצביעות על כך שלא היה בחומרים הנוגעים לפרשת א"ק ו-א"ח מאפריל-מאי 2012, כדי להביא לשינוי תוצאות המשפט. יצוין כי בתצהיר שהוגש מטעם עו"ד ד"ר אלקנה לייסט בתאריך 26.01.2021, אשר ייצג את המבקש בהליך הוספת הראיה האמור – נטען כי מותב השופטים שדן בבקשה להוספת הראיות לא עיין בתכני החומרים הללו עצמם. המשיבה איננה מכחישה עובדה זו, אולם אין חולק, מנגד, כי טענות המבקש פורטו במסגרת הבקשה עצמה, ותמצית חומר הראיות האמור הוצג על-ידי הצדדים.

77. לגופם של דברים, המשיבה סבורה כי החקירה "המורכבת והרגישה" שנוהלה בעקבות תלונתו של א"ח, העלתה בבירור שמדובר במי שמנסה לרתום את מערכת אכיפת החוק לשם נקמה אישית בבת זוגו לשעבר, אשר סבלה במשך תקופה ארוכה ממחלת נפש. המשיבה מציינת בהקשר זה את התנהגותו "האובססיבית והאלימה" של א"ח, אשר תקף את א"ק באופן פיזי, הכפיש אותה ברשתות החברתיות ופרץ לחשבונותיה המקוונים.

78. אשר לראיות "החדשות", שנגבו לאחר הגשת הבקשה להוספת ראיות במסגרת ההליך העיקרי – המשיבה סבורה כי אין בהן בגדר חידוש בעל משקל, אשר יש בו פוטנציאל כדי לשנות את תוצאות ההליך. לגישתה, לא רק שאין בטענות המבקש כדי לייחס, או לבסס אשמה בביצוע הרצח לא"ק, אלא שאף אין בפרשה זו כדי לעורר ספק באשמתו של המבקש, בין היתר, לנוכח העובדה כי גרסתו של א"ח נמסרה אחרי הרשעתו

של המבקש, כאשר פרטי הפרשה, על דקדוקיה והסתעפויותיה, היו ידועים לכל. היעדרו של הסבר מניח את הדעת מצידו של א"ח לתוכן הטיוטות שנמצאו על מחשבו, מצביע על האפשרות כי א"ח "למד" את נסיבות פרשת הרצח מהנתונים הרבים שפורסמו, ועל בסיס דברים אלה ביקש לרקום עלילת שווא ביחס לא"ק, מתוך נקמה בגין פרידתם.

לצד האמור, המשיבה סבורה כי אין בידי המבקש נתון כלשהו המעיד על הודאה, או על ראשית הודאה מצידה של א"ק בביצוע רצח המנוחה. לגישת המשיבה, פרשת התקיפה של ש', כמו גם מערכת היחסים האלימה של א"ח עם א"ק, מעידה על האופן המניפולטיבי וההרסני שהניע את א"ח להגיש את הודעתו המפלילה לגבי א"ק. בהקשר זה נטען כי ההתרשמות העולה מעיון בעימות בין א"ק לבין א"ח משקפת הלך רוח "שווה נפש" של א"ח, לעומת א"ק, הנאבקת בטענות שא"ח הטיח בה ובעלילה שטוה כנגדה, לכאורה. המשיבה אף מצביעה על סתירות שנפלו בדברים שמסר א"ח בחקירתו, דוגמת העובדה כי הסכין ששימשה כביכול את א"ק לביצוע הרצח (ואשר לטענתו נקנתה על-ידה בעבר כמתנה עבור אמה) – נתפסה במסגרת חקירת המשטרה הנ"ל שבוצעה כנגד א"ק. נוסף לכך, המשיבה שוללת את הזיקה שהמבקש מוצא בין ציוריה של א"ק לבין מעשה הרצח. בכל הנוגע לסמל החרוט וההתאמה הנטענת לציורים ולתליון שא"ק ענדה. לצורך זה צירפה המשיבה חוות דעת מאת רפ"ק גבי אריאל – שלפיה "קביעת קשר בין הסמל המצויר לסמל החרוט היא מופרכת לחלוטין". מכאן, גורסת המשיבה כי ראיה זו נעדרת כל משקל, בייחוד בשים לב לכך שמועד חריטת הסמל החרוט על דלת תא השירותים איננו ידוע (נספח עב לנספחי התגובה לבקשה למשפט חוזר).

זה המקום להוסיף ולציין בהקשר לפרשת א"ק ו-א"ח, שנסקרה לעיל, כי ישנה ראיה פורנזית נוספת המקיימת זיקה לפרשה זו – שערה הנושאת דנ"א מיטוכונדריאלי ואשר התגלתה לאחר מתן פסק הדין בערעור. אייחד איפוא לנושא זה פרק נפרד להלן.

פרשת א"ק – ראיית הדנ"א המיטוכונדריאלי

79. בתא השירותים בו בוצע הרצח נמצאו עשרות שערות, חלקן על רצפת התא, חלקן על מכסה האסלה וחלקן על בגדיה של המנוחה. כן נמצאו מספר שערות דבוקות לאצבעותיה של המנוחה. כפי שציין רפ"ק שמואל פיאמנטה (קצין רישוי מחוז צפון), במכתב הממוען אל ראש מז"פ לענייני משפט מתאריך 18.02.2019 – לא כל השערות נתפסו, שכן: "בתא השירותים היה שיער רב" (ראו גם: תמונות 22-24, 27, 47 ו-56 למוצג ת/1), אולם נדגמו מספר דגימות של שיער ממוקדים שונים.

כפי שמציינת המשיבה, על גופת המנוחה ובזירה נמצאו 21 שערות (15 בכף ידה השמאלית, אחת בכף ידה הימנית, 4 על הדלת בצידה הפנימי ואחת על קיר התא מצדו המזרחי). במסגרת תכתובות שניהל בא-כוח המבקש עם המשיבה, התבקשה האחרונה לברר מספר סוגיות הנוגעות לאיסוף ולבדיקת השערות שהתגלו בזירה. כך, בין היתר, הוא ביקש התייחסות לאפשרות כי בידיה של המנוחה היו שערות נוספות, שלא נתפסו, וכן לאפשרות כי נמצאו סימני דמה של המנוחה, או דנ"א – על שערות מלאכותיות שנמצאו במכולת אשפה סמוך לבית הספר.

מתוך כל אלה, נמצאו 13 שערות בעלות שורש המתאימות לבדיקת דנ"א גרעיני. מהבדיקה עלה כי כל אותן שערות תאמו לפרופיל המנוחה (חוות דעת ד"ר מאיה פרוינד מתאריך 26.02.2007; ת/695). 8 השערות הנוספות נשלחו בשעתו לבדיקת דנ"א מיטוכונדריאלית ולגבי אלו נמצא כי אין לשלול את המנוחה כתורמת שלהן.

לצד האמור, נמצאו על בגדי המנוחה עשרות שערות באזורים שונים. מרבית שערות אלה לא הכילו שורש המאפשר בדיקת דנ"א גרעיני (אם כי שורה אחת נשלחה לבדיקה ונמצאה כתואמת לדנ"א של המנוחה). שערות אלה הושאו באמצעות בדיקה מיקרוסקופית לשערות המבקש. שערות אחרות נשלחו לבדיקה בארצות הברית, כאשר 3 מהן נמצאו ככאלה שאינן תואמות לדנ"א המיטוכונדריאלי של המנוחה, או של המבקש.

80. בעקבות פניות מצד המבקש, וכן השתכללות האמצעים הטכנולוגיים לבחינת ראיות דנ"א, ניתנה בתאריך 29.10.2018 חוות דעת של המרכז הלאומי לרפואה משפטית (מאת ד"ר נורית בובליל; להלן גם: הדו"ח מתאריך 29.10.2018), שלפיה נמצאה "התאמה מיטוכונדריאלית" (כך נטען על-ידי המבקש), בריצוף חלקי של אזורי הבקרה במיטוכונדריה, בין שורה אחת שנתפסה מבגדי המנוחה (שסומנה 2703Q2 (Ic3(25), לבין הפרופיל המיטוכונדריאלי של א"ח (יצוין כי חוות הדעת האמורה נערכה במרכז הלאומי לרפואה משפטית, אולם מומנה על-ידי ההגנה – ראו החלטת השופט א' שהם ב- בש"פ 325/17 מתאריך 14.09.2017). בדיקה זו נערכה לגבי 3 השערות, אשר בשעתו נמצא כי הן אינן תואמות את הדנ"א המיטוכונדריאלי של המבקש, או של המנוחה. לגבי ראיה זו נכתב בדו"ח מתאריך 29.10.2018 כי: "לא ניתן לשלול את א"ח ואת קרובי משפחתו מהציר האימהי כתורמים לפרופיל שהתקבל מהשערה...".

בהמשך חוות הדעת, השוותה ד"ר בובליל את הפרופיל הגנטי האמור למאגר נתונים בינלאומי המכיל כ-26,000 פרופילים מיטוכונדריאליים של פרטים מקבוצות אתניות שונות. בחוות הדעת האמורה נאמר תחילה כי החיפוש לא הניב תוצאות, אולם

בעדכון לדו"ח מתאריך 29.10.2018 שערכה ד"ר בובליל בתאריך 21.11.2018 נמסר כי החיפוש הניב מספר התאמות (בשיעור המעיד על נדירות ההתאמה).

81. לחוות דעת בובליל צורפה חוות דעת מאת ד"ר דורון בהר, מומחה בגנטיקה רפואית, אשר סקר את שכיחות ההפלוטיפ Q2 (שהוא החלק החופף בין הפרופיל המיטוכונדריאלי של השערה שנמצאה והפרופיל הגנטי של א"ח) בישראל. בהקשר לכך, ערך ד"ר בהר השוואה בין ההפלוטיפ לשני מאגרי מידע ישראליים, המונים 1978 נבדקים. בהשוואה שערך, נמצאו 9 התאמות מלאות בין הרצפים. עוד ציין ד"ר בהר כי קיים קושי משמעותי בגזירת נתונים ברורים מתוצאות ההשוואה, שכן מדובר במאגר אוכלוסייה שאיננו מייצג, התלוי בשינויים דמוגרפיים ותרבותיים בין קהילות. תחת מגבלות אלו ואחרות, העריך ד"ר בהר בחוות דעתו את סדר הגודל של מספר האנשים העשויים לשאת הפלוטיפ Q2 בישראל במספר בודד של עשרות אלפי אנשים (החישוב נעשה במספר דרכים: באופן מתמטי, על ידי חלוקת הממצאים בסך כל הדגימות והכפלתן בשיעור האוכלוסייה, או באמצעות חישוב היחס בו מופיע ההפלוטיפ הנ"ל בקרב עדות ואוכלוסיות בהן הוא נפוץ בישראל). יצוין כי ניסיון לשלוח את המיצוי שנותר מדגימת השערה לריצוף מלא של גנום המיטוכונדריה – לא התאפשר, כיוון שדגימת השערה התכלתה (אף בעניין זה הוגשה חוות דעת, מטעם ד"ר פרסון מתאריך 03.06.2019).

82. בשם לב לכל האמור לעיל – הצדדים מסכימים עם חוות הדעת של המרכז הלאומי לרפואה משפטית, שלפיה: "לא ניתן לשלול" כי דגימת השערה שייכת לא"ח, אולם הם חלוקים ביחס לאפשרות כי היא קושרת באופן ממשי את א"ק לזירה, או מפחיתים באופן ממשי את התשתית הראייתית שביססה את הרשעת המבקש. בהקשר לכך, המשיבה פנתה לד"ר Bruce Budowle, מומחה עולמי בתחום היישום הפורנזי של דנ"א מיטוכונדריאלי, וביקשה את חוות דעתו בנוגע למשמעות הראייתית שיש ליתן לממצאים שנמצאו (להלן: חוות דעת בודולה; נספח עט 1-2 לתגובת המשיבה). בתמצית יצוין כי על-פי חוות דעת בודולה קיים חוסר ודאות מהותי ביחס לחשיבות הסטטיסטית שיש לייחס להתאמת דנ"א מיטוכונדריאלי, ויש מקום להטיל ספק בחשיבות הראייתית שיש לייחס לשערה שבמוקד הטיעון בנושא זה. כפי שתואר בחוות דעתו, לנוכח ההבדלים הניכרים במספר הבסיסים הנבדקים בין בדיקת דנ"א גרעיני לבין בדיקת דנ"א מיטוכונדריאלי, משמשת האחרונה רק לשלילת קשר בין הממצא לבין זהות מבצע הפשע. עוד צוין כי המאגרים שנבדקו על-ידי המומחים (בחוות דעת בהר ובחוות דעת בובליל) – אינם מאגרים ייצוגיים של אוכלוסיית ישראל, או שאינם בני-תוקף להסקת מסקנות לצרכים פורנזיים, משום שאיסוף הנתונים בהם לא עומד בסטנדרטים של דגימה אקראית, וגודלם איננו

מספק. זאת ועוד, צוין כי מאגרי האוכלוסין הנ"ל אינם ממוקדים לאופי התפזרות האוכלוסייה, ואינם רגישים לפיזור לפי השתייכות עדתית-תורשתית. כך, למשל, על בסיס ההנחה כי שיעור מסוים מיוצאי אוזבקיסטאן נושאים את ההפלוטיפ המדובר בתיק, הרי שלשאלת מקום יישובם ואופי התפזרותם באוכלוסייה של עולים אלה, עשויה להיות השלכה על מידת השכיחות של ההפלוטיפ באותו אזור. על-פי חוות דעת בודולה, יש לקחת מקדם ביטחון סטטיסטי לאומדן של שכיחות פרופיל דנ"א מיטוכונדריאלי באוכלוסייה, באופן המפחית פי 2 את האפשרות לייחס אותו למי מהגורמים באוכלוסייה.

83. המשיבה סבורה איפוא כי אין בראיה זו, מסוג דנ"א מיטוכונדריאלי, כדי להצביע על זהותו של מבצע הרצח, ודאי לא בנסיבות בהן בוצע הרצח נושא דיונו, ונוכח העובדה כי בתא השירותים נמצאו שערות נוספות, שאינן של גורם כלשהו ששמו נקשר בביצוע הרצח.

84. לגישת המבקש, מנגד, מכיוון שלפי גרסתו של א"ח – א"ק ביצעה את הרצח כשהיא לובשת את מכנסיו של א"ח – יש בממצא זה כדי להוכיח כי היא ביצעה את הרצח (א"ח טען לאליבי במועד ביצוע הרצח). זאת ועוד: לשיטת המבקש, הידיעה כי א"ק לבשה את מכנסיו של א"ח בעת ביצוע הרצח מהווה פרט מוכמן, שהיה בידיעת א"ח שנים רבות לפני ממצאי בדיקת הדנ"א המיטוכונדריאלי משנת 2018.

85. בתום התיאורים הנ"ל ופריסת טענות הצדדים – אעבור עתה לליבון הדברים.

דיון והכרעה

86. לאחר שקיימתי מספר דיונים במעמד הצדדים ועיינתי בחומר העצום והרב שבתיק – סבורני כי יש לקבל את טענותיו של המבקש באופן חלקי, ולהורות על עריכת משפט חוזר בעניינו.

87. בטרם אפנה לפירוט הדברים, אבקש תחילה להוקיר את בא-כוח המבקש שניסה להרים כל אבן שביססה את ההרשעה – לטובת מרשו. כן ברצוני לשבח את המשיבה ואת באי-כוחה על כך שבחנו את הבקשה למשפט חוזר שלפניי בכובד ראש, וניכר כי הקדישו לכך תשומת לב ניכרת ומשאבים רבים. כפי שאציין להלן, אין במסקנה שאליה הגעתי כדי ללמד בהכרח כי עלה בידי המבקש להוכיח את מלוא טענותיו לזיכוי, או לקיומו של ספק סביר בהרשעתו. שאלות אלו תיבחנה על-ידי הערכאה המבררת, אשר בפניה יתקיים

המשפט החוזר עצמו. באופן דומה, אף אין בדבריי כדי ללמד על כך כי במסגרת ההליך שלפניי המשיבה – לא ביצעה מלאכתה נאמנה. היפוכם של דברים, ואולם למען ניקיון הדעת ובהתאם לעקרונות היסוד של שיטתנו – הנני סבור כי עריכתו של משפט חוזר בעניינו של המבקש מוצדקת בנסיבות, שכן חזר והתחזק הספק לגבי ההרשעה (ויש לשים לב כי ספק ופסק מורכבים מאותיות זהות, ולעיתים הספק מכרסם בפסק, ולו בדיעבד).

88. זה המקום לציין עוד כי לאחר שבקשת ההצטרפות שהוגשה מטעם הסניגוריה הציבורית שנזכרת בכותרת – מיצתה את עצמה לאור ההתפתחויות שחלו בתיק (הגשת חוות דעתו של ד"ר מילרדי) – לא ראיתי מקום לצרף אותה כידידת בית המשפט בסוגיה של תפקידי המרכז הלאומי לרפואה משפטית, אף שעיינתי בטיעוניה ובתגובות של המשיבה להם. לא היה נראה לי כי במסגרת בקשה זו יש לקבוע מסמרות בסוגיית מעמדו של המרכז הלאומי לרפואה משפטית והשירותים שהוא אמור להעניק גם לסניגוריה (הציבורית, או הפרטית), שכן דומה עליי שנושא זה ראוי להסדרה על דרך של חקיקה ראשית, ולא בחקיקה שיפוטית. יחד עם זאת, בסוף ההחלטה ארשה לעצמי להעיר על כך מספר הערות (עיינו גם: דו"ח הוועדה הציבורית למניעת הרשעות שווא ותיקונן בראשות השופט בדימוס יורם דנציגר – דו"ח הביניים בנושא ראיות פורנזיות, בעמ' 10-18 (31.03.2021) (להלן: דו"ח הוועדה הציבורית למניעת הרשעות שווא)).

89. אפתח איפוא בסקירת ההיבט המשפטי הנורמטיבי הרלבנטי.

משפט חוזר והנטל המוטל על המבקש את עריכתו

90. סעיף 31(א) לחוק בתי המשפט קובע כדלקמן:

"משפט חוזר

31. (א) נשיא בית המשפט העליון או המשנה לנשיא או שופט אחר של בית המשפט העליון שקבע לכך הנשיא רשאי להורות כי בית המשפט העליון או בית משפט מחוזי שיקבע לכך, יקיים משפט חוזר בענין פלילי שנפסק בו סופית, אם ראה כי נתקיים אחד מאלה:
- (1) בית משפט פסק כי ראיה מהראיות שהובאו באותו ענין יסודה היה בשקר או בזיוף, ויש יסוד להניח כי אילולא ראיה זאת היה בכך כדי לשנות את תוצאות המשפט לטובת הנידון;
 - (2) הוצגו עובדות או ראיות, העשויות, לבדן או ביחד עם החומר שהיה בפני בית המשפט בראשונה, לשנות את תוצאות המשפט לטובת הנידון;

- (3) אדם אחר הורשע בינתיים בביצוע אותו מעשה העבירה, ומהנסיבות שנתגלו במשפטו של אותו אדם אחר נראה כי מי שהורשע לראשונה בעבירה לא ביצע אותה;
- (4) נתעורר חשש של ממש כי בהרשעה נגרם לנידון עיוות דין".

ביסוד המשפט החוזר עומדים שני ערכים מתחרים: עקרון סופיות הדיון מול השאיפה לחקר האמת (ראו: מ"ח 9974/04 שוורץ נ' מדינת ישראל (05.09.2005) (להלן: עניין שוורץ)). מוסד המשפט החוזר נועד לספק מנגנון דיוני הבא לתקן טעות, וליתר דיוק – **היתכנות לטעות ממשית** שנפלה בהרשעתו של אדם, מתוך הכרה כי המערכת המשפטית, ככל מערכת אנושית, איננה חסינה מטעויות. המשפט החוזר טומן בחובו לא רק את ההכרה במגבלותיה של השפיטה, אלא גם את אמון הציבור במודעות עצמית זו של מערכת השפיטה לגבולותיה (ראו: מ"ח 7929/96 קוזלי נ' מדינת ישראל, פ"ד נג(1) 559, 529 (1999) (להלן: עניין קוזלי); עיינו גם: בועז סנג'רו ומרדכי קרמניצר "המשפט החוזר – מציאות או חלום? על תבוסתו של הצדק בהתמודדות עם כלל סופיות הדיון" עלי משפט א' 97 (1999)). מנגד, ניצבים עקרון סופיות הדיון והצורך להבטיח יציבות ובטחון. עקרון זה איננו שואב את כוחו רק מצורכיהן של המערכת השיפוטית ושל מערכת האכיפה הפלילית. כוחו עומד לו גם מן האינטרס החינוכי וההרתעתי שביסוד פסק הדין. אכן, מי שהיה לו יומו בבית המשפט ודינו הוכרע, צריך לראות בכך לרוב סוף פסוק (ראו: מ"ח 6148/95 עזריה נ' מדינת ישראל, פ"ד נא(2) 356, 334 (1997) (להלן: עניין עזריה)). עקרון סופיות הדיון מבטא גם את הצורך לאפשר לפרטים אחרים לברר את ענייניהם בפני מערכת בתי המשפט, לאחר מיצוי ההליכים שנתנו למתדיין את יומו בבית המשפט.

האיזון הראוי בין שיקולים נוגדים אלה – מונח ביסוד הוראות חוק בתי המשפט הנ"ל בעניין המשפט החוזר (עיינו גם: נחשון שוחט "החובה המוסרית והמשפטית להגן על חפים מפשע מפני הרשעות שווא: עיון ביקורתי-אנליטי במחויבותיה הנורמטיביות והפרוצדורליות הנגזרות של מערכת המשפט" (חיבור לשם קבלת התואר: דוקטור לפילוסופיה בהדרכת ד"ר דורון מנשה), בעמ' 194-208 (מרץ 2015)).

91. כפי שעולה מהבקשה למשפט חוזר שלפניי, העילות בגינן מבוקש משפט חוזר כאן הן, בעיקרן, שתיים:

האחת – מכוח הבאתן של ראיות שונות העשויות לבדן, או ביחד עם החומר שהיה בפני הערכאות הקודמות, לשנות את תוצאות המשפט לטובת המבקש.

השנייה – מכוח עילת הסל של "עיוות דין".

92. כפי שנקבע לא אחת בפסיקה, משמעותו של סעיף 31(א)(2) לחוק בתי המשפט הנ"ל – איננה גדורה רק לראיות חדשות, אשר לא ניתן היה להביאן בפני בית המשפט שדן בהרשעתו של המבקש. אף עובדות או ראיות שניתן היה להביאן במשפט הפלילי, אך מסיבות כאלה ואחרות לא הובאו בזמנו – עשויות לעלות כדי "עובדות או ראיות", אשר יש ביכולתן להביא לעריכתו של משפט חוזר (ראו למשל: עניין עזריה, בעמ' 357; מ"ח 5048/04 אייזן נ' היועץ המשפטי לממשלה, בפסקאות 29-31 (20.11.2005) (להלן: עניין אייזן)).

יחד עם זאת, אין די, כמובן, בבדל ראיה, או בהפרחת השערות בדבר קיומה של עובדה זו, או אחרת, כדי שבית המשפט יעניק למבקש את הסעד החריג של משפט חוזר. כפי שנקבע בעבר, על הטוען למשפט חוזר מוטל הנטל להוכיח קיומה של: "תשתית איתנה וממשית בדבר קיומה של אחת העילות, בטרם יעדיף בית המשפט שיקולי צדק על שיקול סופיות הדיון, ומשכך משפט חוזר הנו בבחינת החריג ולא הכלל" (ראו: מ"ח 26/03 דותן נ' מדינת ישראל (19.02.2003)). מן העובדות או הראיות בהן מדבר סעיף 31(א)(2) לחוק בתי המשפט הנ"ל נדרשת אמינות לכאורית המצדיקה את שקילתן מחדש, לצד מערכת הראיות הקיימת (השוו: מ"ח 6/84 מאמא נ' מדינת ישראל, פ"ד לח(3) 498, 500 (1984)). כל זאת, כאשר: "נקודת האיזון בין האינטרסים השונים חייבת לשקף את מעמדה החוקתי של הזכות להליך הוגן, ואת זכותו של אדם לכבוד וחירות, הכל כאמור בחוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו" (ראו: מ"ח 3032/99 ברנס נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(3) 354, 375 (2002)).

מהו, אם כן, בדיוק הנטל המוטל על המבקש את עריכתו של משפט חוזר?

93. כאשר עסקינן בבקשה לעריכת משפט חוזר, מוטל על המבקש להציג טענות משמעותיות לכך שנגרם לו עיוות דין, או להציג ראיות שיש בהן פוטנציאל לשינוי תוצאת המשפט לטובתו. כפי שנקבע בעבר, ככל שמדובר בהגשת ראיות שלא הובאו בפני הערכאות קודם לכן – על המבקש להציג ראיות המגלות "אמינות לכאורית", אשר יש בהן משקל סגולי המצדיק את שקילתן, לצד מערכת הראיות שביססה את ההרשעה.

רף ההוכחה הדרוש במקרים אלה, הוא כזה שעשוי לעורר ספק סביר באשמתו של המבקש, אם ישוב העניין וידון לפני ערכאה מבררת. במקרה של ראיות המוצגות לראשונה – יש צורך בראיות שיש בהן פוטנציאל לעורר ספק סביר, אם יתבררו לגופן במסגרת המשפט החוזר (ראו: מ"ח 3713/11 בקרינג נ' מדינת ישראל, בפסקה 30

(15.09.2013); מ"ח 4811/12 סאלם נ' מדינת ישראל, בפיסקה 34 (02.05.2013); מ"ח 4364/13 פלוני נ' מדינת ישראל, בפיסקה 8 (09.02.2014); ועיינו לאחרונה: Mordechai Kremnitzer & Gal Harnik Blum, *Retrial in Israel – A Need for a Restart*, in *WRONGFUL CONVICTIONS IN ISRAEL AND CANADA* (IRVIN COTLER & ANAT HOROVITZ eds., forthcoming 2021) (להלן: קרמניצר והרניק)).

הנה כי כן, במסגרת בקשה למשפט חוזר – המבקש לא נדרש להוכיח ולבסס קיומו של ספק סביר, אלא רק היתכנות לכך. מלאכת הבירור הממשי אמורה להימסר בידי הערכאה הדיונית שתידון בהליך המשפט החוזר עצמו, ועליה יהיה מוטל להכריע האם אכן יש פוטנציאל הראייתי שהוצג – כדי להביא לזיכויו של הנידון (יחד עם זאת, ייתכן כי במקרים שבהם מוגשות על-ידי המבקש בקשות נשנות למשפט חוזר, יהיה על המבקש להציג ראיות מוצקות עוד יותר. ראו: מ"ח 5251/13 פרי נ' מדינת ישראל בפיסקה 16 (29.01.2014)).

94. לצד נטל הראיה הכללי המוטל על המבקש במסגרת בקשה למשפט חוזר – דומה כי כאשר עסקינן בראיות מסוג של חוות דעת מומחה, שאינן נשענות על ראיה פוזיטיבית נוספת, אלא על נושא שבמומחיות המתווסף למסכת הראיות הקיימת בתיק (אשר דורשת ליבון וחקירה בעל-פה של מומחים) – נדרש רף ראייתי ייחודי (ראו: דורון מנשה ואייל גרונר אולי נפלה טעות? התיאוריה של המשפט החוזר וניתוח פרשת זדורוב, 82-83 (2021)). חשיבות הבירור של חוות דעת מומחה המוגשת כראיה בהליך של בקשה למשפט חוזר (כאשר היא מגלה אותות של מהימנות, מבחינת המקצועיות של המומחה וטיב חוות הדעת), נדונה בעניין שוורץ, ושם נפסק כך:

"להשקפתי, חוות דעת מדעית, פרי עבודתם של מומחים, הקובעת באופן פוזיטיבי כי אדם אינו יכול להיות מבצעה של העבירה בה הורשע הינה, בלא ספק, ראיה רבת חשיבות, ובמקרים מתאימים יש בה פוטנציאל לשינוי תוצאתו של משפט. מובן הוא, עם זאת, כי על הראיה לעמוד במבחני מהימנות, וכי עליה לגלות אמינות לכאורית ולעמוד במבחני הקבילות, כך שתוכל לשמש במשפט עצמו..."

באותו מקרה הבקשה לעריכת משפט חוזר התקבלה, בנימוק שהראיות החדשות, אם יימצאו כמהימנות, עשויות לשנות את התוצאה – לטובת המבקש.

95. בפרשת אייזן (שגם בה התקבלה בקשה למשפט חוזר) נקבע כי כאשר מתעוררת מחלוקת בין חוות דעת מומחים – על בית המשפט לערוך את בירור המהימנות והמשקל של חוות דעת המומחים הנוגדות **במסגרת הליך המשפט החוזר גופו**, אשר יתקיים בפני הערכאה שבידה לבצע את הבחינה היסודית והמעמיקה של חוות דעת המומחים, ולהכלים להעריך את היבטי המהימנות העולים מחוות הדעת, ואת השפעתם על מסכת הראיות הכוללת שבתיק, וכך נאמר שם בהקשר זה:

“קיומו של משפט חוזר מתחייב מחוות הדעת החדשות שהוצגו בפניי. השתכנעתי כי יש לחקור את הממצאים החדשים עליהם מצביעים המומחים הפתולוגיים, ולעמת אותם עם הראיות הנסיבתיות האחרות בתיק. יש בחוות הדעת, אם תתקבלנה כמהימנות, פוטנציאל לשנות את תוצאת המשפט לטובת המבקש. לא ניתן להתעלם מהן או לפטרן בלא בחינה. [...] קביעת מהימנות המומחים ומשקל חוות הדעת אינה צריכה להתברר במסגרת הליך זה של בקשה למשפט חוזר. לעת הזו, די בכך שחוות הדעת מגלות אמינות לכאורית ועומדות במבחני הקבילות, כך שתוכלנה לשמש במשפט עצמו. בחינה יסודית ומעמיקה של חוות הדעת תוכל להתקיים רק בערכאה דיונית, אשר בידיה הכלים להעריך מהימנות עדים, מקצועיות מומחים ומשקלן של ראיות (השוו, פרשת שוורץ). במסגרת הבקשה למשפט חוזר, אין כל דרך להעריך את משקלן של חוות הדעת של המומחים מטעם המבקש ואת חוות הדעת העדכניות של פרופ' היס מטעם המשיבה. ההכרעה במחלוקת המומחים, שניכרה היטב בחוות דעתם, היא עניין למשפט החוזר עצמו” (ההדגשה הוספה על-ידי – ח”מ).

96. מצוידים באמות המידה הנ”ל, לבחינת רף ההוכחה הדרוש בהליך בקשה למשפט חוזר, ולגבי הצורך בבירור מעמיק של חוות דעת מומחים – נפנה לבירור המחלוקות העומדות במוקד הבקשה שלפניי.

מצב הדלת בתא השירותים בזמן הרצח

97. בניגוד לניסיונו של המבקש לפתוח מחדש את שאלת מצב דלת התא בעת ביצוע הרצח, אציין כי במסגרת ההליך הפלילי כולו לא היתה מחלוקת בין הצדדים כי הדלת היתה פתוחה, או פתוחה למחצה בזמן הרצח, כאשר התיאור שהמבקש מסר בהודאותיו ובשחזור בעניין זה התיישב עם ממצאי מומחה המז”פ, רפ”ק ינאי עוזיאל ז”ל. כעת, המבקש מציג חוות דעת (חוות דעת בבל הראשונה), בגדרה טוען המומחה בבל שתצלומי הזירה מעלים כי דלת התא היתה סגורה בעת ביצוע הרצח. במסגרת זו, חוות דעת בבל הראשונה מבקשת להשיג על ממצאי חוות דעת עוזיאל בנוגע לקיומם של כתמי דם על בית

המנעול של הדלת. לטענת המבקש, מסקנותיה של חוות דעת עוזיאל סותרות את האופן שבו המבקש הדגים את ביצוע הרצח בשחזור, וכן את הדגמותיו בפני החוקרים בהזדמנויות אחרות.

98. המשיבה טוענת, מנגד, כי אין ליתן כל משקל לחוות הדעת הנ"ל של המומחה בבל, שמבוססת כולה על ראיות שהיו ידועות בשעתו, וכי הדרך הראויה להציגה היתה צריכה להיות באמצעות הגשת חוות דעת נגדית לחוות דעתו של רפ"ק ינאי עוזיאל ז"ל בבית המשפט המחוזי הנכבד. מעבר לכך ולגופו של עניין, נטען כי אין ליתן משקל לחוות הדעת האמורה בשל פגמים רבים ובולטים שהפרקליטות מוצאת בה, ואף הוצגה חוות דעת נגדית מטעם סנ"צ עמיהוד לייפר, ראש מדור מעבדות ניידות במז"פ.

99. לאחר בחינת טענות הצדדים, סבורני כי טענות המבקש בהקשר זה – דינן אכן להידחות. אינני סבור כי יש מקום לאמץ את חוות דעת בבל הראשונה, אשר סותרת את מסקנותיו בהקשר זה של רפ"ק עוזיאל ז"ל (שנפטר בינתיים כאמור, למרבית הצער), שאומצו על ידי בית המשפט המחוזי הנכבד. אף לו הייתי מוכן לקבוע כי בהתאם לחוות דעתו של בבל, דלת תא השירותים היתה סגורה בזמן הרצח (והדבר איננו כך) – **אין בדבר משום ראיה שעשויה לשנות את תוצאות המשפט לטובת המבקש** במובנו של סעיף 31(א)(2) לחוק בתי המשפט, שכן הרשעתו של המבקש לא נסמכה, באופן מהותי, על מצבה של הדלת בתא בזמן הרצח (סגורה, או פתוחה).

הדברים יפורטו עוד מיד בסמוך.

100. בית המשפט המחוזי, כערכאה דיונית מבררת, התרשם באופן ישיר ובלתי אמצעי מעדותו של רפ"ק ינאי עוזיאל ז"ל בנושא, אשר לנוכח התזת הדם על מזוזת הדלת הגיע למסקנה כי הדלת לא היתה סגורה בזמן הרצח; וכך בא הדבר לידי ביטוי בפרוטוקול:

ש: נסיים את הדיון בתצלום מס' 64 וכמעט בזירה כולה,
בכתמים על המשקוף, מה הם אומרים?
ת: הייתי לוקח את תצלום 64 ומחזיר אתכם לתצלום 50,
בתצלום 50 אנו רואים התזות דם על מזוזת הדלת ליד בית
המנעול, איפה שהחיצים, אם אני קושר את זה שוב פעם
להסבר של האנרגיה ושל היכן הזירה, אז זה הגיע בשעת
האירוע למקום
ש: מה המשמעות של זה בשטח
ת: המשמעות שהדלת לא הייתה סגורה
ש: אתה יכול להסביר את זה

ת: כי אם הדלת סגורה על המזוזה, בעצם היא מצלילה
ובעצם ההתזות תגענה לדלת ולא תגענה למזוזה"
(עמ' 357 לפרוטוקול הדיון בבית המשפט המחוזי
מתאריך 02.12.2007, בשורות 13-21; ההדגשות הוספו
– ח"מ)).

באי-כוח המבקש בבית המשפט המחוזי לא חלקו על כך שהדלת היתה פתוחה,
או חצי פתוחה, בעת ביצוע הרצח. הם גם ביקשו להסתמך על התזות הדם שנמצאו
במזוזה החיצונית ליד בית המנעול, כדי לבסס את גירסתם לאופן ביצוע הרצח ולתנוחת
המנוחה במהלכו, וכך הם הציגו את הדברים בעת חקירתו הנגדית של רפ"ק ינאי עוזיאל
ז"ל:

"ש: לפי מה שאמרת עכשיו אם הדלת פתוחה למחצה או
לגמרי, והמנוחה עומדת כשפניה אל כיוון מרכז ההתזות...
איך אתה מסביר שיש התזות, לא מריחות, התזות על
מזוזת הדלת החיצונית; לפי ההגיון שלי, לפי הסדר שזה
נמשך, נראה לי הגיוני שהיא עמדה כשפניה אל מזוזת
הדלת החיצונית בהתחלה ואח"כ במהלך האירועים נכנסה
פנימה, זה לא הגיוני, אחרת איך תסביר שיש התזות דם
בקיר המזוזה החיצוני כלפי חוץ" (שורות 18-23 בעמ'
362 לפרוטוקול הדיון מתאריך 02.12.2007; ההדגשה
שלי – ח"מ)).

101. שאלת מצב דלת התא בזמן ביצוע הרצח נוגעת באופן מובהק לעניינים
שבעובדה, אשר התרשמות בלתי אמצעית של מומחה יכולה היתה לשפוך אור עליהם,
לכאן ולכאן. חשוב לזכור גם כי בניגוד לרפ"ק ינאי עוזיאל ז"ל, שנכח בזירת הרצח וראה
במו עיניו את כתמי הדם – המומחה בבל הגיע למסקנותיו המוצגות בחוות דעתו הראשונה
על סמך תמונות בלבד, ועניין זה גורע ממשקלה של חוות דעתו. יש בכך טעם נוסף שלא
לאמץ את חוות דעתו – חלף עדותו של עוזיאל ז"ל. הדברים נכונים בעיקר לגבי הטענות
המוזכרות בחוות דעת בבל הראשונה, שם הוא גורס כי הכתמים שנמצאו על בית המנעול
אינם כתמי דם, אלא צבע אדום. העדיפות המובנית שיש לממצאיו של עוזיאל, הנובעת
מההתרשמות הבלתי אמצעית שלו כמי שבדק את הממצאים בזירה, די בה כשלעצמה כדי
ללמד על הקושי באימוץ מסקנותיה של חוות דעת בבל הראשונה, הנסמכת על תצלומים
שנלקחו מהזירה, ומבקשת, על בסיסם, לזהות מהו החומר הנחזה להיות דם, אשר נמצא
על בית המנעול של התא. אף הראיות הנוספות הנוגעות לזווית שבה נתגלו ההתזות על
דלת התא סובלות מקושי מובנה, שעה שהן נסמכות על בחינה בדיעבד ולא על בדיקה
בלתי אמצעית של הזירה.

102. זאת ועוד – אחרת. הזמן הראוי להצגת חוות דעת בבל הראשונה היה בעת משפטו של המבקש, כחוות דעת נגדית לעמדתו של עוזיאל ז"ל, כך שלמשיבה היתה ניתנת ההזדמנות לחקור את המומחה בבל, ובית המשפט המחוזי יכול היה להתרשם ממנו ישירות. בהקשר זה נזכיר את שנקבע בעבר בנושאים קרובים:

"למועד ההגשה [של חוות דעת באותו עניין – ח"מ] נודעת השפעה על האיזון שבין האינטרס בדבר סופיות הדיון לבין האינטרס בדבר בירור האמת. הצגת ראיות זמן ניכר לאחר סיום המשפט, באין טעם סביר לכך, מעלה את החשש לאמינות חוות הדעת ומגדילה את משקלו של האינטרס בדבר סופיות הדיון... בענייננו, חוות הדעת של לגמן וד"ר קוגל נערכו למעלה מעשר שנים לאחר הרצח... הן נסמכות כולן על ממצאים שנמצאו בזירה, ומשכך, ברי כי ניתן היה להגישן, או אחרות תחתיהן, כבר במהלך בירור המשפט. הצגתן בשלב בירור אשמתו של המבקש היתה מאפשרת להעמידן לחקירה נגדית ולעמוד מקרוב אחר מהימנותן והשתלבותן במסגרת הראייתית כולה. לא כך פעל המבקש" (מ"ח 8093/04 קסטל נ' מדינת ישראל (28.05.2012) (להלן: עניין קסטל), בפסקה 69; ההדגשה הוספה – ח"מ).

דברים אלה יפים גם לענייננו, בנושא מצב הדלת בזמן הרצח. הגשת חוות דעת מעין זו של בבל כ-13 שנים לאחר ניהול המשפט בערכאה המבררת, וכ-8 שנים לאחר שערכאת הערעור נתבקשה לקבל ראיות חדשות – מטה את הכף לעבר אינטרס סופיות הדיון בנקודה זו, בשל חלוף הזמן.

103. יתר על כן, טענות המבקש בהקשר זה נוגדות את אשר נטען על ידו בערכאות הקודמות, והן גם טענות ערעוריות מובהקות. על כן, הליך של בקשה לעריכת משפט חוזר איננו המסגרת הדיונית להיעתר להן (ראו: מ"ח 7184/19 אנוני נ' מדינת ישראל (10.12.2020) (להלן: עניין אנוני); מ"ח 2722/20 מזרחי נ' מדינת ישראל (16.06.2020); מ"ח 1632/16 שלום נ' מדינת ישראל (07.09.2017)).

104. נוכח כל האמור לעיל – טענות המבקש בהקשר זה שטיבן ערעורי, הן בבחינת "מקצה שיפורים – ללא שיפור", כך שאין בהן כשלעצמן טעם המצדיק עריכת משפט חוזר (השוו: מ"ח 390/19 שוורץ נ' מדינת ישראל (31.12.2019)).

105. מעבר לאמור לעיל – אף אם הייתי מוכן להניח כי דלת תא השירותים היתה סגורה בעת ביצוע הרצח (והמצב איננו כך, כאמור) – סבורני כי אין בנתון זה את

הפוטנציאל הנדרש לפי סעיף 31(א)(2) לחוק בתי המשפט לשינוי תוצאות המשפט לטובת המבקש. מצב הדלת בתא השירותים בעת ביצוע הרצח שיחק תפקיד שולי במסגרת פסקי הדין של בית המשפט המחוזי ושל בית משפט זה. אמנם, המבקש הדגים את אופן ביצוע הרצח כאשר הדלת היתה פתוחה, וניתן היה לראות בכך כאחת מההתאמות בין הגרסאות שהמבקש מסר לבין הממצאים שנמצאו בזירת הרצח. עם זאת, הוצאתה של "לבנה" זו ממבנה פירמידת ההרשעה – איננה מביאה לקריסתה. לא מדובר בעניין שחוות דעת המומחה בו היתה ביסוד ההרשעה. למעשה, השופט י' עמית פירט בסיום חוות דעתו בפסק הדין בערעור את עיקרי המארג הראייתי שעליו נסמכה הרשעת המבקש, ובתוך כך – כלל לא נזכר מצבה של דלת תא השירותים בזמן ביצוע הרצח. העובדה שאף ההגנה מטעם המבקש לא ייחסה חשיבות לשאלה זו בגלגולים הקודמים של התיק מעידה גם היא על כך שלא מדובר בפרט מהותי.

106. **לסיכום נקודה זו:** טענת המבקש כי חוות דעתו של בבל ביחס למצב הדלת בתא השירותים בזמן ביצוע הרצח עולה כדי ראיה שעשויה לשנות את תוצאות המשפט לטובתו, במובנו של סעיף 31(א)(2) לחוק בתי המשפט – דינה להידחות.

היסטוריית החיפוש של המבקש במחשבו האישי

107. כפי שצוין, המבקש סבר כי כל קביעות מומחה המחשבים של המשטרה בנוגע להיסטוריית הגלישה של המבקש, אשר אומצו בפסקי הדין של בית המשפט המחוזי ובפסק הדין בערעור – הינן שגויות מן היסוד. עיקר טענותיו של המבקש בעניין זה (על בסיס חוות דעת מאת מומחה מחשבים, מר יואב זילברשטיין; נספח 96 לבקשה) גורסות כי לא בוצע על-ידי המבקש חיפוש כלשהו של הביטוי "Snuff" במחשב שלו, כי הקבצים הנושאים את השם "Teens" כלל לא הורדו למחשבו סמוך למועד ביצוע הרצח ולמעשה כלל לא הורדו על-ידו אלא על-ידי משתמש אחר, וכי לא בוצע על-ידו חיפוש של מאמר הנוגע ל"שיטות להטלת מורא", ואף אם המאמר הוצג על המחשב שלו, הסיכוי כי הוא קרא אותו בפועל – קלוש.

108. כזכור, האינדיקציות אותן מצאו שופטי ההרכב בערעור להתעניינותו של המבקש בסכינים ובשימוש בהם, וכן נטייתו לאלימות ברוטלית, עלו לא רק מאוסף הסכינים אותו החזיק המבקש בביתו, אלא גם מחיפוש במחשבו האישי ומדו"ח שהופק על-ידי החוקר רס"ב צחי סגל (להלן: חוות דעת סגל), אשר העלה כי מספר ימים לפני הרצח – המבקש קרא ברשת האינטרנט מאמר בשפה הרוסית העוסק ב"שיטות להטלת

מורא" (מופיע כראיה ת/634 בתיק מוצגי בית המשפט המחוזי). במאמר אף ישנה התייחסות לשימוש בסכין במטרה להפחיד את התוקף, לרבות החדרת להב הסכין לאזור שמתחת לסנטרו. נוסף לכך, נמצא בקובצי המחשב של המבקש ספר המכונה "סכין" ובו סקירה של סוגי סכינים שונים (ת/329 לתיק המוצגים בבית המשפט המחוזי). עוד עלה מחיפוש במחשב שהחזיק המבקש כי כשבוע וחצי לפני רצח המנוחה, המבקש חיפש סרטי אלימות ברוטאלית ("Snuff"), המתעדים מעשי רצח ואונס. עניינו של המבקש בתחומים אלה אושר למעשה בחקירתו, בגדרה סיפר כי הוא מתעניין בנשק קר ונוהג לקרוא על כך. בקשר לכך, בית המשפט בפסק הדין בערעור קבע כי: "מקבץ ראיות זה מלמד במובהק על העניין הרב שגילה המערער בסכינים, בשימוש בהם ויתכן שגם במעשי אלימות ותקיפה. תחומי עניין אלו שהעסיקו את המערער בסמיכות זמנים לרצח המנוחה מספקים גם הם תמיכה להודאות המערער" (פיסקה 316 לפסק דינו של השופט י' דנציגר). אף השופט י' עמית ציין בפסק הדין בערעור, לחובתו של המבקש, את העובדה כי חיפש במחשבו סרטי "סנאף" סמוך למועד ביצוע הרצח, ואף ציין בהקשר לכך (ולממצאים הנוספים שעלו מהמחשב של המבקש) את האפשרות כי תאווה המבקש "לחוש את ההרגשה" של שימוש בסכין שימשה כמניע לביצוע הרצח (ראו בפיסקאות 62 ו-65 לפסק דינו).

109. כעת, במסגרת הבקשה למשפט חוזר, המשיבה מודה כי אמנם המבקש צודק כי מבדיקת המחשב שלו עולה שהוא לא חיפש באופן יזום סרטי אלימות ברוטאלית, אולם אין חולק כי הלה בחר להוריד למחשבו קובץ, אשר בשמו נכללה המילה "Snuff" ומילים אחרות, כמו: "Sex Crime" (אף כי הגיע לממצאים אלו לאחר חיפוש שאיננו נוגע לשימוש באלימות ברוטאלית – למשל, כפי שהמומחה מטעם המבקש הציע, באמצעות חיפוש צירוף המילים: "sex-police").

ביחס לחיפוש אחר תמונות של קטינות, המשיבה מצביעה על כך כי אף שהתמונות הורדו למחשבו של המבקש מספר חודשים לפני ביצוע הרצח, הרי שהמבקש פתח את הקבצים, לפי רישומי המחשב, חודשיים קודם לרצח. אשר לאפשרות כי המבקש כלל לא חיפש ולא קרא את המאמר העוסק ב"שיטות להטלת מורא" – המשיבה שבה על עמדתה כי בסופו של יום המבקש בחר להיכנס למאמר הנ"ל, כשכותרת תוצאת החיפוש שהובילה אותו לאותו דף היתה "כלי נשק להגנה עצמית". כך או כך, המשיבה סבורה כי התעניינותו של המבקש בסכינות, עולה באופן מובהק מעותק צרוב של ספר ששמו "סכינים מודרניים ללחימה", ומדבריו של המבקש עצמו בחקירתו (ראו בפיסקה 316 לפסק דינו של השופט י' דנציגר).

110. לאחר עיון בטענות הצדדים בעניין זה, דומני כי אין בכל האמור כדי לפעור חלל במארג הראייתי שאותו קבעו כל חברי המותב בפסק הדין בערעור.

בכל הנוגע לאפשרות כי המבקש לא חיפש כלל סרטי Snuff, הרי שאין מחלוקת כי בסופו של יום המבקש הוריד למחשבו קובץ שבשמו נכללו המילים הבאות: "Police Tape File (Sex Crimes)... Snuff", גם אם לא חיפש מפורשות מילים אלה. אף האפשרות כי המבקש לא קרא בפועל את המאמר העוסק ב"שיטות להטלת מורא" איננה בעלת משקל רב, שכן אין בנתון זה כדי לערער את מסקנתם של כל שופטי ההרכב בערעור, לפיה התעניינותו של המבקש בסכינים ובשימוש בהם, כפי שבאו לידי ביטוי בשורה של ממצאים נוספים, וכן דברים שנאמרו על-ידו בהקשר זה – עומדים לחובתו.

בכל הנוגע לחיפוש אחר תמונות קטינות – מעיון בפסיקת בית משפט זה בערעור, ניכר כי לנושא היסטוריית החיפוש במחשבו האישי של המבקש לא ניתן משקל משמעותי, ביחס ליתר הראיות הרבות שהובאו כחיזוק להתוודות ולהודאות שלו.

הטענות לאי-קבילות הודאותיו של המבקש

111. חלק נכבד מהבקשה למשפט חוזר שלפניי נוגע לניסיונו של המבקש לערער על ממצאיו של בית משפט זה בכל הנוגע להתוודותו בפני המדובב ולהודאותיו המפורטות של המבקש – בפני המדובב, בפני החוקרים, ובשחזור שביצע. לגישתו של המבקש, הודאותיו בעניינים אלה הן הודאות שווא, ובהקשר לכך הוא הסתמך, בין היתר, על חוות דעת מאת מר יצחק אילן ז"ל (נספח 124 לבקשה למשפט חוזר).

בהקשר לכך, המבקש פרס יריעה רחבה, שעיקרה בטענות שלו כי בין החוקרים לבין המדובב נקשר קשר להפללתו של המבקש (פרק 5.12 לבקשה למשפט חוזר). כמו כן הועלו טענות הנוגעות לקבילות הודאותיו של המבקש: בפני המדובב, במהלך חקירותיו ובמסגרת השחזור. במסגרת זו אף הוצגו השגות שונות ביחס לחיזוקים ולראיות המוכמנות שנכללו במסגרת ההודאות (פרקים 5.11, 5.13 ו-5.15 לבקשה למשפט חוזר). המבקש תמך כאמור את טענותיו בהקשר זה בחוות דעת שהוגשה מטעם מי שכיהן כסגן ראש שירות הביטחון הכללי לשעבר, וקודם לכן כראש אגף החקירות בשירות הביטחון הכללי, מר יצחק אילן ז"ל (אשר נפטר, למרבה הצער, בעוד ההליך שלפנינו מתנהל), וכן בחוות דעת מטעם יואב זילברשטיין, מומחה למחשבים (נספח 96 לבקשה למשפט חוזר).

112. בכל הנוגע לטיעוני המבקש בפרקים אלה, אקדים אחרית לראשית ואציין כי לא מצאתי בטענותיו של המבקש ראיה קבילה שיש ביכולתה "להפוך את הקערה על פיה" בשלב זה. טענותיו של המבקש בהקשרים אלה הן ערעוריות בעיקרן, ואין בהן אלא לשוב ולהשיג על ממצאיו של בית משפט זה, שנדונו באריכות ובפרוטרוט בפסק הדין בערעור. הניתוח המעמיק, אשר בוצע על-ידי כל שופטי ההרכב (לרבות, כמובן, בחוות דעת המיעוט המקיפה של השופט י' דנציגר) מעורר את הרושם כי לא נותרה ראיה, שלא נבחנה לעומק מכל זווית טיעון אפשרית, תוך פירוק עמדות הצדדים לגורמיהן, בניסיון ללבן כל בדל ראיה שבתיק, לעיתים תוך הנחת הנחות מיטיבות עם המבקש (כל זאת, בשים לב לכך שעסקינן בערכאת ערעור, אשר אין דרכה, ברגיל, להתערב בממצאי הערכאה הדיונית, אלא במקרים חריגים). ההקפדה היתירה ואמצעי הזהירות שננקטו על-ידי חברי ההרכב בערעור, אשר שקלו כדבעי את כל טיעוני המבקש בהקשרים אלה – מציבה מכשול לא פשוט בפני המבקש להשיג על מסד ראיתי זה במסגרת הליך של בקשה למשפט חוזר.

ארחיב ואפרט להלן.

113. תחילה יש לציין כי בכל הכבוד לניסיונו רב השנים של מר יצחק אילן ז"ל, בין היתר במלאכת חקירת פשעים ומעשי טרור, ולתרומתו הבלתי ניתנת לשיעור לביטחון מדינת ישראל ולביצורה – הרי שאין בחוות דעתו משום ראיה קבילה במשפט הפלילי, שכן אין לראות בחוות דעתו חריג לכלל הרגיל שאין לקבל עדות סברה בבית המשפט. יפים לעניין זה דבריה של השופטת (כתוארה אז) מ' נאור, ב-ע"א 1639/01 קיבוץ מעיין צבי נ' קרישוב, פ"ד נח(5) 215 (2004):

"בישראל, כחריג לכלל הפוסל עדות סברה מותר למומחה להעיד על מסקנות מקום שללא מומחיות אדם רגיל לא היה מסוגל "לקלוט" מסקנות אלו מהעובדות הפרוסות בפניו [...] בית המשפט מתיר למומחה להעיד על מסקנות, מקום שהוא זקוק לכך שיגלה לו את ה"צופן" להבנת העובדות."

114. שאלת מהימנותן של הודאות ועדויות, היא, ככלל, עניין לבית המשפט לענות בו, שכן כמקובל נושא זה מצוי בליבת עיסוקו. בבואו של בית המשפט להעריך ולשקול את קבילותה של הודאה מסוימת, הוא רשאי כמובן להיעזר, במקרים המתאימים, במומחים לדיסציפלינות מובחנות, אשר יש בחוות הדעת שלהם כדי להשליך על קבילות ההודאה (דוגמה מוכרת לכך הם מומחים מתחום בריאות הנפש, המעידים על מצבו הנפשי של נידון בעת שנתן את הודאתו). לעניין זה יפים דבריו של הנשיא א' ברק בפרשת עזריה, שם

קציני משטרה העריכו, על בסיס העובדות שהיו ידועות להם בעת עריכת הדו"ח באותה פרשה, כי הנידון לא ביצע את מעשה הרצח שבו הורשע, וכך העיר הנשיא א' ברק שם:

"דינים וחשבונות אלה משקפים את ההערכה של שני הקצינים באשר לעובדות הקשורות בפרשה. הערכה זו אינה עדות קבילה בבית-המשפט. דעתו של פקד קורבולי כי המבקש אינו רוצחו של המנוח אינה מעלה ואינה מורידה. אין היא קבילה, ומשקלה בעיניי הוא אפסי. הוא הדין בהשקפתו באשר לשימוש אפשרי בכוח כלפי המבקש. עניין זה נבחן, כזכור, במשפט הזוטא, ועמדתו של פקד קורבולי אינה מעלה ואינה מורידה. הוא הדין בדוח של רב-פקד מגן. דין וחשבון זה אינו קביל, ועל-כן אינו יכול לשמש בסיס למשפט חוזר..." (שם, בפיסקה 42).

115. זאת ועוד – אחרת. כפי שטוענת המשיבה, אף אם אהיה נכון לקבל את חוות דעת אילן במישור הקבילות, הרי שמשקלה יהיה נמוך. הטעם לכך נעוץ בעובדה כי בשונה מחוות דעת אילן, ממצאיהם של בתי המשפט נקבעו על יסוד מכלול החומר הראייתי שבתיק, והערכאה המבררת (שבסופו של יום ממצאי עמדת הרוב בערעור היו קרובים למסקנותיה), הרשיעה את המבקש, בין השאר, על סמך התרשמותה הבלתי אמצעית מאמינותו של המבקש, ואף מהתנהלותו במהלך עדותו בבית המשפט.

116. מעבר לכל האמור לעיל, וכפי שצוין בתחילת פרק זה, טענות המבקש בעניין קבילות ההודאות ומשקלן הן טענות ערעוריות מובהקות, אשר נדונו בפירוט מעמיק על-ידי בית המשפט, ואין בטענות אלו כדי לשנות באופן משמעותי את ממצאי בית המשפט לגבי מהימנות ומשקל ההודאות. בהקשר לכך חשוב להדגיש כי במסגרת הערעור – בית המשפט דן באריכות ושקל את רוב הטענות שהועלו בחוות דעת אילן, וכאמור, עמדת הרוב הגיעה למסקנה כי הודאתו של המבקש איננה עולה כדי אחת מעילות הפסילה לפי סעיף 12 לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971, וכי אף הלכות הפסילה על פי דוקטרינת יששכרוב לא עומדות למבקש. לגישת עמדת הרוב בפסק הדין בערעור:

"המערער אינו נכנס לאף אחת משלוש הקטגוריות המאפיינות אנשים לגביהם קיים סיכון של הודאת שווא. הודאתו של המערער אינה מתאימה להודאה שנמסרה בהשפעת החקירה או כתוצאה מהפנמת אשמה. חברי היטיב להראות שגרסתו של המערער סדורה ומובנת, כוללת פרטים אותנטיים וספונטניים [...] ותואמת במידה גדולה את ההודאה בשחזור. בהינתן שהחוקרים פעלו באופן תקין בגביית ההודאה ולא עומדת למערער כל טענת פסלות של ממש, [...] אני סבור כי בנוסף למשקל

הנכבד עד-מאוד של התוודותו בפני המדוכב, יש ליתן משקל נכבד גם להודאתו בפני החוקרים" (פיסקה 13 לפסק דינו של השופט י' עמית).

בהקשר זה אזכיר, למשל, כי חוות דעת אילן הרחיבה בטענות לגבי האפשרות כי בעת חקירתו המבקש טען כי השירותים בהם בוצע הרצח היו בקומה השנייה, בעוד שבפועל תאי שירותים אלה היו בקומת הביניים של בית הספר שמעל לקומה הראשונה. טענה זו נדונה בפסק דינו של בית משפט זה, ושם נקבע כי: "נראה כי המערער מגדיר את קומת הכניסה כקומה ראשונה ואת המפלס מעליו כקומה שנייה" (פיסקה 18 לפסק דינו של השופט י' עמית). אף הטענה כי במהלך השחזור עצמו "סייעו" השוטרים שעלו עם המבקש במדרגות בית הספר לאתר את מיקום חדר השירותים, או שניתנו לו רמזים לכך, נדונה לגופה במסגרת פסק הדין בערעור, כאשר נקבע כי המבקש לא הודרך על-ידי החוקרים (ראו בפיסקה 18 לחוות דעתו של השופט י' עמית; ובעמ' 250-254 לפסק הדין הראשון). לצד האמור, יצוין כי לעמדת המיעוט של השופט י' דנציגר, היה בנתון זה כדי לגרוע, במידה מסוימת, ממשקל הודאתו של המבקש, וממשקל השחזור, ומכאן שהנושא אכן עלה ונדון ואין בחוות דעת אילן חידוש בסוגיה.

מסקנה דומה עולה גם ביחס לאפשרות כי ידיעת המבקש את מיקומו של התא בו בוצע הרצח בתוך חדר השירותים נבעה מניחוש גרידא, כפי שמוצע בחוות דעת אילן, על-פי התנהלות המבקש במהלך חקירתו. טענה זו, כפי שמציינת המשיבה, נדונה לגופה בפסק הדין הראשון (בעמ' 256), ואף השופט י' דנציגר, בעמדת המיעוט בערעור, סבר כי למרות שהמבקש השתהה מעט בטרם מסר את הדברים הנוגעים לתא בו בוצע הרצח, הרי שאין בכך כדי ללמד על כך שהגרסה בדבר המיקום "הושתלה" בראשו על-ידי החוקרים.

117. סוגיות נוספות, שנבחנות, באריכות, במסגרת חוות דעת אילן, ואשר מהן ביקש המבקש להיבנות התבררו לגופן במסגרת פסק הדין בערעור ובהכרעת הדין של בית המשפט המחוזי, והן נוגעות לסתירות שעלו בגרסאות השונות שהמבקש מסר ביחס לדרך היציאה מהתא (ראו: פסקאות 155-157 לפסק דינו של השופט י' דנציגר; וכן פסקה 16 לפסק דינו של השופט י' עמית). הוא הדין ביחס לאי-דיוקים שעלו בגרסאות המבקש לגבי מנח גופת המנוחה ומיקומה בתא השירותים בעת שעזב את התא (השופט י' עמית סבר כי אין בכך כדי לגרוע ממשקל הראיה; השופט י' דנציגר סבר כי אין בכך כדי להוסיף למשקל הראיות).

118. נוסף לאמור, חוות דעת אילן עוסקת בתיאור הפגיעות שבוצעו בגופת המנוחה, באופן שאיננו הולם, לכאורה, את הממצאים שהתגלו בזירה, לרבות הפגיעה בשורש כף היד, עובדה שהמבקש לא הזכיר אותה במסגרת הודאותיו (ראו בעניין זה פסקה 73 לחוות דעתו של השופט י' עמית, אשר סבר כי אין בהיעדר התייחסות לפגיעה בשורש כף היד משום גריעה משמעותית ממשקל ההודאות), וכן טענותיו של המבקש כי פצע את המנוחה באזור הבטן, דבר שלא נתמך בממצאי הנתיחה של גופתה (אם כי נמצאו חתכים בחולצתה באזור מותן ימין; ראו בפסקה 214 לפסק דינו של השופט י' דנציגר, אשר מצא ראייה זו כפרט מוכמץ "שלילי" הפוגם במשקל ההודאות, ואילו השופט י' עמית חלק על כך). הנה כי כן, חוות דעת אילן – איננה מחדשת בנושא זה, מעבר למחלוקת שנתגלעה בחלק מהסוגיות בפסק הדין בערעור.

סוגיות נוספות המפורטות בחוות דעת אילן, אשר בהן ביקש המבקש להיעזר בבקשה למשפט חוזר, נוגעות להדרכות שנעשו, לטענתו, על-ידי החוקרים בדבר אופן ביצוע הרצח וכן השגות בדבר דרך הפעלת המדובב. ברוב הסוגיות הללו שופטי הערכאות השונות דנו באריכות: במהימנותו של המדובב, בהגינותן של החקירות ובאפשרות כי גירסתו של המבקש נבעה מלחץ פסול, או מתוך "זיהום" של רצונו החופשי. לפיכך, ובכל הכבוד – אין בחומר החדש כשלעצמו כדי לשמש עילה למשפט חוזר. עם זאת ומבלי לגרוע מהקביעות הנ"ל לצורך ההחלטה בדבר העילות למשפט חוזר כאן, לרבות שלילת העילה של סעיף 31(א)(1) לחוק בתי המשפט הנזכרת מיד בהמשך, ראוי כי הפרקליטות תבחן מחדש **טרם פתיחת המשפט החוזר** – השגות שונות שהעלה מר יצחק אילן ז"ל בחוות דעתו, בעיקר ביחס לאי-דיוק ועיוות של תרגומים שונים לעברית של מילים וביטויים שונים שנאמרו בחילופי הדברים שבין המבקש לבין המדובב, ובינו לבין החוקרים. כן יש לבחון את הטענות שהעלה לגבי רמיזות שונות שניתנו למבקש בעת השחזור, אשר עלולות היו לפגוע באמיתות השחזור. במסגרת זו טוב תעשה הפרקליטות אם תחזור ותבדוק שוב גם ראיות שהובאו לצורך הרשעת המבקש, ואולם זאת באספקלריה מצומצמת של העילות שהתקבלו בבקשה ויתוארו בהמשך.

המבקש יוכל לבקש איפוא, אם יימצא בטענות אלה ממש, כי שאלת הקבילות והמשקל של התוודותו והודאותיו – תפתחנה מחדש במסגרת מוגבלת זו (עיינו והשוו: בועז סנג'רו "ביקורת החקירה המשטרית" מעשי משפט י"ב 217 (2021)).

119. הנה כי כן, חוות דעת אילן נדחת משום שאיננה **ראיה קבילה** במישור דיני הראיות, ואולם יש לבחון אותה עניינית כאמור ולו כדי לוודא שלא נגרם למבקש עיוות דין במכלול.

טענות המבקש ל"קשירת קשר" בין המדובר לחוקרים

120. המבקש מעלה בבקשתו גם טענות בדבר "קשירת קשר" לכאורי, במטרה להרשיע אותו, בין החוקרים לבין המדובר ששהה איתו בתא. לשיטת המבקש, קשירת קשר זו היא בבחינת "ראיה שיסודה בשקר", כאמור בסעיף 31(א)(1) לחוק בתי המשפט. בתוך כך, המבקש גורס כי החוקרים יידעו את המדובר על שהמנוחה לא נאנסה, וזאת כדי שהמדובר ימנע מהמבקש להודות שאנס את המנוחה, והדבר יתרום להפללתו.

121. טענות אלו של המבקש אינן נסמכות על תשתית ראייתית מספקת, אף שיש להן הד מסוים בחוות דעת אילן. לעניין זה ניתן להחיל, בהיקש, את הדברים שנקבעו בעבר בבית משפט זה:

"מדובר בטענה ספקולטיבית ובלתי מבוססת, שאינה יכולה להקים עילה על-פי סעיף 31(א)(2) לחוק בתי המשפט. אכן, 'לא די בטענה ההופכת עצמה בפי הטוען, לראיה. יש צורך בביסוס עובדה או ראיה אשר יש בה אמינות לכאורית' (עניין עזריה, עמ' 357, הנשיא א' ברק) – כזאת לא הונחה לפניי" (עניין קסטל, בפסקה 48).

122. זאת ועוד – אחרת. טענות אלו מבוססות על חומר הראיות "הישן", שהוצג ונדון בפני בתי המשפט, ומדובר רק בפרשנות חדשה לו. השיחה, עליה מתבסס המבקש בהקשר האמור, היא שיחה שהוקלטה בין שני מדובבים שישבו בתא המעצר עם המבקש – ארתור (המדובר בפניו הודה המבקש לאחר מכן) ויבגני (שהיה למעשה שוטר). השיחה המתוארת בין המדובבים, כמו יתר השיחות שהתקיימו בתא המעצר, הוקלטה ותומללה, ותמלילה הוגש לבית המשפט (בהקשר זה יש לבדוק, כאמור בפסקה 118 שלעיל, את נכונות ודיוק התרגום).

ארתור ביקש, במהלך השיחה המתוארת, לקבל פרטים נוספים לגבי הרצח, וניתן להבין מהשיחה כי הוא עשה זאת כדי שהליך הדיכוי יהיה אפקטיבי יותר. עם זאת, בקשתו של ארתור לקבל פרטים נוספים לא נענתה בסופו של דבר, כפי שעולה מעדותו:

"היה מקרה שביקשתי מהשוטר השני שהיה איתי בתא, אמרתי לו, תשמע, תגיד להם שאולי יגידו לי משהו איזה פרט כי קשה לי לעבוד ככה אבל לא נתנו לי שום פרט, אמרו שאסור" (שורות 1-2 בעמ' 629 לפרוטוקול הדיון מתאריך 27.03.2008).

בנוסף, החוקר יורם אזולאי נשאל במהלך הדיון בפני בית המשפט המחוזי: האם תדרך את המדובבים, מה סיפר להם על האירוע, האם נתן להם הנחיות כלשהן, והאם נתן להם פרטים על הרצח ועל אודות האופן שבו מצאו את גופת המנוחה, וכך הוא השיב:

"לא, שום דבר. אני לא יכול להגיד שהם לא שמעו מכלי התקשורת. מאיתנו הם לא קיבלו כלום." (שורה 7 בעמ' 43 לפרוטוקול הדיון מתאריך 17.06.2007; ההדגשה שלי – ח"מ).

123. המבקש מוסיף וטוען בהקשר הנ"ל כי בקשתו של ארתור לקבל פרטים נוספים אודות הרצח נענתה כביכול, בכך שנמסר לו שהמנוחה לא נאנסה, והמדובב "הכניס מילים" לפי המבקש על כך. אולם בהקשר זה נקבע בבית המשפט המחוזי הנכבד כדלקמן:

"הוכח, כי המדובב לא הפעיל לחץ פסול על הנאשם, לא הכניס "מילים לפיו" ולא פגם בשום אופן במרחב ההחלטה הנתון לנאשם להודות, אם לאו" (בעמ' 114 לפסק הדין הראשון).

124. המבקש גם גורס כי ארתור סיפר לאסירים אחרים, ששימשו אף הם כמדובבים וישבו בתא עם ארתור, כי הוא ש"הכניס מילים" לפיו של המבקש והביא אותו להודאה באשמה. אולם טענות אלו כבר נדונו ונדחו בבית המשפט המחוזי, ששמע את עדויות האסירים הנ"ל והתרשם מאמינותם, ופסק בהקשר זה כך:

"לא הוכח כי המדובב ארתור קיבל ממפעיליו יחס חריג ובניגוד לנהלים [...] לצד נתון זה יש לזכור, כי עדויות יתר המדובבים לוקות באי דיוקים, שקרים והטעויות, אין לשכוח כי מדובר במערכות יחסים טעונות, לעיתים על ציר קנאת "עמיתים" לתחום.

יתרה מזאת, אף אם אמת בטענות המדובבים, עדיין בפנינו ומול עינינו ניצבים תמלולי והסרטת השיחות בין הנאשם למדובב, מהם ניתן ללמוד על הודאה חופשית ומרצון, כך ולא אחרת.

מן המקובץ נראה, כי ההודאה קבילה וכי ההגנה לא הצליחה להוכיח את הטענה, לפיה הודאת הנאשם חולצה מפיו באמצעים פסולים אחרי שארתור "הכניס מילים לפיו" ובליבו האמין כי הוא מדובב אדם חף מפשע" (בעמ' 89-90 לפסק הדין הראשון; ההדגשה במקור).

125. גם הטענות לפגמים נוספים שנפלו בפעולת הדיבוב, לשיטת המבקש – נדונו ונדחו בבית המשפט המחוזי (עמ' 90-91 לפסק הדין הראשון) ובבית משפט זה (בפיסקה 85 לפסק דינו של השופט י' דנציגר: "... לא אופן ההעסקה של המדובב יקבע אם ההודאה שהצליח לחלץ מהחשוד קבילה או לא, אלא התשובה לשאלה אם פעילותו במקרה הנדון פגעה בפועל בזכויותיו של הנאשם באופן המצדיק פסילתה של ההודאה"; וראו גם פסקה 7 לפסק דינו של השופט י' עמית, שבחן את פעולת הדיבוב).

מכאן שבבקשה לא הוצגו ראיות קבילות חדשות, שיש בהן כדי לערער את המסקנות שהוסקו בעבר בהקשרים אלה (בכפוף לאמור בפיסקה 118 שלעיל).

טענות המבקש בדבר מחדלי חקירה

126. המבקש העלה בבקשתו גם טענות בדבר כשלים ומחדלי חקירה שהתרחשו, לגישתו, בעניינו, לרבות: אי-ביצוע של בדיקות מסוימות, כשלים באיסוף מוצגים ובשמירתם ומחדלים באופן חקירת התיק. לשיטתו של המבקש, כשלים אלה מצטברים לכדי חשש כי בהרשעתו נגרם לו עיוות דין, המהווה עילה לעריכת משפט חוזר, וזאת לפי סעיף 31(א)(4) לחוק בתי המשפט.

טענות אלו אין בידי לקבל. כפי שקבע השופט י' עמית בפסק הדין בערעור:

"המשטרה השקיעה משאבי עתק בפענוח הרצח, ומאות ואלפי שעות עבודה בכל רמז אפשרי. משך שבועות נערכו חיפושים במזבלה האיזורית אחר מכנסיו של המערער. לצורך החיפוש אחר להב הסכין, נעקר הריצוף במקלט 2 ונבדקה המזבלה בה נזרקה פסולת הבניין מבית הספר. מאות אנשים נחקרו, ונבדקו 150 מוצגים במעבדה לביווגיה משפטית במכון לרפואה משפטית, מספר יוצא דופן בתיק רצח רגיל" (בפיסקה 6 לפסק דינו).

127. המבקש התמקד בבקשתו בטענות כי לא נערכו בדיקות מתאימות בשערות המלאכותיות שנמצאו במכולת האשפה; כי לא נאספו השערות שהיו על גבי מכסה האסלה בתא השירותים השני ועל ידה הימנית של המנוחה; כי החוקרים השמידו בכוונה, מכנסיים כחולים שמצאו במזבלה, שלא נמצאו עליהם סימני דם וכי ציפורני המנוחה לא נבדקו כראוי, ובדיקות שנלקחו מהן – הושמדו בזדון.

128. ביחס לטענות בדבר השערות המלאכותיות – מקובלת עליו גירסת המשיבה, לפיה אין כל סיבה להניח שיש קשר בין שערות מלאכותיות אלו לבין רצח המנוחה. זאת, שכן, כפי שפירטה המשיבה בתשובתה מתאריך 07.03.2019 לפניית המבקש אליה:

”... מדובר בשערות ארוכות שאינן דבוקות בבד או בדרך אחרת המלמדת שהיו חלק מפאה, לא כל שכן פאה שנועדה לשנות מראה של בן, כפי שטען א.ח. שא.ק. אמרה לו שחבשה. נוכח האמור, והעובדה שמדובר בקווצות שערות מלאכותיות וארוכות שנמצאה במכולת אשפה ובה אשפה רבה, איננו סבורים כי עריכת הבדיקות כיום כפי שאתה מבקש, בחלוף שנים, יש בה טעם כלשהו.”

129. באשר לטענות שנגעו לשערות שנמצאו על מושב האסלה, המשיבה ציינה (בהמשך מכתבה מתאריך 07.03.2019) כי היא לא הצליחה לשחזר מה עלה בגורל שערות אלו, ומשחלף זמן כה רב ממועד הרצח – התגברו הקשיים במציאת תשובה לשאלה זו. עם זאת, צוין כי מבירור שנערך עם חוקרי המעבדה הניידת, עלה כי ייתכן שהטעם לאי-איסוף שערות אלו כמוצג היה הדמיון שלהן לשערות המנוחה. אמנם, עמדת המשיבה בעניין זה איננה חפה מקשיים, על אף שיש להתחשב בהקשר זה בחלוף הזמן, אך אינני סבור כי יש לדאוגה כמחדל, ובטח לא ככזה שעלול לעלות כדי “עיוות דין” במובנו של סעיף 31(א)(4) לחוק בתי המשפט. בהקשר זה יש להזכיר את מה שנקבע בעבר, כי עריכת משפט חוזר מכוח עילת “עיוות הדין” תיעשה במקרים חריגים ויוצאי דופן בלבד (ראו: מ”ח 844/18 פלוני נ’ מדינת ישראל (21.08.2019); מ”ח 6020/13 גור אריה נ’ מדינת ישראל (21.10.2014); מ”ח 4678/17 פלוני נ’ מפקד כוחות צה”ל (25.01.2018)).

130. כפי שתיאר המבקש בבקשתו, בכף ידה הימנית של המנוחה נמצאו מספר שערות, שרק אחת מהן נתפסה. ביחס לשאר השערות, שנטען כי הן לא נתפסו, מקובלת עליו עמדת המשיבה כי השערות הוכנסו, במסגרת נתיחת הגופה במרכז הלאומי לרפואה משפטית, לשתי מעטפות, ובמעטפה שהכילה את השערות שנמצאו על כף יד ימין של המנוחה נמצאה שורה אחת בלבד. מעבר לכך, השערות שנמצאו על ידה השמאלית של המנוחה נבדקו גם הן, ונמצא כי הן תאמו את הדנ”א שלה. משכך, אינני סבור כי אי-איסוף, או אי-בדיקת השערות הנוספות בכף ידה הימנית של המנוחה – עלולים לעלות כדי “עיוות דין”, המצדיק כשלעצמו עריכת משפט חוזר.

131. באשר לטענות המבקש בדבר השמדת המכנסיים, טענות אלו כבר הועלו בפני בית המשפט המחוזי בסיכומי ההגנה, ואין זה המקום, במסגרת בקשה לעריכת משפט

חוזר, לבצע "מקצה שיפורים" ביחס אליהן (השוו: עניין אנורי; מ"ח 4074/17 חברת פרופיל אבטחה ואחזקה בע"מ נ' מדינת ישראל (02.04.2018)).

132. לבסוף, ביחס לטענות בדבר אי-בדיקת ממצאי דנ"א זר מתחת לציפורני המנוחה, ואי-שמירת מיצוי מהחומר הביולוגי שהופק בהקשר זה, יש לקבל את עמדת המשיבה כי בציפורני המנוחה נערכו בדיקות למציאת דנ"א ולאיתור כרומוזום Y (אינדיקציה לתרומה זכרית לפרופיל). בבדיקות אלו נמצא דנ"א של המנוחה בלבד, ולאחר מכן הופק מיצוי מגזרי ציפורני המנוחה, בניסיון לאתר כרומוזום Y, ללא הצלחה. בהקשר זה, לאחר פניית המבקש למשיבה, נערכה בדיקה חוזרת בגזרי ציפורני המנוחה, שהניבה ממצא זהה לזה שעלה בבדיקה הקודמת – דנ"א של המנוחה בלבד. הנה כי כן, משבוצעו הבדיקות במועד המקורי, ואף נערכה בדיקה חוזרת, לדרישת המבקש – אין לקבל את הטענה כי התרחשו מחדלים העולים כדי "עיוות דין" באשר לסוגיה זו.

133. סיכומם של דברים – המבקש לא הצליח לעמוד בנטל להוכיח כי מתקיימת בעניינו העילה המנויה בסעיף 31(א)(4) לחוק בתי המשפט, ועל כן טענותיו ביחס לכך – נדחות.

סוגיות נוספות שנטענו בבקשה למשפט חוזר

134. כפי שפורט לעיל, הבקשה למשפט חוזר כוללת טענות רבות נוספות, המבקשות להשיג על ממצאיהן של הערכאות השונות. כך, למשל, בנוגע לפרטים המוכמנים, אשר נמצאו ככאלה המחזקים את הודאותיו של המבקש, ברמות משתנות של עוצמה (הן לדעת הרוב, ואף לדעת המיעוט בערעור) – המבקש שב ומנסה להשיג עתה על מהימנות הממצאים. בין היתר, המבקש טוען כי פרטים מוכמנים אלה "הושתלו" במוחו על-ידי החוקרים, או הובאו לידיעתו באמצעים שונים, או נבעו מניחושיו בדבר אופן ביצוע הרצח.

אתאר את טענות המבקש בעניינים אלה ואתייחס אליהן בקיצור נמרץ.

135. המבקש טוען, ביחס לידיעתו על כך שלא ניתן היה לנעול את דלת התא מבחוץ (נתון, אשר נקבע לגביו כי לא היה אפילו בידיעת החוקרים בעת שהמבקש מסר אותו במסגרת הודאתו, ואף שופט המיעוט י' דנציגר ראה לייחס לו "משקל מכריע") – כי אין לראות בדבריו משום ידיעה על כך שמנעול התא שבו בוצע הרצח לא איפשר נעילה מבחוץ.

136. טענה נוספת שבפי המבקש נוגעת לזווית העמידה של המנוחה בעת ביצוע הרצח, שנתמכה בחוות דעת עו"אל ז"ל, ואף לא נשללה על-ידי אלכס פלג, המומחה מטעם ההגנה. לגבי ראיה זו, שנמצאה גם היא כבעלת משקל "מכריע", אף בידי שופט המיעוט י' דנציגר (ראו בפיסקאות 302 ו-311-313 לחוות דעתו) – טוען כעת המבקש כי זו נעדרת בסיס עובדתי ממשי. בדומה, המבקש טוען כי אין לייחס משקל כלשהו לשיחה שערך עם ג'נאח, מעבירו, בערב בו בוצע הרצח, ראיה אשר נקבעה כמחזקת באופן משמעותי את מסכת הראיות המבססת את הרשעתו של המבקש. נוסף לכך, נטען כי התנהגותו לאחר המעשה היתה לא הגיונית, אם היה מדובר במי שמנסה להסתיר את העובדה שביצע רצח, וכן נטענו טענות לגבי המצב בו נמצאו נעלי המבקש, והעובדה כי לא נמצא עליהן דם. לבסוף, המבקש גורס, ביחד לעדותה של גב' רות נשרי, פסיכולוגית בית הספר, שסברה תחילה כי האדם שראתה בחדר המורים ועורר את חשדה בשל התנהגותו הנסערת היה הגנן – כי יש בעדות זו חולשה.

המבקש טוען בנוסף כי הצטרפותן של השגותיו לגבי שלל ראיות "ישנות" לאלה החדשות שהציג – מצדיקה קיום משפט חוזר בעניינו.

137. אין בידי לקבל את טענות המבקש בעניינים אלה, שנדונו בהרחבה במסגרת פסקי הדין שניתנו על-ידי הערכאות השונות (ראו, למשל: פסקה 90 לחוות דעתו של השופט י' עמית בפסק הדין בערעור לגבי הודעת הגב' נשרי; פסקאות 176-186 לחוות דעתו של השופט י' דנציגר ופיסקאות 76-80 לפסק דינו של השופט י' עמית לעניין השיחה עם ג'נאח; פסקאות 150-157 לפסק דינו של השופט י' דנציגר לעניין היעדר האפשרות לנעילת הדלת מבחוץ; פסקה 97 לפסק דינו של השופט י' עמית לעניין הבדיקות שנערכו בנעלי המבקש). אין זה המקום, במסגרת בקשה לעריכת משפט חוזר, לשוב ולדון בטענות הנ"ל, שאינן מבוססות על תשתית ראייתית נוספת, אינן מעוררות חשש ממשי לעיוות דין והן נושאות אופי ערעורי מובהק, תוך העלאת השערות ספקולטיביות. טענות אלה, כמו גם טענות ערעוריות נוספות, השזורות לכל אורך הבקשה למשפט חוזר – נבחנו כאמור לעומק בידי בית משפט זה ועל-ידי בית המשפט המחוזי הנכבד, ונמצאו כבעלות משקל ראייתי מספק. לפיכך אין צורך להתערב כאן בממצאי העובדה והמשקל שנקבעו בידי ערכאות אלה ולאפשר את העלאת הטענות הנ"ל מחדש, בייחוד כאשר טענות אלו לא נתמכו בראיות חדשות בעלות משקל, או בקו טיעון שונה באופן מהותי מזה אשר נבדק בידי הערכאות שדנו בעניינו של המבקש.

138. שונה הוא הדין בנושאים שיפורטו להלן, שבגינם יש מקום להורות על משפט חוזר, ולכך אפנה מיד בסמוך.

עקבות הנעליים הזרות בתא השירותים

139. בפסק הדין בערעור – תעלומת עקבות הנעליים הזרות בתא השירותים, אשר נמצאו על מכסה מושב האסלה, על מיכל ההדחה ועל הקיר המפריד בין התא השני לתא השלישי – היתה במוקד המחלוקת בין דעת המיעוט, שניתנה מפי השופט י' דנציגר, לבין עמדת הרוב מפי השופטים: י' עמית ו-צ' זילברטל. כפי שקבעה חוות דעת שור, עקבות זרות אלה נוצרו, ככל הנראה, מאותו דגם נעל, וכן נקבע שהן אינן תואמות לאף אחד מזוגות הנעליים שנמסרו לבדיקתו של שור – נעליים שהיו שייכות לחשודים אחרים, למחלצים ולשוטרים שנכחו בזירה, ולמבקש (סעיפים 6-7 לחוות דעת שור, המסומנת ת/362; עמ' 262-263 להכרעת הדין; פסקה 68 לפסק הדין המשלים). חשיבותה של ראיה זו לבירור זהות הרוצח לא נעלמה מעיני כל חברי ההרכב שדן בערעור.

כך למשל, השופט י' עמית, שלא ראה לזכות מן הספק בשל תעלומה זו, ציין כדלקמן:

"לא אחטא אם אומר שנושא הסכין וטביעות הנעל, הם שהיטו את חברי, סמוך מאוד ל"קו הגמר", לתוצאה אליה הגיע.

[...]

לטעמי, זו הראיה היחידה, שאינה מתיישבת עם מארג הראיות הצפוף שנזקף לחובתו של המערער. היש בראיה זו כדי לערער את הרשעתו של המערער? דומני כי ראיה זו, היא שהביאה את חברי בסופו של יום "לחצות את הגבול" אל זיכוי מחמת הספק" (פיסקאות 21 ו-51 לחוות דעתו; ההדגשה שלי – ח"מ).

אף השופט צ' זילברטל העיר לגבי ראיה זו כי:

"בראש רשימת הנושאים שנותרו בגדר תעלומה מצויות "עקבות הנעליים הזרות". כאמור, ככלל אני מצטרף לחוות דעתו של השופט עמית, ובגדר כך גם לדבריו בנושא זה. אוסיף רק, כי ההסברים התיאורטיים האפשריים להימצאותן של עקבות אלה אינם שוללים בהכרח את אשמתו של המערער. אין בפנינו נתון שבהיותו בלתי מוסבר מחייב זיכוי. מדובר בסימן שאלה

מטריד ביותר, אך לרקע המארג הראייתי המרשיע הכולל, אינו מייצר ספק (פיסקה 4 לפסק דינו; ההדגשה שלי – ח"מ).

140. אכן, כפי שקבע בית המשפט בפסק הדין בערעור, המבקש לא מסר בהודאתו כי יצא מהתא במסלול התואם את העקבות הזרות, ובפועל – בהתוודותו, או בהודאותיו – אין כל התייחסות, או הסבר לקיומן של העקבות הזרות. משכך, השופט י' דנציגר קבע כי: "קיומן [של שלוש עקבות הנעל הנ"ל – תוספת שלי – ח"מ] עומד אפוא בסתירה מהותית לאופן התרחשות הרצח, כפי שתואר על ידי המערער" (בפיסקה 293 לחוות דעתו).

141. התיזה שאותה העלתה המשיבה ביחס לעקבות הנעליים הזרות נסובה על האפשרות כי "מחלץ אלמוני" שנכח בזירה למן גילוי גופת המנוחה, שעות לאחר הרצח ועד לתצלום זירת האירוע, הוא שהותיר את העקבות הזרות "כאשר בלהט האירועים לא זכר לשחזר כיאות את התנהלותו בתא". יחד עם זאת, בית המשפט המחוזי קבע (עוד בפסק הדין הראשון) בהקשר לכך כי אף בהינתן אפשרות זו: "עדיין לא עלה בידי המאשימה ליתן מענה חד משמעי לקיומן של העקבות, יכול ועקבות אלה נותרו כתוצאה מתרחיש אחר, אשר אין מתפקידנו לנחש". בהמשך נקבע גם כי: "יכול ויהיו שאלות אשר לעולם תישארנה ללא מענה" (עמ' 264 לפסק הדין הראשון). יחד עם זאת, בית המשפט המחוזי הנכבד דחה (בפסק הדין המשלים) את עמדת ההגנה, בכך שקבע כי לנוכח אמות המידה שנקבעו על-ידי בית משפט זה בעניין מצגורה והגישה בה נקטה ההגנה, אשר ביקשה לדחות את ממצאי חוות דעת שור בכל הנוגע לזיהוי טביעות הנעל שעל גופת המנוחה, הרי שלא ניתן לטעון לזיהוי עקבות הנעל הזרות שנמצאו בזירה, כעקבות נעליו של אדם אחר שביצע את הרצח.

142. בערעור, השופט י' דנציגר קבע, חרף מסקנות בית המשפט המחוזי, כי יש לייחס חשיבות לטביעות הנעל הזרות שנמצאו בזירה, לנוכח העובדה כי בעניין הנדון:

"יש תמימות דעים בין הצדדים כי עקבות הנעליים שנמצאו אינן שייכות למערער. לשון אחר, יש הסכמה לקיומו של ממצא עובדתי, שלפיו אין התאמה בין העקבות דנן לבין נעליו של המערער. אדרבא, המשיבה עצמה מציינת כי שלוש העקבות "מייצרות 'מסלול יציאה' מהתא ואיננו יודעים של מי הן" [עמ' 37 לעיקרי הטיעון מטעמה]. הלכה למעשה, גדר המחלוקת במקרה דנן מוגבל אך ורק למסקנה המשפטית שיש להסיק מראיה זו – האם מדובר במסלול יציאה שבו פסע הרוצח האמיתי, כטענת ההגנה, או האם מדובר בראיה שאין בה כדי לשנות

מאשמתו המוכחת של המערער, כטענת המשיבה" (פיסקה 297 לפסק דינו של השופט י' דנציגר; ההדגשות במקור).

143. לנוכח האמור לעיל – השופט י' דנציגר היטיב להגדיר את התרחישים האפשריים ביחס לראיה זו (שכן, אם אכן טביעות הנעל הזרות אינן שייכות למבקש, קיימים מספר תרחישים בדבר הגורם שהטביע אותן):

התרחיש הראשון (בו תומכת המשיבה) הוא כי העקבות הזרות שייכות לאדם כלשהו – מחלץ, שוטר, או עובר אורח אחר – שנקלע לזירה לאחר ביצוע הרצח.

התרחיש השני (בו תומך המבקש) הוא כי העקבות הזרות מקורן ברוצח האמיתי, והן מציירות את מסלול יציאתו מהתא, שאיננו מתיישב עם השחזור.

כפי שציין השופט י' דנציגר, קיימת גם אפשרות שלישית – על פיה הרצח בוצע על ידי שני שותפים, כאשר הראשון הותיר את העקבות על מכנסי המנוחה והשני הותיר את שלוש העקבות הנוספות, אולם "תרחיש זה לא נטען, הוא ספקולטיבי לחלוטין ולכן אין להידרש לו" (ראו: פיסקה 298 לחוות דעתו).

144. ואכן, השופט י' דנציגר סבר כי עקבות הנעליים הזרות בתא השירותים, שהן אחד הממצאים הפורנזיים הבודדים שנמצאו בזירה, מעוררות ספק, אשר ביחד עם קשיים נוספים שהתבררו – מחייבים את זיכוי של המבקש מחמת הספק, וכך אמר:

"איני סבור כי ניתן להסתפק בהשערה זו ולפטור את עצמנו מהמשמעות הראייתית של ראיה פורנזית זו, בהתחשב במשאבים ובמאמצים שהשקיעה המשיבה באיתור האדם בעל העקבות. יתרה מזאת, גם בעניין זה העלה חברי השערה שלא נטענה על ידי הצדדים, לא נדונה בבית המשפט המחוזי ואף עומדת בלגית לטענות המשיבה עצמה. חברי הטיל ספק בקביעה כי העקבות הזרות יוצרות מסלול יציאה מהתא, קביעה שלה מסכימה המשיבה, והעלה השערה לפיה מדובר בעקבותיו של מי שנתלה על האסלה מעל המנוחה (ראו פסקאות 53-54). אין לי אלא להפנות לדבריי שלעיל, שנכתבו בהתייחס ללהב הסכין. אוסיף כי חברי עצמו ציין ש"אכן, אין ענייננו בהוכחה לגבי מקור טביעות הרגליים בתא השירותים, אלא בניחוש ובהשערה ובהיגיון, אך בהשערה סבירה שיש בה כדי להחליש עד מאוד את עוצמת הראיה היחידה שניתן לזקוף בצד 'הזכות' של המערער" (פסקה 55). אכן, לא מדובר בהוכחה אלא בניחוש ובהשערה.

אשר להיגיון – ניתן להתווכח עד כמה ניתן להפליג למחוזות ההיגיון בהיעדר ביסוס ראייתי ממשי, כשעוסקים אנו בדין הפלילי.

[...]

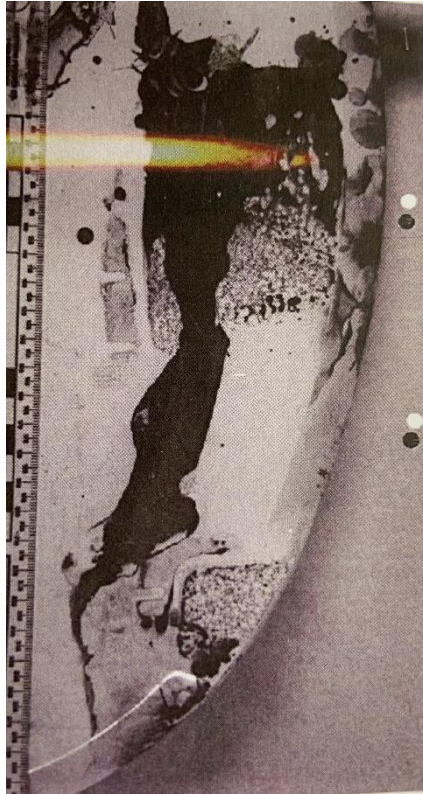
סבורני כי לא ניתן להתעלם מכך ששאלה זו נותרה פתוחה ולא עלה בידי המשיבה לספק לה מענה ברור, חרף המאמצים שהשקיעה בניסיון לברר למי שייכות עקבות אלה. נותרנו אפוא עם ראיה אובייקטיבית, שאינה שנויה במחלוקת, הקושרת אדם אחר, אלמוני, לזירת הרצח. כידוע, אין בהודאותיו של המערער התייחסות שעשויה להסביר קיומה של ראיה זו. אני סבור אפוא כי בראיה זו יש כדי לגרוע ממשקל ההודאות" (פיסקה 299 לפסק דינו; השוו: ע"פ 3751/11 אבו טראש נ' מדינת ישראל, פסקאות 44-50 (02.09.2012)).

145. יחד עם זאת, עמדת הרוב היתה, כאמור, כי אין בתעלומת עקבות הנעליים הזרות "כדי לדחוק את המערער אל שטח הזיכוי, ואפילו לא לקרבו אל קו הגבול". אמנם, כפי שצוין לעיל בתיאור פסק הדין בערעור, השופט י' עמית סבר לעניין עקבות הנעליים הזרות כי הן: "הראיה היחידה שניתן לזקוף בצד "הזכות" של המערער", אולם הוא בחר להמעיט ממשקלן של עקבות הנעליים הזרות, ובהקשר לכך הביא טעמים מספר לכך שייתכן כי את עקבות הנעליים הזרות "ניתן להסביר במהומה ששררה עם גילוי הגופה", שכן "עד לסגירת הזירה כראוי, נכנסו לתא השירותים הקטן אזרחים, צוותי מד"א ושוטרים שונים" (ראו בפסקה 52 לפסק דינו של השופט י' עמית), אשר לא כולם מסרו את גרסתם במשטרה. קביעות דומות נקבעו אף על ידי בית המשפט המחוזי.

ומתיאור הדברים עד הנה בעניין עקבות הנעליים הזרות – ליישום הכללים המשפטיים הרלבנטיים בהקשר לבקשה שבפניי.

נזילת הדם על גבי עקבת הנעל על מכסה האסלה

146. הבקשה למשפט חוזר שלפני איננה מבקשת למעשה להציג ראיה פורנזית חדשה, שכן תצלומי הזירה היו ידועים להגנה לכל אורך ההליך הפלילי, אלא שנטען כאן כי יש בנתון מסוים מתוך אותם תצלומים כדי להקשות על תיזת "המחלץ האלמוני", אותה אימצה דעת הרוב בפסק הדין בערעור. הצדדים אף מבקשים לתמוך את עמדתם לגבי נתון זה (נזילת דם על גבי עקבת הנעליים שנמצאה על מכסה האסלה) – בחוות דעת חדשה של מומחה לרפואה משפטית מטעמם. נזילת הדם על-גבי העקבה מודגמת בתצלום מתוך הזירה שלהלן:

(מוצג ב/4).

147. כפי שצוין לעיל, המחלוקת בין הצדדים נסובה כעת על שאלת ההיתכנות של נזילת דם על גבי העקבה גם שעות רבות לאחר רצח המנוחה. אם אכן צודק המבקש, והתרחיש שלפיו זיבת הדם מהגופה, או בדרך אחרת כלשהי – איננה אפשרית כחמש שעות לאחר הרצח, הוא מועד גילוי הגופה (בהתחשב בכלי הדם שנקרעו בעקבות חיתוך המנוחה, מנח גופתה ויתר הממצאים שבזירה) – כי אז יש בכך כדי להערים קושי משמעותי על התיזה, עליה התבססה המשיבה ואשר התקבלה על-ידי דעת הרוב בבית משפט זה, שלפיה אחד מהנוכחים בזירה, בזמן שבין גילוי הגופה ועד לנטילת התצלום, הוא שהטביע עקבה זו (שהרי מוסכם כי רק לאחר הטבעת העקבה, הדם נזל עליה).

משמעות הדבר היא, כי מבצע הרצח (או אחד ממבצעי הרצח) הוא שהטביע את עקבות הנעל הזרות (ולכל הפחות, את העקבה שעל מכסה האסלה), ורק לאחר מכן (אך עדיין בפרק זמן סמוך לרצח) הדם נזל על גבי העקבה שעל מכסה האסלה. מכיוון שבהליך שלפנינו שוררת תמימות דעים בין הצדדים לגבי ממצאי חוות דעת שור בעניין אי-ההתאמה בין נעלי המבקש לבין עקבות הנעל הזרות (ובכללן העקבה שעל מכסה האסלה) – הרי שבמצב דברים זה קיים קושי להצביע על המבקש כמי שביצע את מעשה הרצח (ולכל

הפחות, יש בכך כדי להטיל ספק ממשי בגרסתו, שנמסרה בהודאותיו השונות, כי הוא ביצע את הרצח לבדו). כפי שיובהר להלן, המבקש סבור כי נתון זה, לצד הימצאות דמה של המנוחה על מתקן נייר הטואלט בתא השלישי, מחלישים אף את הגרסה שמסר במסגרת השחזור, לפיה הוא חמק מהתא תוך קפיצה אל מעבר לדלת התא והחוצה (ולא אל התא השלישי).

148. מנגד, אם צודקת המשיבה, ונזילת דם בכמות ובאופן המתועדים בתצלום אכן אפשרית – אזי יש בכך כדי לצדד (ולמצער לא לשלול) את עמדת הרוב בפסק הדין בערעור, שלפיה אחד מהנוכחים בזירה, שאיננו הרוצח, הוא שהטביע את העקבות הזרות, והדם נזל על העקבה לאחר כחמש שעות מהרצח. פרשנות זו, אף שאין בה כדי לפתור את תעלומת עקבות הנעליים הזרות, הרי שיש בה כדי ללמד כי אין בסוגיה זו כדי להפחית באופן משמעותי ממשקל המארג הראייתי המרשיע בכללותו.

149. לאחר ששקלתי את עמדות הצדדים ואת חוות הדעת שהוגשו מטעמם בנושא – הנני סבור כי אין להתעלם מהאפשרות כי נזילת הדם על גבי העקבה שעל מכסה האסלה, עשויה להתברר במסגרת הליך המשפט החוזר ככזו המעוררת ספק סביר באשמתו של המבקש.

גישה זו יפה לעניין סעיף 31(א)(2) לחוק בתי המשפט, שהרי אם תאמר אחרת לא תהיה אפשרות להשיג זיכוי על סמך הצטברותם של ספקות. בכך יש סימטריה לוגית, ואף נדרשת – להרשעה המתבססת על שילובן של ראיות נסיבתיות (עיינו: קרמניצר והרניק, בעמ' 6-7).

150. בטרם אדון בחוות דעת המומחים שהוגשו במסגרת ההליך, אזכיר את הספקות הקיימים העולים מתעלומת עקבות הנעליים הזרות.

הארכתי לעיל בעובדה כי שאלת זהות מטביע עקבות הנעליים הזרות היא בגדר תעלומה, שאף עמדת הרוב במסגרת הערעור מצאה אותה כחלק חסר בתצרף הראייתי הכולל. כזכור, ההסבר שניתן הן על-ידי עמדת הרוב במסגרת פסק הדין בערעור (והשתקף גם בגישת שופטי בית המשפט המחוזי הנכבד), הוא כי "מחלץ אלמוני" – שוטר, פרמדיק, גורם מצוותי החיפוש שנקלע למקום, או גורם אחר כלשהו, הוא שהותיר את טביעות הנעל הזרות בזירה. עוד נזכור כי כ-17 גורמים, שנכחו בזירה לאחר גילוי הגופה תושאלו, אך לא ציינו כי טיפסו בתא השירותים באופן שיש בו כדי להטביע את עקבות הנעליים הזרות, וכי במסגרת הכנת חוות דעת שור נבחנה התאמתם של מספר זוגות נעליים של גורמים

ששהו, או ששויכו לזירה, לרבות נעליו של המבקש, אולם נעליהם של כל הגורמים הללו נמצאו כלא מתאימות לעקבות הנעליים הזרות.

נוסף לכך, יש לזכור כי עקבות הנעליים הזרות מהוות אחד מהממצאים הפורנוזיים היחידים בזירה, ואף לגישת שופטי הרוב בערעור, מדובר בנושא הניצב "בראש רשימת הנושאים שנותרו בגדר תעלומה". כפי שצוין לעיל, השופט י' דנציגר מצא את תעלומת עקבות הנעליים הזרות כאחת הראיות "האובייקטיביות" המקשות על גיבוש מסקנה חד משמעית בדבר אשמת המערער ואשר אינן נותנות מנוח" (בפיסקה 353 לפסק דינו). לבסוף, נזכיר כי על-פי עמדת הרוב בפסק הדין בערעור, לטביעות הנעליים שעל גבי מכנסי המנוחה לא ניתן משקל גבוה, באשר נקבע בהקשר זה כי לטביעות הנעל ישנה רק התאמה סוגית לנעליו של המבקש (ראו: בפיסקאות 46-49 לפסק דינו של השופט י' עמית, ואילו על פי עמדת המיעוט – לא ניתן לקבוע ממצא עובדתי ברף הנדרש בפלילים לגבי ממצא זה).

151. זאת ועוד – אחרת. עיון בחוות דעתו של השופט צ' זילברטל מגלה כי אילו היה מתקיים ספק ראייתי משמעותי יותר לגבי ההסבר שניתן על-ידי דעת הרוב לעקבות הנעליים הזרות – ייתכן שהיה בו כדי להביא לשינוי תוצאות המשפט לטובת המבקש. אביא לצורך זה, שוב, את דבריו של השופט צ' זילברטל שהוזכרו לעיל:

"בראש רשימת הנושאים שנותרו בגדר תעלומה מצויות "עקבות הנעליים הזרות". כאמור, ככלל אני מצטרף לחוות דעתו של השופט עמית, ובגדר כך גם לדבריו בנושא זה. אוסיף רק, כי ההסברים התיאורטיים האפשריים להימצאותן של עקבות אלה אינם שוללים בהכרח את אשמתו של המערער. אין בפנינו נתון שבהיותו בלתי מוסבר מחייב זיכוי. מדובר בסימן שאלה מטריד ביותר, אך לרקע המארג הראייתי המרשיע הכולל, אינו מייצר ספק" (בפיסקה 4 לחוות דעתו; ההדגשות במקור – ח"מ).

אמנם עמדתו המרשיעה של השופט י' עמית נראית, על-פניה, נחרצת יותר, ומסכת הראיות והחיזוקים שנמצאו על-ידו משמעותיים דיים כדי לבסס את הרשעתו של המבקש, אף בהינתן כי ההסבר להטבעתן של עקבות הנעליים הזרות נוגד את האפשרות כי המבקש הוא שרצח את המנוחה. יחד עם זאת בהתחשב בחוות הדעת שהוגשו במסגרת ההליך שבפני, קשה להימלט מהאפשרות כי אפילו לשיטת הרוב, היה בסוגיית נזילת הדם לאחר זמן ניכר – כדי להקשות על ההסברים שניתנו לתעלומת עקבות הנעליים הזרות

בכללותה (הכל, כמובן, בהינתן שהטענה להיעדר אפשרות לזליגת הדם מגופת המנוחה, או מהיקוות דם הסמוכה לה, תתקבל לאחר דרישה וחקירה של המומחה מטעם ההגנה).

152. בהינתן האמור לעיל – אפנה עתה לבחינת חוות הדעת של המומחים בעניין נזילת הדם על מכסה האסלה. במקרה שלפנינו, הוגשו חוות דעת מטעם מומחי זיהוי פלילי (המומחה בבל מטעם המבקש וסנ"צ לייפר מטעם המשיבה), ובהמשך, כאשר השאלה שבמוקד נסובה על אפשרות זיבת הדם מגופת המנוחה לאחר מספר שעות – הוגשו מטעם הצדדים חוות דעת חדשות של מומחים מתחום הפתולוגיה והרפואה המשפטית.

153. לאחר שבחנתי את מכלול החומר שבתיק, ועיינתי בראיות הרבות שביססו את הרשעתו של המבקש, לרבות הודאותיו בפני המדובר ובפני החוקרים, וכן את השחזור שבוצע על-ידו, ולאחר שהעמקתי בטענות הצדדים הנוגעות לעקבות הנעליים הזרות, בקביעות של בית המשפט המחוזי ושל בית המשפט שלערעור בנושא זה, וכן לאחר שערכתי שני דיונים במעמד הצדדים – שוכנעתי כי לנוכח השינוי בעמדת המשיבה בסוגיית זליגת הדם, חוות הדעת שהוגשו בנושא ומרכזיותה של ראייה זו – הרי שיש בכל אלה, ואפילו הן עומדות לבדן, כדי להצדיק את בירור העניין במסגרת של משפט חוזר (השוו: עניין אייזן, בפסקה 35; מ"ח 2847/05 אלוור נ' מדינת ישראל, בפסקה 25 (29.07.2007); עניין שוורץ; חמי בן-נון "משפט חוזר אזרחי ופלילי – הדין הנוהג ומגמות חדשות" המשפט יב 37, 45 (2007)).

אכן באופן עקרוני, הכלל הוא שאין לקבל חוות דעת מומחה המעלה תיזה עובדתית חלופית, או נוספת לזו שנטענה בערכאה הדיונית. עם זאת, לשון החוק והפסיקה מאפשרות, במקרים המתאימים, להציג חוות דעת מומחה נוספת, שכן: "טעמים של סופיות הדיון, הגם שהם חשובים, אינם מהווים חסימה מוחלטת מלקיים משפט חוזר" (ראו: עניין אייזן, בפסקה 33 ועיינו: קרמניצר והרניק). הנה כי כן, אינני סבור כי יש לעמוד בדווקנות במקרה שלפנינו על הכלל האמור, זאת בין השאר לנוכח התמורות שחלו בעמדת המשיבה בענייננו, בכל הנוגע להיתכנות של זליגת הדם על גבי העקבה.

154. לגופם של דברים, כפי שצוין, חוות הדעת שהוגשו במסגרת ההליך, מתייחסות לאפשרות שזליגת דם, בכמות ובאופן שבנסיבות ההליך שבפנינו – תיעשה מספר שעות לאחר המוות. עיון מדוקדק מגלה כי למעשה המרחק בין שתי חוות הדעת הנוגדות הנ"ל שהוגשו לי איננו רב. משתיהן עולה כי האפשרות שהדם זלג במישרין מגופת המנוחה – היא רחוקה ואיננה מסתברת. כך, למשל, בחוות דעת רוטשילד מטעם המשיבה נכתב כי:

"It is clear that after cardiac arrest there will be no more active bleeding from the severed carotid artery nor the jugular vein".

חוות דעת זו אף מעלה את האפשרות שדם יתקבץ בגוף בסמוך למוקד הפציעה (אך רק בכמות מועטה יחסית).

עמדה זו מנוגדת, לכאורה, לעמדה הראשונית שהציגה המשיבה (ואשר מצאה את ביטויה אף בחוות דעת לייפר כמענה לטענות המומחה בבל), שלפיה הדם שניגר מעל העקבה מקורו בפעילות הפרמדיקים, או מי מבין הגורמים שנכחו בזירה לאחר מציאת הגופה. כפי שצוין, המשיבה סבורה כעת כי ייתכן שנוזילת הדם מקורה בהיקוות של דם, או בספיגתו בבגדי המנוחה (או שיערה) ולאחר מכן, כעבור שעות – דם זה נזל מתוך בגדיה ושיערה של המנוחה, על העקבה, מיד לאחר שעקבת הדם הוטבעה, על-ידי מי מהגורמים שנכחו במקום. יצוין, כי האפשרות כי זליגת הדם על גבי העקבה שלא מתוך הגופה הועלתה על-ידי המשיבה אף קודם למתן חוות דעת רוטשילד (כך למשל, בדיון שנערך בתאריך 09.11.2020, ציין בא-כוח המשיבה כי: "העלינו גם תסריטים אפשריים שהצטבר דם במעיל החורף שלה או בתוך פצע פצור ענק שהיה לה ותזוזה קלה שהיתה לה"), אולם עמדתה העקרונית של המשיבה היתה כי ההיתכנות לנזילת הדם באופן האמור היא מפצעי המנוחה.

155. מבלי לקבוע מסמרות בדבר, דומני כי השינוי שחל בעמדתה של המשיבה בדבר האפשרות לזליגת הדם מספר שעות לאחר המוות ובדבר הפעולות הרפואיות והחקירות שנעשו בגופה, וכן חוות הדעת הנוספות שהוגשו, מצריכות בירור נוסף. ההסכמה העקרונית לכך שזליגת הדם מגופת המנוחה שעות לאחר הרצח איננה מסתברת בנסיבות העניין, והקושי לקבוע ממצא ברור לגבי האפשרות כי זליגת הדם נבעה מדם שנקווה במקור חיצוני לגופה, וזלג על העקבה מספר שעות לאחר מכן – הן נקודות מרכזיות שעשויות לשפוך אור על מעמדן הראייתי של עקבות הנעליים הזרות. בהקשר זה, חשוב לציין כי מעמדה הראייתי של נזילת הדם על גבי העקבה שנמצאה על מכסה האסלה – שונה שוני איכותי מתעלומת עקבות הנעליים הזרות בכללותה. הטעם לדבר נעוץ בכך כי, כפי שבואר לעיל באריכות, קבלת עמדת המבקש שלפיה לא תיתכן נזילה כלשהי של דם בכמות ובאופן הנראים בתצלום הזירה – עשויה להיות בעלת פוטנציאל להביא לכרסום ממשי בעוצמתן של יתר הראיות המבססות את ההרשעה, שכן קבלת גישת המבקש שוללת למעשה את האפשרות כי עקבות הנעליים הוטבעו על-ידי מי מבין הנוכחים בזירת הרצח, כאשר נשללה כבר האפשרות כי המבקש הוא זה שהטביע את עקבות הנעליים הזרות.

156. לגישתי, המקום בו ראוי לברר את מחלוקת המומחים הנ"ל איננו בהליך הבקשה למשפט חוזר שבפניי, אלא בפני ערכאה דיונית, אשר יש בידיה לשמוע את המומחים ולברר את האפשרות כי נזילת הדם האמורה אכן התאפשרה מתוך גופתה של המנוחה, בהתחשב בפעולות שבוצעו בגופה בזירה (ראו, למשל בעניין זה את דו"ח המז"פ שנכתב על-ידי רפ"ק ינאי עוזיאל ז"ל, שהגיע לזירה בשעה 21:30, וכן את הודעתו במשטרה של אחד הפרמדיקים, אייל בן-משה שסומן בהליך העיקרי כ-ת/302), או מנקודת היקוות אחרת של דם שניגר קודם לכן מגופתה של המנוחה, בשים לב לפעולות ולתזוזות שנעשו בגופת המנוחה לאחר גילוייה. בהקשר לכך, יש לדון בשאלות משנה נוספות, כגון האפשרות כי הדם, בכמות שנזלה על העקבה, הספיק להיקרש עד לגילוי הגופה וצילום הזירה (ראו בעניין זה בחוות דעת רוטשילד: "...This indicates to me that not all blood at the scene had been dried when the body had been found 5 hours (after death)".

יש להחיל על העניין את הדברים אותם קבע הנשיא א' ברק בפרשת איזון ביחס לבירור עמדות מומחים שבמחלוקת בהליך של משפט חוזר, אשר הנחה כך:

"קביעת מהימנות המומחים ומשקל חוות הדעת אינה צריכה להתברר במסגרת הליך זה של בקשה למשפט חוזר. לעת הזו, די בכך שחוות הדעת מגלות אמינות לכאורית ועומדות במבחני הקבילות, כך שתוכלנה לשמש במשפט עצמו. בחינה יסודית ומעמיקה של חוות הדעת תוכל להתקיים רק בערכאה דיונית, אשר בידיה הכלים להעריך מהימנות עדים, מקצועיות מומחים ומשקלן של ראיות [...] במסגרת הבקשה למשפט חוזר, אין כל דרך להעריך את משקלן של חוות הדעת של המומחים מטעם המבקש ואת חוות הדעת העדכניות של פרופ' היס מטעם המשיבה. ההכרעה במחלוקת המומחים, שניכרה היטב בחוות דעתם, היא עניין למשפט החוזר עצמו" (שם, בפסקה 35; ההדגשות הוספו – ח"מ).

157. מנגד, אין במסקנתי האמורה כדי ללמד כי אכן הצדק הוא בהכרח עם המבקש, וכי העמדה שהוצגה בחוות הדעת מטעמו היא בעלת מהימנות כה גבוהה, שיש בה כדי להביא בוודאות לזיכוי. כפי שתואר לעיל, כדי שחוות דעת מומחה תהיה בעלת משקל ממשי במסגרת הליך של בקשה למשפט חוזר, עליה לגלות "אמינות לכאורית" בלבד. דומני כי מכלול הנתונים הנוגעים לעקבות הנעליים הזרות שהובאו לעיל, מלמדים כי אמינות לכאורית כאמור – אכן הוכחה לצורך ההליך שלפניי. יפים בהקשר זה דבריו של השופט א' לוי בפרשת שוורץ:

”אין לדעת אם אותן חוות דעת תעמודנה במבחן החקירה הנגדית או במבחנים אחרים המשמשים בהערכת חוות-דעת מפי מומחים; אין לדעת – אף אם יתקבלו חלקם של הממצאים הקבועים בחוות-הדעת מטעם המבקש – מה ערך פרובטיבי יש לאלה, אם בכלל, בהתחשב במכלול הראיות ששימשו בהרשעתו. כל שניתן לומר הוא כי מרגע שנוצרו – ובפרט בהינתן אופיים הקונקלוסיבי של ממצאיהן – ובהיעדר יכולת אפקטיבית לקבוע ממצאים בדבר מהימנותן, לא ניתן להתעלם מהן, או לפטרן בלא בחינה” (שם, בפסקה 16).

158. כפי שציינתי לעיל, השופט י' דנציגר בפסק הדין בערעור סבר כי לנוכח הקשיים הכרוכים בראיה מסוג של טביעת נעל, לא ניתן להתבסס על טביעת הנעל שנמצאה על מכנסי המנוחה ברף הנדרש בפלילים. לעומתו, השופט י' עמית קבע כי השוואת טביעות נעל היא עניין של מומחיות ולא של מדע, ועל כן הוא הסתייג מפסק דינו של השופט נ' הנדל בעניין מצגורה, שכן, לשיטתו, הקשיים שהוצגו שם יוצאים מנקודת הנחה שמדובר במדע. השופט צ' זילברטל הותיר שאלה זו בצריך עיון.

159. מבלי להיכנס לעומקם של דברים ולקבוע מסמרות – דעתי נוטה בעניין זה להשקפתו של השופט י' עמית. יחד עם זאת אציין כי השופט י' עמית התבסס על ראיה של טביעת נעל לחובת המבקש, בקובעו כך: ”טביעת הנעל, כשלעצמה ובבדידותה, מהווה לכאורה ראיה מכרעת בערעור זה” (בפסקה 49 לפסק דינו; ההדגשה במקור). בהחלטתי כאן, לעומת זאת, הראיות הכרוכות בטביעות הנעליים (בעיקר ביחס לעקבות הנעליים הזרות) משמשות דווקא כראיות מהותיות לזכות המבקש (זאת למצער בכל הנוגע לביסוס עילה שהעלה – לעריכתו של משפט חוזר), שכן סוגיית נזילת הדם על העקבה הזרה, שמוסכם כי איננה שייכת למבקש – היא בליבת הדברים פה.

הנה כי כן – אם תתקבל השקפתו של השופט נ' הנדל, אזי ההסתמכות על טביעת הנעל כחיזוק להתוודות ולהודאות של המבקש – לא תוכל לעמוד ותיגרע מהחיזוקים שניתנו לצורך הרשעתו, ואילו אם תתקבל גישתו של השופט י' עמית, הממצאים הכרוכים בטביעות הנעל הזרות אמורים לפעול לטובת המבקש.

לכל האמור יש להוסיף עדכון כי בעקבות עניין מצגורה – תוקן, בשנת 2018, סולם הדרגות שבו מז”פ עושים שימוש כדי להשוות סימנים בכל הנוגע לטביעות נעליים, ומאז עניין מצגורה מעבדת סימנים וחומרים במז”פ הטמיעה מספר שינויים בתחום השוואת עקבות נעליים (ראו: דו”ח הוועדה הציבורית למניעת הרשעות שווא, בעמ’ 20-21).

160. לצד האמור לעיל, ישנן ראיות נוספות, אשר לגישתי יש לתת להן משקל מסוים בהחלטה לשקול בחיוב עריכתו של משפט חוזר בעניינו של המבקש. על כך להלן.

תזת הימלטות הרוצח אל התא השלישי ודם המנוחה שנמצא על מתקן נייר הטואלט בתא השלישי

161. ראיה נוספת, אשר הוצגה לראשונה במסגרת הליך הבקשה למשפט חוזר שבפני, נוגעת לטיפת דם של המנוחה שנתגלתה על מתקן נייר הטואלט בתא השירותים השלישי. כאמור לעיל, **מוסכם על הצדדים כי נפלה טעות בחוות דעתה של ד"ר מאיה פרוינד (מהמרכז הלאומי לרפואה משפטית)**, אשר כתבה בחוות דעת מטעמה כי כתם דם המנוחה נמצא על **נייר טואלט שבתא השני**. המשיבה הודתה בפסקה 135 לתגובה מטעמה לבקשה למשפט חוזר כי:

"אכן ישנה טעות בחוות הדעת... האפשרות שדם המנוחה נמצא על גבי מתקן נייר הטואלט בתא 3 (ולא על נייר טואלט בתא מס' 2) היא סבירה ומתיישבת עם ניירות העבודה של המעבדות. מסקנה זו היתה מקובלת גם על דר' נורית בובליל, מחליפתה של דר' פרוינד, שבחנה אף היא את המסמכים".

הצדדים במסגרת ההליך שלפניי מסכימים איפוא כי אכן מדובר **בטעות**, וכי כתם דם המנוחה המדובר (שזוהה ככזה בעקבות בדיקת דנ"א) נמצא על מתקן נייר הטואלט בתא **השלישי**, הסמוך לתא שבו בוצע הרצח, ולא בתא השני.

162. בעקבות גילוי כתם הדם של המנוחה בתא השלישי, המבקש שלח למומחה בבל מכתב בתאריך 10.03.2019 (ראו: נספחים 41-43 לבקשה למשפט חוזר), ובו שאל, בין היתר, את השאלות הבאות:

"מה הסיכוי שארבעת כתמי הדם שנמצאו על מיתקן התליה של נייר הטואלט בתא השלישי (שלפחות אחד מהם הוא כתם דם של המנוחה), נעשו חמש שעות לאחר הרצח, מאחת הסוליות של מחלץ אלמוני, בעת שהוא עבר מהתא השני לתא השלישי?"

ו-"מה הסיכוי שארבעת כתמי הדם שנמצאו על מיתקן התליה של נייר הטואלט בתא השלישי (שלפחות אחד מהם הוא כתם דם של המנוחה), נעשו מיד לאחר הרצח, בהנחה שהאדם שהטביע שלוש עקבות הנעל, עבר מהתא השני לתא השלישי מיד לאחר הרצח?"

וכך השיב המומחה בבל לשאלות הנ"ל בחוות דעתו השנייה (נספחים 44-45 לבקשה למשפט חוזר):

"... העובדה שהדם שהתפשט על מכסה האסלה זרם על גבי עקבת הנעל, פירושה שהעקבה הזאת נעשתה זמן קצר אחרי סיום הדקירות, מפני שזרימת הדם על מכסה האסלה היתה נפסקת פחות משעה אחת אחרי הדקירות. העובדה שנשארה עוד כמות מסוימת של דם על סוליית הנעל אחרי העקבה הראשונה (שעל מכסה האסלה), פירושה שיתר שתי העקבות, על מיכל ההדחה ועל הצד העליון של הקיר המפריד, נעשו זמן קצר מאד אחרי עקבת הנעל הראשונה, כי אחרת הדם על סוליית הנעל היה מתיבש או נעלם משפשוף. בהתבסס על הנ"ל, מסקנתי היא כי כתם הדם של המנוחה, שנמצא על מיתקן התליה של נייר הטואלט בתא השלישי, הועבר לשם ע"י מישהו שעבר מתא 2 לתא 3 מיד לאחר הרצח או לא יותר משעה אחרי הרצח" (ההדגשה שלי – ח"מ).

הנה כי כן, להימצאות דמה של המנוחה בתא השירותים השלישי (אשר דומה כי אף המשיבה סבורה כי היא בגדר "ראיה חדשה"), נודעת חשיבות מסוימת, שכן היא תומכת בפרשנות בדבר נתיב ההימלטות של הרוצח, באופן המנוגד לזה שהציג המבקש במסגרת השחזור. אכן בניגוד לאפשרות הימצאות דמה של המנוחה בתא השני, בו בוצע הרצח (כפי שנקבע, בשגגה, בחוות דעת מאיה פרוינד האמורה) – הרי שבראיה זו (ובפרשנות שניתנה לה במסגרת חוות דעת בבל השנייה), יש פוטנציאל להחליש את גירסת המשיבה באשר לדרך שבה נוצר כתם הדם הנ"ל. גישת המבקש, לפיה ישנה זהות בין מטביע העקבות הזרות (שהוסכם, כאמור, כי אין זה המבקש), לבין מי שהשאיר את הכתם על מתקן נייר הטואלט, איננה נעדרת לפיכך בסיס, ועשויה לחזק דווקא את התיזה לפיה מסלול ההימלטות של הרוצח היה דרך מעבר מהתא השני לתא השלישי. כאמור, הדבר מנוגד להדגמת המבקש בשחזור, ועשוי להשליך על נכונות השחזור, והדבר תואם לעומת זאת, לגירסתו של א"ח, שטען כי א"ק נמלטה בקפיצה אל התא הסמוך.

163. יחד עם זאת, ראיה זו איננה ניצבת לבדה על רגליה שלה והמשקל שיש לייחס לה הוא מוגבל. האפשרות כי כתם הדם על מתקן נייר הטואלט נוצר על-ידי אחד מהנוכחים בזירה שעות לאחר ביצוע הרצח, אשר העביר את כתם הדם מתא השירותים השני אל השלישי, כפי שטוענת המשיבה, איננה משוללת כל יסוד והיא יכולה לעלות אולי בקנה אחד עם ההסברים שניתנו לתעלומת עקבות הנעליים הזרות במסגרת פסקי הדין בהליכים הקודמים. אולם שאלה זו דורשת ליבון נוסף, בייחוד לנוכח סימני השאלה בנוגע להיתכנות נזילת הדם על גבי העקבה. אכן, לא מן הנמנע שהגורם שהטביע את עקבות

הנעליים הזרות (ובכללן את העקבה שעל גבי מכסה האסלה) הוא אשר הותיר גם את כתם הדם של המנוחה על מתקן נייר הטואלט בתא השלישי. יחד עם זאת בהינתן שהעקבות הזרות אינן שייכות למבקש, וסימני השאלה שהתעוררו סביב האפשרות העקרונית לנזילת הדם על גבי העקבה שעות לאחר הרצח – אין לשלול את עמדת המומחה בבל כי אף כתם דם זה נוצר רק במועד הרצח, או בסמוך לו (ולא על-ידי מחלצים אלמונים, כפי שגורסת המשיבה).

האמור לעיל מחזק לפיכך, במידה מסוימת, את מסקנתי כי מתקיימים, בנסיבות העניין שבפנינו, התנאים המנויים בסעיף 31(א)(2) לחוק בתי המשפט הנדרשים לצורך מתן הוראה על קיום משפט חוזר.

יתר סימני הדם שנמצאו בתא השירותים השלישי

164. לצד איתורו של כתם דם המנוחה בתא השירותים השלישי, המבקש נסמך גם על הודעות נוספות שנמסרו על-ידי המנקה ויקטור ועל-ידי תלמידות שנכחו בתא זה במהלך היום. כזכור, על-פי הגרסה האלטרנטיבית לדרך ביצוע הרצח, כפי שפורטה בבקשה למשפט חוזר, נטען כי מבצע או מבצעת הרצח נמלטו מהתא באמצעות טיפוס על קירות התא – ומעבר לתא השלישי. לכן, לגישת המבקש, היו אמורות להימצא בתא השלישי עקבות נעליו של הרוצח, בדומה לאופן שבו אלה הוטבעו על מכסה האסלה, על מיכל ההדחה, ועל קיר התא, אם כי באופן דהוי יותר (בעניין זה הוגשה כאמור חוות דעת בבל השנייה). עקבות אלה אכן הוטבעו, לגישת המבקש, אולם מנקה בית הספר, ויקטור, ניקה אותן בטרם התגלתה גופת המנוחה, ועל כן אין להן זכר בחומר הראיות. כאמור, המבקש מפנה להודעות כמה מתלמידות בית הספר, אשר ציינו כי ראו בצהרי יום הרצח פיסות נייר טואלט מגואלות בדם בתא השירותים השלישי, ואף לעדות המנקה ויקטור (אשר בית המשפט לא הסתמך עליה בהרשעה), שלפיה ראה סימני דם בתא השלישי.

165. המשיבה – איננה חולקת כי אכן נצפו בצהרי יום הרצח ניירות מוכתמים בדם בתא השירותים השלישי, אולם היא מבהירה כי בניגוד לעמדת המבקש, בחקירותיו של ויקטור המנקה, ולאחר מכן כאשר הוא שיחזר את פעולות הניקיון שביצע בשירותי בית הספר, הוא חזר בו מגרסתו לפיה כתמי הדם היו בתא השלישי בשירותי הנשים, והסביר כי כתמי הדם נמצאו דווקא בשירותי הגברים (נתון שיש בו כדי לחזק את הגרסה המפלילה של המבקש – בהודאותיו).

166. בנקודה זו ניתן אולי לקבל את עמדת המשיבה, כי אין הכרח שמקור יתר סימני הדם שהתגלו בתא השירותים השלישי (מלבד כתם דם המנוחה שנמצא כאמור על מתקן נייר הטואלט) נבעו מתא השירותים השני. זאת, שכן לפי עדויות תלמידות בית הספר והמנקה ויקטור – כתמי דם בשירותי בנות הם דבר שכיח. הנה כי כן, אף לו נצפו כתמי דם בתא השירותים השלישי, אין הדבר מוכיח בהכרח כי מדובר בראיות למסלול הבריחה של הרוצח דרך תא זה (זאת בניגוד לכתם הדם שנמצא על-גבי מתקן נייר הטואלט, אשר אין חולק לגביו, כאמור, כי הוא תואם את הדנ"א של המנוחה).

167. סיכומם של דברים, טענות המבקש בהקשר זה ליתר סימני הדם שנראו בתא השלישי – אינן עומדות ברף הנדרש כי עליהן להיות בעלות "משקל סגולי" שיש בו כדי לשנות את תוצאות המשפט לטובת המבקש.

פרשת א"ח ו-א"ק – האם צל הריס כהרים?

168. כמתואר לעיל, הצדדים פרסו יריעה רחבה בכל הנוגע לטענות המבקש כי לא רק שהוא לא זה שרצח את המנוחה, אלא שיש בידו לזהות את א"ק כמבצעת הרצח. לא אאריך יתר על המידה בתיאור ובניתוח טענותיו של המבקש כנגד א"ק. לעמדתי, מעטות הן הטענות שהעלה המבקש כבסיס לאישומיו כנגד א"ק, שיש לייחס להן משקל ראיתי מספק, כנדרש, ודאי כזה שבכוחו בשלב זה "להפוך את קערת (הרשעתו של המבקש) על פיה", קל-וחומר כזה שיש בו כדי להוכיח את אשמתה של א"ק ברצח.

169. אפתח בציון העובדה כי על פי סעיף 31(א)(3) לחוק בתי המשפט מתחייבת הרשעה של מאן שהוא אחר בביצוע העבירה, נשוא הבקשה למשפט חוזר, ובנוסף כי: "מהנסיבות שהתגלו במשפטו של אותו אדם אחר נראה כי מי שהורשע לראשונה בעבירה – לא ביצע אותה".

אין חולק כי תנאים אלו לא מתקיימים בענייננו, ואולם אין בכך כדי למנוע מהמבקש משפט חוזר – להסתמך על עילות אחרות שבסעיף 31(א) לחוק בתי המשפט, והוא אכן עשה כן בהקשר האמור.

170. הערה נוספת הנוגעת לפרשת א"ח ו-א"ק, נוגעת לבעיות מוסדיות, דיוניות וראייתיות מורכבות העולות מהבקשה למשפט חוזר שלפני באופן כללי, ובפרט שהדברים מוסבים על א"ק ו-א"ח.

171. כפי שצוין לעיל, המשטרה חקרה באזהרה את א"ח ואת א"ק. א"ק נחקרה באזהרה בחשד לביצוע מעשה הרצח על-ידה בעקבות הודעתו של א"ח; א"ח נחקר באזהרה, בין היתר, בחשד למסירת הודעה כוזבת, בעקבות החשדות שעלו ביחס לכנות הגירסה שמסר לגבי התוודותה של א"ק בפניו. המשיבה לא הציגה בפני נתונים המעידים על החלטה פוזיטיבית סופית כלשהי שהתקבלה בעניינם של כל אחד מהשניים, ומכאן שניתן להניח כי חרף הזמן הרב שחלף – תיקי החקירה הנ"ל עודם פתוחים. מבלי להביע עמדה ביחס לניהול החקירות האמורות (וכזכור, בעקבות פניות שונות שנעשו מצד המבקש, א"ק נחקרה שוב במשטרה בשנת 2019, אם כי לא באזהרה) – הרי שהיותם של תיקי החקירה הנ"ל פתוחים עדיין לכאורה מקשה על ההכרעה בבקשה למשפט חוזר, שהיא ממילא מורכבת מאוד בנסיבות. הקושי להעריך את חומר החקירה הנ"ל מתחזק עוד יותר בהתחשב בהליך דנא (בקשה למשפט חוזר), אשר נועד בעיקרו לבחון את התשתית הראייתית הקיימת, או את קיומן של ראיות קבילות חדשות. הנה כי כן הפניה לתיק החקירה הכולל חומרי חקירה גולמיים, שעיקרם בהודעות שמסרו מעורבים שונים במשטרה, או כהודעות חוץ לגורמים אחרים (שקבילותם הראייתית תלויה בעריכתו של הליך שיפוטי בפני ערכאה דיונית) – מציב איפוא מכשול מובנה בפני המבקש לקבל משפט חוזר, אשר עליו מוטל הנטל לתמוך את טענותיו בתשתית ראייתית מבוססת, ואולם מנגד הוא עשוי לעורר ספקות, בשים לב לכך שההנחה היא כי תיקי החקירה הנוגדים הנ"ל עדיין פתוחים.

בהקשר זה יש להדגיש כי לכאורה שאלת מעמדם של חומרי חקירה ומשקלם לצורך מתן הוראה בדבר עריכתו של משפט חוזר, אמורה גם היא להיבחן על-פי מבחן "פוטנציאל הראייתי" שצוין לעיל. במקרים אלה, ככל שיש בחומרים שהוגשו על-ידי המבקש משפט חוזר כדי לשכנע את בית המשפט כי יש בהם היתכנות להוות ראיה קבילה במשפט פלילי, ושאם יתקבלו יהיה בהם פוטנציאל להביא לשינוי תוצאות המשפט – הרי שיהיה בכך כדי לענות לכאורה על דרישת סעיף 31(א)(2) לחוק בתי המשפט.

172. בהתחשב באמצעי הבירור הראייתי המוגבלים הנתונים בידי בית משפט זה, הרי שבחינת הראיות שהמבקש הביא כתימוכין לטענתו כי א"ק היא שביצעה את הרצח – מגלה קושי ממשי לראות בחומר שהוצג משום מסכת ראייתית מגובשת המובילה לביטול הרשעתו של המבקש. כפי שצוין, הטיעון אותו פרס המבקש בעניין א"ק נשען על מספר אדנים: ההודעות שמסר א"ח בחקירתו; הודאות נטענות שונות לביצוע מעשה הרצח על-

ידי א"ק, שהובאו מפי גורמים שונים; וראיות הנוגעות להתנהלותה של א"ק, לרבות הציורים שציירה, תצלומים שצילמה ודברים שמסרה במסגרת החקירות במשטרה.

אדון בקצרה בטענות המבקש בעניין זה.

173. בכל הנוגע לגרסה המפלילה שנמסרה על-ידי א"ח, הרי שכפי שטוענת המשיבה, זו נמצאה על-ידי גורמי החקירה כבעייתית ונעדרת ערך אמת פנימי – דבר שהוביל אף לחקירה שהתנהלה כנגד א"ח עצמו. כפי שהמשיבה ביארה באריכות בתגובתה לבקשה לעריכת משפט חוזר, מדובר בפרשה כאובה, המערבת מערכת יחסים רעועה בין א"ח ל-א"ק (שניהם התמודדו בשעתו עם משברים נפשיים שונים). מערכת זו כללה, לכאורה, עבירות מין ואלימות בוטות שבוצעו, על פי הנטען, על-ידי א"ח ב-א"ק, והסתיימה בהטחות הדדיות מצד המעורבים בנוגע ליחס פוגעני (עיון בחקירותיו של א"ח במשטרה, מגלה כי על פני הדברים – א"ח הודה כי ביצע ב-א"ק מעשי אלימות פיזית ומינית שונים, וכן נקט באיומים שונים כלפיה לאחר שנפרדו). עוד יש לציין כי אין חולק כי חלק מהחומרים שעליהם ביקש המבקש להתבסס בהקשר זה, לקוחים מתקופה שבה א"ק אושפזה במוסד לבריאות הנפש, וחלק מהודעותיה (שאין בהן כדי לקשור אותה באופן ישיר למקרה הרצח) נמסרו כאשר היא מצויה בעיצומו של מאבק וטיפול, שנועדו לאפשר לה להתגבר על מחלתה.

174. אין בידי לחזור בהקשר זה על מכלול הנתונים שהובאו במסגרת הבקשה למשפט חוזר ככאלה המוכיחים לכאורה את אשמתה הנטענת של א"ק, אולם אציין בכלליות, כי למעט מקרה אחד (הטענה כי א"ק מסרה ל-א"ח כי קפצה, כביכול, לאחר ביצוע הרצח אל התא הסמוך – נתון עובדתי, שעדיין שנוי במחלוקת) – טענותיו של א"ח לגבי אופן ביצוע הרצח, כביכול, על-ידי א"ק, היו יכולות להגיע לידיעתו של א"ח מהפרסום הרחב שהרצח זכה לו, והחומרים השונים מתוך התיק שנוהל כנגד המבקש, אשר דלפו, למרבה הצער, לגורמים רבים ברחבי המדינה. אף הנתון "המוכמן" שעליו המבקש מתבסס, שלפיו א"ח "ידע" כי א"ק נשכה, כביכול, את המנוחה בצווארה באזור הדקירה – איננו נתמך בראיות פורנזיות לקיומה של נשיכה כזו. בהקשר זה יש לציין, כי בתאריך 02.09.2018 פנה בא-כוח המבקש אל המרכז הלאומי לרפואה משפטית ב"בקשה לקבלת חוו"ד רפואית משפטית מד"ר חן קוגל", לגבי מספר סוגיות שברפואה משפטית, ביניהן אף הטענות לסימני נשיכה במקום הדקירה ושאלת האפשרות לנזילת דם מגופה, אולם ניכר כי בהמשך המבקש זנח את האפשרות לקבל חוות דעת רפואית בנושא האחרון, והוא התמקד רק בשאלת נזילת הדם.

לצד האמור, יש להזכיר גם כי תמצית הטיעונים הנוגעים לחקירתם של א"ח ושל א"ק נכללו גם במסגרת הבקשה להוספת ראיות שהוגשה לבית משפט זה (ראו: הבקשה להוספת ראיות והתגובה לה מטעם המשיבה, בפיסקאות 110-135; נספחים ה'-ו' לתגובת המשיבה), אולם החלטת בית משפט זה להחזיר את הדיון לבית המשפט המחוזי רק לגבי חלק מהראיות שהוצגו בבקשה הנ"ל, מלמדת כי בית משפט זה – לא ראה בעבר לייחס משקל של ממש להודעתו של א"ח, וליתר הראיות שהוגשו בשעתו ביחס לפרשה האמורה.

175. אשר ל"הודאות" שהשמיעה, כביכול, א"ק באזני חברתה ע"ג ז"ל, הרי שטענות המבקש בעניין זה נשענות על שברי אמירות שנשמעו לכאורה מפי א"ק וצוטטו על-ידי כלי קיבול ששמעו אותם דברים. היכולת לשפוט אמירות אלה, ככל שהן נאמרו בנוסח ובאופן שאותו המבקש מציג בשיחה בין א"ק ל-ע"ג ז"ל, היא מוגבלת למדי. זאת, בשים לב לכך שקבילותן מוטלת בספק רב בהיותן עדות מפי השמועה, והעובדה כי הן נאמרו במסגרת שיחה בין שתי מטופלות, אשר מצב בריאותן הנפשי, באותה עת, היה רעוע. על כן, מרבית הטענות שנטענו על-ידי המשיבה בפרשה זו לגבי היות הדברים (ככל שנאמרו) בחזקת עדות מפי השמועה שאיננה קבילה – מוסכמות עליו (פרשת "התוודות" של א"ק בפני גורמים שונים, מזכירה בהקשר זה פרשה אחרת, שנדחתה מכל וכל על-ידי בית המשפט המחוזי ולא הועלתה שוב, בנוגע לדברים שאמר כביכול המדובב למדובבים נוספים, שלפיהם הוא "דובב אדם חף מפשע"; על פרשיית "המדובבים הנוספים", ראו בעמ' 81-89 לפסק הדין הראשון).

176. בכל הנוגע למעשי ההתוודות האחרים, שנטען כי א"ק ביצעה במהלך האשפוז שלה בבית החולים "מזרע" – הרי שאין בנמצא מקור ישיר המעיד על כך שא"ק אכן התוודתה על ביצוע רצח המנוחה, וגם ספק אם יש בטענות המבקש בעניין זה כדי לעמוד במבחני הקבילות של דיני הראיות, או כי יש לייחס להן משקל ממשי. אף מעיון במסמכים מתוך התיק הרפואי של א"ק שהוגשו במסגרת ההליך (והוסכם על גילויים, במגבלות), עולה כי א"ק אמנם התוודתה באופן גרפי ומפורט על דחפים אלימים שעמם היא מתמודדת, אולם לא נמצאו אמירות הקושרות אותה במישרין לביצוע מעשה רצח, וודאי שלא לרצח המנוחה.

אשר להתוודות הנטענת בפני א"ב – הרי שעיון באותן אמירות, עליהן ביססה א"ב (אשר ניהלה דף פייסבוק העוסק בפרשה שלפנינו ועבדה תקופה מסוימת בבית החולים "מזרע", שם אושפזה א"ק) את טענותיה כי א"ק התוודתה בפניה על ביצוע הרצח – מגלה כי העיקר חסר מן הספר. כמתואר, במסגרת חקירת המשטרה שנוהלה בנושא,

א"ב ציינה כי א"ק מסרה לה אמירות כלליות בדבר האפשרות כי: "החברות של תאיר מסוגלות לנשוק אותה בצוואר" (נתון שהתפרש על-ידי א"ב כפרט מוכמן; ראו: תמליל חקירת המשטרה, נספח סח2), או כי א"ק סירבה לעבור בדיקת פוליגרף במסגרת תכנית הטלוויזיה "צל של אמת", משום שחששה כי "יגלו שזה באמת אני" (שם, בעמ' 29). זאת ועוד – כאשר א"ב נשאלה על-ידי חוקרת המשטרה אילו דברים נאמרו ושאלות הוצגו על-ידי א"ק עצמה, השיבה א"ב כי א"ק לא סיפרה לה כלל על הרצח עצמו (שם, בעמ' 32). יתר על כן: עיון בתמלילי חקירות המשטרה לגבי גרסתה של א"ק, שנערכו בספטמבר 2019 בעקבות פניות המבקש לקראת הגשת הבקשה למשפט חוזר – מגלה כי א"ק נותרה איתנה בגירסתה כי היא לא היתה מעורבת בשום צורה ברצח המנוחה, וכי ניסיונותיה של א"ב לחלץ ממנה שברי אמירות בדבר ביצוע הרצח על-ידיה (לרבות בדבר נשיכת מקום הפציעה), נתקלו בהכחשה גורפת מצידה. יתר על כן, ניכר כי ההסברים שא"ק סיפקה במענה לאותם שברי אמירות, אשר פרשנות מרחיבה ומרחיקת לכת עשויה לקשור אותה, כביכול, לרצח – מבוססים רק על אדני ההיגיון והסבירות. כך למשל, אמירתה כי היא סירבה לעבור בדיקת פוליגרף משום שהיא מפחדת ש"יחשבו שזו אני", התבססה על החשש מפני אי-דיוק של הבדיקה הפוליגרפית.

177. אכן, דומה כי כטענת המשיבה, עדותה של א"ב מלמדת דווקא על עמידתה של א"ק על גרסתה כי היא לא ביצעה את הרצח, וכי א"ב הוא שרקם מזימה לקשור אותה למעשה, מתוך רצון להתנקם בה. עיון בסרטון העימות שנערך בין א"ק ל-א"ב בתאריך 12.08.2012 מגלה אף הוא כי א"ק עמדה בעקשנות ובביטחון על כך שטענות א"ב כי היא מעורבת בביצוע הרצח הן מופרכות, נעדרות אחיזה במציאות ונובעות מרצונו של א"ב לנקום בה על פרידתה ממנו. א"ק אמנם התוודתה במהלך העימות על נטיותיה לחשוב על תחושות ומניעים אלימים המקננים בקרבה, אולם האפשרות כי נטיות אלה באו לכדי מימוש במסגרת מעשה הרצח – הוכחשו על-ידיה בתוקף. למעשה, חלק לא מבוטל מהעימות נוגע להטחות והאשמות שא"ק מטיחה ב-א"ב על האלימות הברוטאלית שנקט נגדה – עובדה שאף לא מוכחשת על-ידו.

178. עוד אציין בקצרה, כי פרשנותו של המבקש את הציורים שציירה א"ק ככאלה המוכיחים את אשמתה בביצוע הרצח – איננה מהווה מקור ישיר וגלוי למעורבותה האפשרית בביצוע הרצח, שכן לכל היותר יש בה כדי ללמד על דחפיה האלימים של א"ק, ואף אם באחד מציוריה (שצויר לפני הרצח) מופיעה דמות אישה (אותה המבקש מזהה עם א"ק עצמה), ישובה בתא שירותים עם כלי נשק שונים – הרי שעדיין קשה לראות כיצד יש בכך משום הודאה בביצוע הרצח.

179. כפי שתואר, המבקש אף מנסה לקשור את א"ק לזירת הרצח, בכך שהוא מבקש להשוות בין: הסמל החרוט, הסמל המצויר וסמל דומה שענדה א"ק בעבר לצווארה (כפי שעולה מתצלום שהמבקש צירף). המבקש הסביר זאת בכך שמבצע העבירה רצה להותיר חותם בזירת הרצח.

במבט ראשון, ניכר כי אכן הסמל החרוט, הסמל המצויר והתליון שענדה א"ק – מפנים כולם אל "סמל השלום" המדובר. לצד זאת, קיימים הבדלים ברורים, הניכרים גם למי שאיננו מומחה להשוואת כתב-יד, בין השרטוטים השונים של הסמל.

180. כך, בסמל המצויר, "סמל השלום" צויר במהופך, כאשר שיני "הקלשון" מופנות כלפי מעלה, בעוד שבסמל החרוט "הקלשון" מופנה מטה. נוסף לכך, מעל לסמל המצויר הוסף הכיתוב "war" (שאוּלִי מרמז על המשמעות ההפוכה מ"סמל השלום").

181. על-פי חוות דעת גרפולוגית מאת ד"ר מרדכי ורדי (אשר השכלתו הפורמאלית היא בתחום הפיזיקה, כפי שציין בחוות דעתו), שהוגשה על-ידי המבקש, נטען כי: "קיימת אפשרות בדרגת סבירות גבוהה של 85% שאותו אדם שצייר את הסמל המצויר, כלומר א"ק, הוא שחרט את הסמל החרוט" (ראו: נספח 247 לבקשה למשפט חוזר). לשיטתו, הן הסמל החרוט והן הסמל המצויר ייחודיים, בכך שבחריטה "הקו המרכזי הארוך של ה"קלשון" "עולה" מלמטה ולא נעצר בהיקף המעגל אלא יש חוד, המצביע על חיבורו הרציף עם קשת המעגל, ובציור ה"קלשון" פונה קלות ימינה, ומתחבר בקו עבה יותר לקשת המעגל, אשר גם היא פונה נגד כיוון השעון לקראת השלמת המעגל". אם ירדתי לסוף דעתו של המומחה ורדי, הרי שלגישתו, הקו המרכזי החוצה את העיגול המופיע ב"סמל השלום", נעשה הן בחריטה והן בציור "מלמטה למעלה", כאשר עם ההגעה של הקו החוצה להיקף המעגל – יוצר הסמל משך, בכל אחד מהמקרים, את הקו בסמוך להיקף המעגל ונגד כיוון השעון, במקום להפסיק את החריטה. נוסף לכך, בין היתר, המומחה ורדי ציין את העובדה שהן בחריטה והן בציור – הקו החוצה את המעגל חורג מההיקף, ואחת מהקרניים היוצאות מהקו החוצה, איננה מגיעה עד להיקף המעגל.

המשיבה הגישה "התייחסות" לחוות דעת ורדי מאת רפ"ק גבי ורדי ממחלקת סימנים במז"פ (נספח ע"ב לתגובת המשיבה), שלפיה: "לא ברור על מה המומחה מבסס את קביעותיו לגבי כוונת הכתיבה וסדר כתיבת הקווים. על מנת לקבוע כיוון כתיבה של קו יש לראות חריצים שנוצרים במהלך הכתיבה או חיבורים בין קווים. אף אחד מהשניים לא נראים, לא בציור ולא בחריטה". עוד נטען כי כלל, לא ניתן להשוות בין ציור "בכלי

כתיבה קונבנציונלית" לבין חריטה, וכי יש לשים לב לכך שחריטה מחריטה יכולה לנבוע מהיעדר שליטה בכלי החריטה. בשורה התחתונה, נטען כי: "קביעת קשר בין הסמל המצויר לסמל החרוט היא מופרכת לחלוטין", וכי לשם קביעה הסתברותית סטטיסטית, כפי שד"ר ורדי קובע בחוות דעתו – נדרש מאגר נתונים, שלא ברור אם מאגר כזה עמד לרשותו.

182. לאחר שבחנתי את טענות הצדדים בסוגיה זו – דומני כי על אף שאין לשלול לחלוטין זיקה של א"ק לסמל החרוט, הרי שאין לקבל את טענות המבקש בעניין זה במלואן. הטעם העיקרי לכך נובע מהעובדה כי כלל לא ברור שמבצע הרצח הוא שחרט את הסמל החרוט, ובהחלט ייתכן כי החריטה נעשתה עוד קודם לכן. חיזוק לכך ניתן למצוא בעובדה שהאזור על דלת התא בו בוצעה החריטה – היה סטרילי כמעט לחלוטין מסימני דם, ובחריצים השונים לא ניכרו שאריות דם, שהיה מצופה לכאורה לגלות בעקבות החריטה, שבוצעה על פי הנטען בכלי הרצח. עוד יש לציין את העובדה כי נושא החריטה על דלת התא לא הוזכר כלל על ידי א"ח בחקירתו, אף שהוא ידע, כביכול, לספר בפרוטרוט נתונים שונים על ביצוע הרצח.

יתרה מכך, כפי שטוענת המשיבה, על אף שקיימות מספר נקודות השקה בין שני הציורים (למשל, בכך שאחת מ"קרני הקלשון" איננה מגיעה אל היקף המעגל) – ניכרות גם נקודות שוני (למשל בכך שבסמל החרוט, קצהו העליון של קו האמצע בקלשון חוצה את היקף המעגל, ואילו בסמל המצויר, הקו החוצה איננו מגיע עד להיקף המעגל). עוד אציין כי דומני שיש ממש בטענת דפ"ק גבי אריאל שלפיהן קיים קושי בהשוואת החריטה לציור, בנסיבות העניין דנא.

לכן, אינני רואה לייחס לראיה זו משקל משמעותי, אשר היה בה לבדה כדי להביא לעריכתו של משפט חוזר, אולם, כאמור, אין מדובר בראיה הנעדרת משקל כלל ובית המשפט המחוזי שידון במשפט החוזר יהיה רשאי להידרש לכך, במידת הצורך.

183. מן הראוי לציין כי קיימים עם זאת מספר נתונים נוספים שיש בהם כדי ללמד על ערך מסוים שניתן היה לייחס להודעתו של א"ח (כגון: העובדה כי אכן נעשתה שיחת טלפון אליו ממכשיר הטלפון של א"ק בצהרי יום הרצח; העובדה כי א"ק חמקה, כביכול, אל התא הסמוך לתא השני, ולא יצאה מהתא הסגור בקפיצה קדימה; דחפים לביצוע מעשי אלימות ברוטאליים, המקננים (או לכל הפחות קיננו) בקירבה של א"ק, לרבות התקרית בה איימה בפגיעה בש' ורצונה לפגוע בשכנה כאשר כבר הכינה לכך "סכין וכפפות" (ראו בעניין זה נספח נ"ו לתגובת המשיבה); הקירבה היחסית בין מקום מגוריה של א"ק לבית

הספר, ולבסוף – האפשרות כי יש בראיית הדנ"א המיטוכונדריאלי, שעניינה יפורט להלן, משום פרט מוכמן שהיה בידיעתו של א"ח).

184. יחד עם זאת, מהאמור עד הנה עולה כי אין מקור ישיר המפליל את א"ק במעורבות בביצוע רצח המנוחה. כפי שצוין, עיון בחומר החקירה מעלה כי כאשר א"ק נשאלה על כך במסגרת חקירותיה המשטרתיות – היא הכחישה באופן גורף כי היתה מעורבת בביצוע הרצח. אף כאשר שהתה בבית החולים, בעודה מתמודדת עם מחלת הנפש בה לקתה, כאשר היא סיפרה לצוות הרפואי על תחושותיה – א"ק לא הודתה בביצוע המעשים, שהמבקש מייחס לה, ודבקה בטענה כי מדובר בעלילה של א"ח, אותה טווה על-פי תיאור הרצח, כפי שהכירו מפרשת הרשעת המבקש. לכל זה יש להוסיף את הסכסוך שפרץ בין א"ק ל-א"ח, לרבות מעשים שעלו לכאורה כדי עבירות אלימות, איומים והטרדה מצידו של א"ח, השתהותו הממושכת במתן גרסתו, הרקע הנפשי שלו, וממצאי החקירה שנערכה לו שלימדה כי הוא הכיר את פרטי העובדות בפרשת הרשעתו של המבקש, ואף לא ניפק הסברים למסמכים הכוללים פרטים על הפרשה שאגר במחשבו האישי, או לעובדה כי הסכין שכביכול שימשה לביצוע הרצח, נתפסה על-ידי המשטרה חודשים קודם לכן (כפי שעולה מהעימות שנערך ביניהם, ומהחקירות שנערכו לא"ק וא"ח). לכל אלה מצטרפת העובדה כי על אף שגורמים רבים תושאלו לאחר ביצוע הרצח בנוגע לדמות חשודה ששהתה בבית הספר, ואף אחד מהם לא מסר תיאור התואם את המראה המתואר של א"ק (בת המחופשת לבן החובשת פאה לראשה), ואינדיקציות שליליות רבות נוספות המתוארות בתגובת המשיבה לבקשה למשפט חוזר (ראו שם, בפיסקה 479).

בהינתן האמור, ובשים לב להסתייגויות שנמנו בתחילת פרק זה בכל הנוגע לקביעת ממצאים מתוך תיק חקירה במסגרת בקשה למשפט חוזר – סבורני כי אין לייחס להודעתו של א"ח, המפלילה את א"ק, משקל ממשי לצורך הבקשה שבפניי.

ראיית הדנ"א המיטוכונדריאלי

185. כפי שתואר לעיל, בכל הנוגע לראיית הדנ"א המיטוכונדריאלי, הוגשו מטעם המשיבה מספר חוות דעת כנגד הטיעון וחוות הדעת מטעם המבקש. לצד חוות דעתה של ד"ר נורית בובליל מהמרכז הלאומי לרפואה משפטית, אשר הציגה את ממצאיה לגבי השערה 2703Q3, הוגשה כזכור גם חוות דעת של ד"ר בהר (חוות הדעת של ד"ר בובליל ושל ד"ר בהר הוגשו כאמור מטעם המרכז הלאומי לרפואה משפטית, ואולם זאת לבקשת ובמימון המבקש). האחרון (ד"ר בהר) הדגיש כי לא ניתן לקבוע מההפלוטיפ של השערה קביעה חד-חד ערכית בנוגע לזהות בעליה. כמו כן, צוינה בחוות הדעת המורכבות שבגזירת

מסקנות סטטיסטיות ברורות על בסיס בדיקה מסוג זה, לרבות קביעת שכיחותם הכללית של הממצאים באוכלוסייה. למרות האמור, חוות דעת בהר ביקשה לאמוד את שכיחות ההפלוטיפ בקרב האוכלוסייה הכללית בישראל, בהינתן הקשיים השונים שתוארו לעיל וכן קשיים נוספים, ומצאה כי: "ההפלוטיפ המיטוכונדריאלי עשוי להימצא במספר אלפי אנשים עד מספר בודד של עשרות אלפי אנשים בישראל" (עמ' 9 לחוות דעת בהר). מנגד, הוגשה כזכור גם עמדה מטעם המומחה האמריקאי בודולה, אשר העמיד סימני שאלה משמעותיים בכל הנוגע לאפשרות לקבוע ממצא פרטני על בסיס ראיות מיטוכונדריאליות, קשיים שעל חלקם נסמכה גם חוות דעת בהר. שיקולים אלה נמנו לעיל, אולם יש לציין ולהדגיש בהקשר זה את הקושי בקביעת אמות המידה להערכתו של בהר באשר לשיעור השכיחות של ההפלוטיפ בקרב האוכלוסייה בישראל; את בעיית הפיזור הגיאוגרפי שיכולה להעיד על תפוצה נרחבת, או מצומצמת של ההפלוטיפ באזורים מסוימים וכן את העובדה כי הרצח בוצע בתא שירותים, שרבים פקדו אותו.

186. המבקש סבור כי מדובר בבדיקה מדעית "אמינה ואובייקטיבית המפיקה ערכים מדויקים", ובבקשה למשפט חוזר הוא מתאר את עמדתה של המשיבה (שסברה בתחילה שאין בבדיקה כדי לסייע להגנתו של המבקש) כ"ספין". לגישתו של המבקש, הממצאים המיטוכונדריאליים מאשרים לא רק את הצורך בעריכתו של משפט חוזר בעניינו, אלא אף את הוודאות, לשיטתו, באשמתה של א"ק. לגישתו, לנוכח מסכת הראיות שתוארה לעיל, קיומה של ראיה פורנזית חדשה בדמות הממצא המיטוכונדריאלי, בצירוף העובדה כי א"ח בחקירתו משנת 2012 ציין כי א"ק ביצעה את הרצח כשהיא לובשת את מכנסיו (של א"ח) – מהווה ראיה "נבואית" מוכמנת, המעידה על אמיתות גרסתו של א"ח. יש להעיר כי המבקש לא נסמך בעניין זה על חוות דעת עצמאית של מומחה מטעמו, ולכן במסגרת תוספת לבקשה למשפט חוזר מתאריך 17.12.2019, בא-כוח המבקש הוסיף כי על-פי חישוביו, בעת ביצוע הרצח שהו בקצרין כ-29 בני אדם הנושאים את הרצף המיטוכונדריאלי המדובר, זאת בהתבסס על ממצאיו של ד"ר בהר, שלפיהם 0.46% מאוכלוסיית המדינה נושאת את הרצף, וחישובו מתוך מספר התושבים המתגוררים בעיר; לגישתו, בהפחתת מספר התינוקות והילדים מבין אותם 29 אנשים, המספר נמוך עוד יותר.

187. כשלעצמי, לאחר שעיינתי בטענות הצדדים בסוגיה זו, סבורני כי על אף שלפנינו ראיה פורנזית המקיימת זיקה כלשהי לגרסתו של א"ח, כפי שנמסרה בשנת 2012 למשטרה (שנמצאה, כפי שתואר לעיל, כבעלת אמינות נמוכה) – הרי שאין לגזור ממנה ממצאים ממשיים, אשר יש בהם, לבדם, כדי לבסס עילה למשפט חוזר. הטעם לכך, נעוץ בקשיים אותם מנה ד"ר בודולה בחוות דעתו (מקצועיותו ומומחיותו מגלים כי הוא בעל שם עולמי בתחום פיענוח דנ"א מיטוכונדריאלי), שברובם לא נסתרו. כזכור, חוות דעת בהר עצמה

מגלה כי הדרישה להסיק מסקנות על הסתברות סטטיסטית מבדיקת דנ"א מיטוכונדריאלי היא מוקשית, וכי הממצאים שנקבעו במסגרת חוות דעת זו צריכים להילקח בעירבון מוגבל, בייחוד לנוכח הקשיים שצוינו בחוות דעת בודולה בנוגע ליכולת להתבסס על מדגמי האוכלוסיה שהוצגו בחוות הדעת בובליל ובהר, והעובדה כי: "תוצאות של בדיקת DNA מיטוכונדריאלי משמשות במקרים רבים לצורך שלילת קשר במסגרת הליכים פליליים או למטרות הגדרת קשר בלבד במקרים של נעדרים, ולא לצורך קביעת זהות" (ההדגשות הוספו – ח"מ; ראו: בעמ' 2 לחוות דעת בודולה). זאת ועוד: אף אם אקבל את טענות המבקש לכך שעשרות בודדות של בני אדם שהתגוררו בקצרין בעת ביצוע הרצח הם נשאים של אותו רצף מיטוכונדריאלי – עדיין ספק רב אם די בכך כדי להביא לכרסום משמעותי במסכת הראיות שבתיק. זאת, לנוכח הקושי המובנה בהתבססות על ערכה הראייתי של דגימה הנלקחת משערה:

"דרך כלל, בדיקות DNA מיטוכונדריאלי שמורות לדגימות ממקור אחד, כאלה שיש סיבה טובה להניח שיש להן ערך ראייתי משמעותי. במקרים של נעדרים, עצם של אדם או שן, מטבע הדברים היא בעלת ערך ראייתי. לעתים נדירות בלבד מבוצעות בדיקות דנ"א מיטוכונדריאלי למספר רב של שערות שערכן הראייתי אינו ודאי. הפשע בוצע בתא שירותים שרבים פקדו אותו והשירו/העבירו אליו שיער. ייתכן שהקורבן באה במגע עם מספר אנשים לפני הירצחה ושערות יכלו לעבור. שערות רבות נאספו מהקורבן ומזירת הפשע. אולם, למיטב ידיעתי, אין סיבה משמעותית להניח שאחת מהשערות הייתה שייכת למבצע הפשע. בשים לב שנשירה והעברה של שיער הן דבר נפוץ, ערכן הראייתי של שערות שנמצאו בזירת הפשע מוטל בספק. שלוש שערות במקרה זה לא התאימו לקורבן, ולכל אחת מהן היה סוג אחר של DNA מיטוכונדריאלי. אין סיבה סבירה להניח, שלשערה אחת יש יותר חשיבות מאשר לשערה אחרת. יתר על כן, ישנה סבירות גבוהה יותר למצוא פרופיל כלשהו ככל שיותר שערות נבדקות. זאת ועוד, אילו אפשר היה לספק נתונים סטטיסטיים מובהקים, דבר שנראה בלתי סביר בעניין זה, מציאתן של שלוש שערות בעלות פרופיל שונה זו מזו, מפחית עוד יותר את עוצמת הראיה" (חוות דעת בודולה, בעמ' 5).

כך או כך, לנוכח העובדה כי מסקנתי היא שיש לערוך ממילא משפט חוזר בעניינו של המבקש, בגין מה שעולה מחוות דעת המומחים בעניין עקבות הנעליים הזרות וזליגת הדם על גבי עקבת הנעל שעל מכסה האסלה ומציאת כתם הדם של המנוחה בתא השלישי, וכן מפאת העובדה כי טרם יצאה הלכה ברורה בעניין מעמדה הראייתי של ראיות מיטוכונדריאליות – סבורני שמוטב כי ההרכב אשר ידון במשפט החוזר, יבחן, ככל שימצא לנכון, אף את האפשרות לדון בהשלכות שתיתכנה, אם בכלל, לראיה

המיטוכונדריאלית שנטען כי נמצאה כאן (וזאת חרף העובדה כי טענות המבקש בסוגיה זו נטענו עד כה מבלי לגבותן בחוות דעת מומחה).

סיכום

188. המסקנה המתקבלת מכל האמור לעיל היא כי די בסוגיית זליגת הדם על גבי העקבה שעל מכסה האסלה (לצד הימצאות כתם דמה של המנוחה בתא השירותים השלישי), כדי להורות על קיום משפט חוזר בעניינו של המבקש. לגישתי, על בית המשפט המברר לצלול לעומק הסוגיה הנוגעת לזליגת הדם על גבי העקבה שעל מכסה האסלה, וכן לגבי הימצאות דם המנוחה בתא השלישי, לקיים בפניו חקירות של המומחים, אשר חוות הדעת שלהם הוגשו בהקשרים אלה במסגרת ההליך של בקשה למשפט חוזר, ולעמוד על טענות הצדדים בעניין עקבות הנעליים הזרות וראיית הדנ"א המיטוכונדריאלי, ונפקויותיהם האפשריות של כל אלה על הרשעה, או זיכוי. בגדר השלכותיהם של נושאים אלה יוכל בית המשפט המחוזי לבדוק מחדש גם את התוודותו והודאותיו של המבקש, והתייבותן עם מה שעולה מהחומר החדש, לרבות הפרטים המוכמנים והחיזוקים שנזכרו בדעת הרוב בפסק הדין בערעור.

189. זה המקום לחזור על המלצתי הנזכרת בפיסקה 118 שלעיל, כי טרם קיום המשפט החוזר – הפרקליטות תחזור ותבדוק את הראיות שהובאו לצורך הרשעת המבקש באספקלריה של העילות שהתקבלו כאן, בין השאר לנוכח חוות דעת של מי שהיה סגן ראש השב"כ, יצחק אילן ז"ל, שהוגשה בתימוכין לבקשה (אף שזו לא יכולה להתקבל כראיה בגין ההוראות של דיני הראיות בדבר עדות סברה).

190. בזהירות המתבקשת, ניתן לומר כי יש בחוות דעת מילרדי (לצד ההכרה שבחוות דעת רוטשילד לכך שאפשרות זליגת הדם מגופת המנוחה כעבור שעות היא רחוקה) סיכוי, שאיננו משולל יסוד, כדי להביא לשינוי תוצאות המשפט לטובת המבקש. כמובן, מדובר בפוטנציאל בלבד, ובהחלט תיתכן האפשרות, כפי שטוענת המשיבה, כי נזילת הדם שעל עקבת הנעל שעל גבי מכסה האסלה וכן כתם הדם של המנוחה שנמצא בתא השלישי הוטבעו שעות לאחר ביצוע הרצח ובירור נושאים אלה – לא ישנה בסופו של יום את תמונת ההרשעה. עם זאת, לעת הזו די בכך שחוות הדעת האמורות מגלות אמינות לכאורית ועומדות במבחני הקבילות, כדי שתוכלנה לשמש כראיות במשפט החוזר עצמו. הנה כי כן מסקנתי היא כי על אף מסכת הראיות המפורטת שעמדה לחובת המבקש, כפי שתוארה לעיל – עדיין אסור להתעלם בשלב זה מהמשמעות המזכה הנובעת מראיות

ממשיות אלו, העומדות אל מול הראיות המבססות את ההרשעה, ואשר ייתכן כי הן מנוגדות להסבר שהעניקו להן בתי המשפט עד כה.

191. מצאתי לנכון להאריך בניתוח מכלול טענותיו של המבקש. טעם הדבר נעוץ בצורך לבור את המוץ מן הבר ולהבהיר מבין סבך הראיות המצוי בתיק זה, מהן אותן ראיות שאכן טעונות בוודאות בירור מחודש ולהתמקד בהן ובהשלכותיהן. יחד עם זאת בידוע הוא שדבר עשוי להוביל לדבר אחר, ולכן אין להגביל מראש את היקף המשפט החוזר, אף שרצוי כי באי-כח הצדדים, ישקלו להתרכז בבחינת הסוגיות הבאות: העקבות הזרות, נזילת הדם על גבי עקבת הנעל שעל מכסה האסלה, כתם הדם של המנוחה שנתגלה בתא השלישי וראיית הדנ"א המיטוכונדריאלי, ונפקויותיהם של כל אלה על ההרשעה, או על הזיכוי האפשרי.

192. נוכח כל האמור לעיל, ומכוח סמכותי לפי סעיף 31(א)(2) לחוק בתי המשפט, אני מורה על קיומו של משפט חוזר בעניינו של המבקש, רומן זדורוב.

מתוקף הסמכות שבתקנה 7(ב) לתקנות בתי המשפט (סדרי דין במשפט חוזר), התשי"ז-1957, אני מורה כי המשפט החוזר יתנהל בבית המשפט המחוזי בנצרת, ואולם למען ניקיון הדעת ראוי שנשיא בית המשפט המחוזי בנצרת ישקול לקבוע לצורך זה הרכב שחבריו לא דנו במכלול בעבר.

193. בקשתו של המבקש להשתחרר ממאסר עד לקיום המשפט החוזר – תובא בפני בית המשפט המחוזי שבו אמור להתקיים המשפט החוזר, וזה יחליט בנושא (אם לשחררו, ואם כן – באילו תנאים) – לפי מיטב שיקול דעתו. למען הסר ספק, יובהר כי המבקש יישאר במעצר עד להחלטה אחרת כאמור (עיינו והשוו: עניין אייזן ועניין שוורץ).

194. לקראת סיום עלי להעיר כי במסגרת הדיון עלו שאלות לגבי האפשרות להעיד בפני, או במסגרת המשפט החוזר את ד"ר חן קוגל שנתן בשעתו חוות דעת מטעם המבקש, ועתה הוא עומד בראש המרכז הלאומי לרפואה משפטית. כמו כן עתר המבקש לקבל כראיה תשובה מסוימת שהשיב ד"ר חן קוגל במסגרת אקדמית ואשר נטען כי עשויה להיות לה, לתפיסת המבקש, השלכה על השאלות שבמחלוקת כאן. הסניגוריה הציבורית ביקשה כאמור להצטרף להליך כידידת בית המשפט, ולו כדי להביע דעתה בשאלות אלו, ואילו המשיבה התנגדה לשתי הבקשות. הצורך להעיד את ד"ר חן קוגל וכן לצרף את הסניגוריה הציבורית כידידת בית המשפט התייתרו בסופו של דבר בעקבות הגשת חוות הדעת של

ד"ר מילרד מטעם המבקש. יחד עם זאת, עליי להעיר כי הדיון שהתקיים בפני בסוגיות אלו הבליט את הצורך בהסדרה סטטוטורית של מעמד המרכז הלאומי לרפואה משפטית ושל אפשרות הסניגוריה להיעזר במשפטים פליליים במרכז הלאומי לרפואה משפטית, ו/או ביחס לדרישה להקים מכון נוסף לרפואה משפטית, כך שיועמדו גם לרשות הסניגוריה, במידת הנדרש, רופאים משפטיים, או מומחים מתאימים אחרים (עיינו: המלצות הוועדה לבחינת מצב הרפואה המשפטית בישראל, בראשות מנכ"ל משרד הבריאות דאז משה בר סימן טוב (מרץ 2018) וכן דו"ח הוועדה הציבורית למניעת הרשעות שווא, בעמ' 10-17).

195. כאן המקום לשוב ולהזכיר את שקבעתי כבר לעיל, כי התוצאה אליה הגעתי בדבר עריכת משפט חוזר בעניינו של המבקש – **איננה משמיעה בהכרח כי המבקש זכאי, או כי עלה בידו להוכיח קיומו של ספק סביר באשמתו. שאלות אלו אמורות להיבחן במשפט החוזר עצמו.** מטרתו של ההליך שבפני כאן היתה רק לבחון היתכנות לאפשרות כי יש בראיה, או בטיעון כלשהו שהוצגו בבקשה – כדי לשנות את תוצאות המשפט, ובכך עמד המבקש (השוו למקרים שלהלן: מ"ח 3/81 אבו נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 27.07.1981); מ"ח 7324/96 חייאט נ' מדינת ישראל (03.09.1997); עניין קוזלי; מ"ח 8777/99 פלינק נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(4) 746 (2000)).

אחר הדברים האלה

196. לבסוף, אוסיף כי לא נעלמו מעיניי ההשלכות האפשריות של ההחלטה להורות על עריכת משפט חוזר על משפחת המנוחה, שאי-הוודאות הסופית לגבי זהות הרוצח עוד מוסיפה על האובדן הנורא שחוותה וסבלותיה לאחר שאיבדה נערה צעירה שחייה נגדעו בצורה אכזרית, בהיותה בתוך כותלי בית ספרה. ברור שלכאבם – אין מרפא. אולם אין בהשלכות אפשרויות אלו על המשפחה ועל גורמים נוספים הקשורים בפרשה הקשה כדי למנוע עריכתו של משפט חוזר, מקום בו נמצא טעם בדין לעריכתו. על כך נאמר, בהקשר אחר: **"אמת ויציב – אמת עדיף"** (הנשיא מ' זמורה ב-ע"א 376/46 רזנבאום נ' רזנבאום, פ"ד ב 235, 254 (1949); וראו גם: עניין קוזלי).

197. העתק מהחלטתי זו יועבר בהקדם, מעבר לצדדים, גם לנשיא בית המשפט המחוזי בנצרת וליועץ המשפטי לממשלה.

ניתנה היום, כ"ט באייר התשפ"א (11.05.2021).

המשנה לנשיאה (בדימ')